

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

วิทยานิพนธ์
ของ
ทรัพย์สุรีย์ วงษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา

สิงหาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

วิทยานิพนธ์

ของ

ทรัพย์สุรีย์ วงษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและพัฒนการศึกษา

สิงหาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL TEACHER INDICATORS IN
SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF NAKHON PHANOM
PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 1

BY
SAPSUREE WONGSA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Master of Education Degree in Educational Administration and Development
at Sakon Nakhon Rajabhat University

August 2023

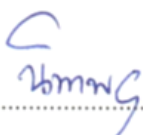
All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat Universi

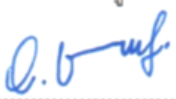
ใบรับรองวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ ทรัพย์สุรีย์ วงษา

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบกรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์) (ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบกรรมการสอบและ
(ดร.เอกลักษณ์ เพียสา) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์
.....กรรมการสอบ
(ดร.นิภาพร แสนเมือง) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 5 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ ความช่วยเหลือ ความร่วมมือ และกำลังใจอย่างดียิ่ง
จากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ
กลุ่มตัวอย่าง และโรงเรียนต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์
ที่ตั้งไว้ทุกประการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า ประธานที่ปรึกษา และ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้เมตตา
ดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจผู้วิจัยด้วยดีมาตลอดเวลา โดยการให้แนวคิด ให้คำปรึกษา
คำแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และขอขอบพระคุณ ดร.เอกลักษณ์ เพ็ญสา ที่ให้
คำแนะนำในการวิเคราะห์สถิติมาโดยตลอดจนส่งผลให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความถูกต้อง
สมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ช่วยตรวจสอบกรอบแนวคิดการวิจัย และ
ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ช่วยตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ตลอดจนคนรอบข้าง เพื่อน ๆ พี่ ๆ
ทั้งในสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา เพชรในत्मนครพนม คณะครูบุคลากร
โรงเรียนบ้านดอนโพนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำและแก้ปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในการทำวิทยานิพนธ์

กราบขอบพระคุณ นางอำพร ไตรยะสุทธิ์ มารดา นางสาวธณมภ์ วงษา
น้องสาว และนายสุพจน์ ประกอบพร ที่กรุณาให้การสนับสนุน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ของทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการวิจัยในครั้งนี้ คุณค่าจากการวิจัย
ในครั้งนี้ ขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณตลอดจนครู อาจารย์ ทุกท่าน
ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้วิทยาการต่าง ๆ ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ
และคอยให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ทรัพย์สุรีย์ วงษา

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
ผู้วิจัย	ทรัพย์สุรีย์ วงษา
กรรมการที่ปรึกษา	ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง
ปริญญา	ค.ม. (การบริหารและพัฒนาการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 การวิจัยแบ่งออกเป็นสองระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพและระยะที่สอง การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 350 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ระหว่าง 0.80 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.26 – 0.75 และ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยวิธีของเพียร์สันและการประมาณค่าพารามิเตอร์โดยวิธีไลค์ลิสต์สูงสุด (Maximum Likelihood Estimate)

ผลวิจัยพบว่า

1. ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย 66 ตัวบ่งชี้จำแนกเป็น ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู จำนวน 26 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.95 ด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบ 0.95 และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.66

2. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความสอดคล้องกัน โดยมีค่าไค - สแควร์ (Chi - Square: χ^2) เท่ากับ 30.92 ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (P-value เท่ากับ 0.71) ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 36 ค่าไคสแควร์สัมพัทธ์ χ^2/df เท่ากับ 0.86 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับ (CN) เท่ากับ 669.25 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพ โรงเรียนประถมศึกษา

TITLE	Development of Professional Teacher Indicators in Schools under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1
AUTHOR	Sapsuree Wongsra
ADVISORS	Dr. Pornthep Steannoppakao Asst. Prof. Dr. Wannika Chalakbang
DEGREE	M.Ed. (Educational Administration and Development)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2022

ABSTRACT

The purposes of this study were to develop the indicators of professional teachers in schools under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 and to test the goodness of the developed structural model of professional teacher indicators fit between with the empirical data. The study was divided into two phases. Phase 1 was the development of professional teacher indicators. Phase 2 was check consistency of Professional teacher indicator structure model. The samples consisted of 350 administrators and teachers in schools under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 in the academic year 2564 and it were obtained through multi stage random sampling technique. The 5 point-rating scale questionnaire with 0.80 – 1.00 content validity, 0.26 – 0.75 discrimination power, and 0.97 overall reliability was employed as the research tool for data collection. The statistics adopted for data analysis incorporated frequency, percentage, standard deviation, Pearson’s product moment correlation coefficient, parameter maximum likelihood estimation.

The study revealed these results:

1. Professionalism of the teachers in schools under the Office of Nakhon Phanom Primary Educational Service Area 1 were composed of 3 main components

and 12 sub-components with 66 indicators. Regarding the indicators, 26 of them were categorized as the teacher spirituality indicators, factor loading of 0.95; 17 of them were classified as self-development indicators, factor loading of 0.95; and 23 indicators involved class management, factor loading of 0.69

2. The goodness of fit examination showed that the developed structural model of professional teacher indicators fitted the empirical data with 30.92 Chi – Square: (χ^2), 0.71 P-value, 36 degree of freedom (df), 0.86 χ^2/df , 0.99 GFI, 0.97 AGFI, 0.00 RMSEA, and 669.25 CN. These results complied with the established hypotheses.

Keywords: Indicator, professional teacher, primary school

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามของการวิจัย	5
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
กรอบแนวคิดของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ตอนที่ 1 วิชาชีพครูและครูมืออาชีพ	16
ตอนที่ 2 องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ	19
องค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพ	19
องค์ประกอบหลักด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	27
องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเอง	43
องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	55
ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้	72
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	85
ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดและพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครู มืออาชีพ ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาานครพนม เขต 1	86
ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้าง ของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 103
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 103
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 109
	ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 109
	ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่า สถิติพื้นฐานของข้อมูลสถานภาพ ของผู้ตอบแบบสอบถามและค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 110
	ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ ความเป็นครู มืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 120
	ตอนที่ 4 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 158
5	สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ 163
	สรุปผลการวิจัย 164
	อภิปรายผลการวิจัย 164
	ข้อเสนอแนะ 188
	บรรณานุกรม 191
	ภาคผนวก 209
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิรายชื่อผู้เชี่ยวชาญ 211
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือ 215
	ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 227

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)	235
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for windows	243
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	255
ประวัติย่อของผู้วิจัย	265

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	22
2 สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู.....	32
3 องค์ประกอบย่อย นิยาม และพฤติกรรมบ่งชี้ ของด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	43
4 สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของด้านการพัฒนาตนเอง	49
5 พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการพัฒนาตนเอง	56
6 สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	63
7 พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	75
8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อำเภอ และโรงเรียน	93
9 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น กับข้อมูลเชิงประจักษ์	104
10 แสดงแผนการดำเนินการวิจัย	106
11 สรุปผลการศึกษาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	114
12 ความถี่และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	115
13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปร สังเกตได้และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ของด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู	117
14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ของด้านการพัฒนาตนเอง	120
15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรที่สังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ของด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน	122
16 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อย ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	132

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อย ด้านการพัฒนาตนเอง	134
18 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อย ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	137
19 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี KMO ของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูใน โรงเรียน	140
20 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบหลัก ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	141
21 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู	141
22 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบหลัก ด้านการพัฒนาตนเอง	146
23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง	147
24 คำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบหลัก ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	152
25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ ชั้นเรียน	153
26 แสดงคำสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1	153
27 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูสังกัด ในโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนมเขต 1	154
28 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครพนมเขต 1	155

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
29	หน้า
หน้าหน้าองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย	
และตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน	
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1	
	158

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย	9
2 รูปแบบการวัดองค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพ	28
3 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	36
4 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง	52
5 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	68
6 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	105
7 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สามของตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1	127
8 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู	129
9 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการพัฒนาตนเอง	130
10 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน	131
11 โมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	143
12 โมเดลด้านการพัฒนาตนเอง	149
13 โมเดลด้านการพัฒนาตนเอง	155
14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1	159
15 โมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1	156

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 เพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนโดยมีกรอบทิศทางและเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่สนองหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกี่ยวกับการสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) และรองรับกับโครงสร้างประชากร บริบทการจัดการศึกษาของประเทศ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 141) การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 อยู่ในช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสภาพแวดล้อมที่ประเทศต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้นเรื่อย ๆ และระบบการศึกษาจำเป็นต้องปรับตัว โดยไม่ใช่แค่การปฏิรูปเพียงครั้งครา แต่ต้องเป็นการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน สังคมและตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต การศึกษาควรจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนมีทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและสอดคล้องกับสังคมในอนาคต (ยูนิเซฟ ไทยแลนด์, 2564, ออนไลน์) กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลก

ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีความรู้ความสามารถและทักษะจำเป็น ส่งผลต่อการปรับตัวให้
 ทัดเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน
 (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2557, หน้า 12)

สภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีผลกระทบต่อ
 การจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องเผชิญกับกระแสการ
 เปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อนและคาดการณ์ได้ยาก
 ในขณะที่ผลการจัดการศึกษาของประเทศในทุกระดับยังคงมีปัญหา ทั้งในด้านคุณภาพของ
 คนไทยที่ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาระดับต่าง ๆ ที่ยังมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
 คุณลักษณะ และทักษะอยู่ในระดับที่ยังไม่น่าพึงพอใจ และกำลังแรงงานของประเทศที่มี
 สมรรถนะไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและระบบเศรษฐกิจและสังคมของ
 ประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แม้ในภาพรวมคนไทยมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา
 และมีความเสมอภาคทางการศึกษามากขึ้นจากนโยบายสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเรียน
 15 ปีของรัฐ แต่ระบบบริหารจัดการศึกษาในปัจจุบันก็ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ
 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 75) ปัญหาการศึกษาเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น
 ควบคู่สังคมไทยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา เกิดจากหลายสาเหตุด้วยกันทั้งโครงสร้างและ
 หน่วยงานที่จัดการศึกษา ระบบบริหารจัดการ สถานศึกษาหรือโรงเรียนครูผู้สอน ผู้เรียน
 และส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสาเหตุเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและส่งผลต่อ
 คุณภาพการศึกษาโดยรวมของประเทศ จากสาเหตุดังกล่าวพบว่า ครูผู้สอนเป็นสาเหตุหนึ่ง
 ของปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้น เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใดจะต้องมีเรื่องของครูผู้สอน
 เกี่ยวข้องทุกครั้งไป ซึ่งปัญหาการใช้ครู ในแต่ละปีจะพบว่าครูมีภาระงานเป็นจำนวนมาก
 โดยมีหน้าที่หลักคือการสอน ทำแผนการสอน การสอบ (ออกข้อสอบ ตรวจข้อสอบ
 ให้คะแนน) นอกจากนี้ยังมีภาระหน้าที่อื่นที่ไม่เกี่ยวกับการสอน อย่างเช่น งานการเงิน
 งานธุรการของโรงเรียนและโครงการต่าง ๆ ที่โรงเรียนมอบหมายเพิ่มเติม อาทิ งานตัวชี้วัด
 โครงการ/กิจกรรมประกวดแข่งขันต่าง ๆ ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากทำให้ครูต้องแบ่งเวลาส่วน
 หนึ่งไปทำงานเหล่านั้น ทำให้งานการสอนซึ่งเป็นหน้าที่หลักถูกลดความสำคัญลงไป
 ครูต้องทิ้งห้องเรียนและเวลาที่ใช้กับการสอนในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ผลการศึกษาวิจัย
 ขององค์กรเพื่อพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) พบว่า การสูญเสียเวลา
 ของครูจากห้องเรียนเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนรู้

ของผู้เรียน โดยศึกษาเวลาของครูที่ใช้ในห้องเรียนใน พ.ศ. 2555 ของ 5 ประเทศ ได้แก่ เติชไอเปี่ย สาธารณรัฐกัวเตมาลา ฮอนดูรัส โมซัมบิก และเนปาล พบว่าเมื่อครูถูกดึงออกนอกห้องเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการสอนมากกว่าร้อยละ 20-30 ของเวลาจัดการเรียนการสอนทั้งหมด จะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมาก (เชษฐา ทองยิ่ง, 2559, หน้า 1-3) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2559, หน้า 1-4) ที่กล่าวว่าการศึกษาของไทยที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่าครูผู้สอนเป็นสาเหตุหนึ่งของปัญหาการศึกษาที่เกิดขึ้น ครูมีภาระงานเป็นจำนวนมากทำให้การอุทิศเวลาให้กับการสอนเป็นไปอย่างไม่เต็มที่ ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาลดลง และปัญหาคุณภาพครูที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ขาดความรู้ความสามารถ ทักษะการสอนที่เพียงพอที่จะถ่ายทอดแก่ผู้เรียนเป็นต้น ปัญหาดังกล่าวแม้จะเป็นปัญหาที่เกิดจากตัวครูเอง แต่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก

ครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในกระบวนการปฏิรูปการศึกษา เพราะว่าครูเป็นกลุ่มบุคคลด่านหน้าและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และเนื่องจากสภาพสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีการพัฒนาครูและเตรียมครูที่จะเข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูงเพราะครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ดังนั้นการศึกษาและพัฒนาครูเพื่อเพิ่มสมรรถนะทางวิชาชีพให้เกิดขึ้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง และต่อเนื่องให้ครูบังเกิดศักยภาพทางสมรรถนะที่สูงก้าวสู่ความเป็น “ครูมืออาชีพ (Professional Teacher)” (ณัฐกา นาเลื่อน, 2556, หน้า 349) การปฏิรูปตนเองเป็นกลไกสำคัญสู่การเป็นครูมืออาชีพส่งผลต่อการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรก็คงต้องให้ผู้สอนเป็นสำคัญยิ่งกว่า ผู้สอนคือคนที่ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับการพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หากเรามองว่าสิ่งนั้นคือความท้าทายใหม่และเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการเป็นครูมืออาชีพควรเริ่มจากการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องเรียนที่รับผิดชอบให้มีบรรยากาศทางการเรียนรู้ ผู้เรียนรู้สึกมีแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องเริ่มจากตัวเราเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ง่ายกว่าการปรับเปลี่ยนสิ่งแวดล้อมและบุคคลรอบข้างให้เข้ากับสภาพที่เราเป็น ครูมืออาชีพต้องเข้าใจว่าการที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังกล่าวจำเป็นที่

จะต้องปรับกระบวนการทัศน์ตามหลักการจัดการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านพุทธิศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา และหัตถศึกษา การเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้ (Transformative learning) ทำให้กล้าที่จะรับรู้และตั้งศักยภาพที่มีออกมาใช้ในการเรียนการสอน (ประสาธน์ เนื่องเฉลิม, 2559, หน้า 66-67)

ดังนั้นความคาดหวังที่สังคมมีต่อ “ครู” ส่งผลให้ครูต้องพัฒนาตนเองไปสู่ “ครูมืออาชีพ” จึงต้องมีการพัฒนาตัวเองในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการสอน โดยการจัดการองค์ความรู้ที่จะสอนอย่างมีคุณภาพ ทั้งในแง่การพัฒนาความรู้ในเนื้อหาสาระของวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้งและการสอนของครูมืออาชีพต้องปรับเปลี่ยนจากเดิมคือเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้มาสู่การเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ต้องส่งเสริมและสร้างแรงบันดาลใจใฝ่เรียนรู้ เพราะสิ่งที่ครูสอน คือทักษะที่จำเป็นแก่ผู้เรียนเพื่อใช้ในการสืบเสาะหาความรู้และต่อยอดสู่การพัฒนาตนเองอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเครื่องมือด้านการคิด การใช้ชีวิต การสื่อสาร และการอยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุขในกระแสสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่เรียกกันว่า “ติดอาวุธทางปัญญา” ให้แก่ผู้เรียน เพราะฉะนั้นครูมืออาชีพมีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงและปรับเปลี่ยนความคิดของครูมืออาชีพ ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนเป็นสำคัญ โดยต้องมุ่งพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อนำไปสู่คุณภาพของผู้เรียน ซึ่งการปฏิรูปตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพนั้นต้องเริ่มจากสิ่งที่ทำได้ด้วยตนเองและปฏิบัติแบบเรียบง่าย ขอเพียงมุ่งมั่นและใส่ใจที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรการศึกษา การออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลกลไกการปฏิรูปตนเองทั้งหลายทั้งปวงเหล่านี้เริ่มที่การปรับความคิดของครูและนำไปลงมือปฏิบัติที่ห้องเรียนโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การคำนวณ การคิดแก้ปัญหา การร่วมมือกันทำงานผ่านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเช่นนี้ เรียกว่าเป็นสภาพแห่งการเรียนรู้ในโลกแห่งการเรียนรู้ (พระมงคลธรรมวิธาน, 2561, หน้า 2493-2494)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ทั้งนี้ผลการวิจัยจะเป็นสารสนเทศสำหรับการผลิตและการตรวจสอบเพื่อเตรียมตัวครูให้มีความพร้อมทั้งความรู้และความสามารถ ตลอดจน

คุณลักษณะความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพ การศึกษาของประเทศอย่างยั่งยืน

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบไปด้วยอะไรบ้าง
2. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครู มืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย ไว้ดังนี้

โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ได้ตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ซึ่งได้ทราบองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่วัดความเป็นครูมืออาชีพ มีความเหมาะสมกับครูหรือผู้บริหารที่ต้องการจะพัฒนาหรือยกระดับครูให้มีความเป็นมืออาชีพ
2. ครูผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างความเป็นครูมืออาชีพให้มากยิ่งขึ้น
3. สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือจัดการอบรมครูให้เป็นครูมืออาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยอาศัยกรอบความคิดที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยของนักวิจัยและนักวิชาการต่าง ๆ ที่ค้นพบตัวแปรที่จะนำมาใช้ในการวิจัย โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จากนักวิจัยและนักวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ เพื่อค้นหาองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีดังนี้

1.1 ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

1.2 ด้านการพัฒนาตนเอง

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,803 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, ออนไลน์) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงใช้การสัมภาษณ์ เพื่อให้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,803 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 252 คน และครูจำนวน 2,551 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงคือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถิติที่ใช้ ซึ่งนักวิจัยหลายท่านได้ให้แนวทางสำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถิติแต่ละประเภท ตามแนวคิดของ Bollen (1989 อ้างถึงใน กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์, 2551, หน้า 55) เสนอว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่าถ้ามีจำนวนมากควรจะต้องมีขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างมากขึ้นด้วย และตามแนวคิด Gold (1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย,

2542, หน้า 54) ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์ 20 : 1 ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 12 พารามิเตอร์ ได้ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างเท่ากับ 240 คน ส่วน Comrey & Lee (1992 อ้างถึงใน กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์, 2551, หน้า 55) ได้เสนอแนะขนาดกลุ่มตัวอย่าง ว่าถ้าจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 300 คน ถือว่ามีความเหมาะสมของการวิเคราะห์ดี งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 350 คน ซึ่งถือว่าไม่ต่ำกว่าเกณฑ์และเป็นไปตามที่นักวิจัยและนักสถิติได้ให้แนวทางไว้ อันจะทำให้การวิเคราะห์องค์ประกอบมีความแม่นยำและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ประกอบด้วย

3.1 ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มี 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ความรักและเมตตาศิษย์ 4) ความเสียสละในงานครู 5) การมีจิตวิทยาในการสอน

3.2 ด้านการพัฒนาตนเอง มี 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

3.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มี 4 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 4) การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยอาศัยกรอบความคิดที่ได้จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยของนักวิจัยและนักวิชาการต่าง ๆ โดยสังเคราะห์องค์ประกอบของความเป็นครูมืออาชีพ เช่น ขวัญตา นิลหะศร (2556); พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2558); มยุรี ด้วงศร (2558); สิดารัตน์ สิงหเดชาสิทธิ์ (2559); สัจญญา สดประเสริฐ (2562); สุพจี สุภาพและคณะ (2562); Esther T. Carrinus and Other (2011);

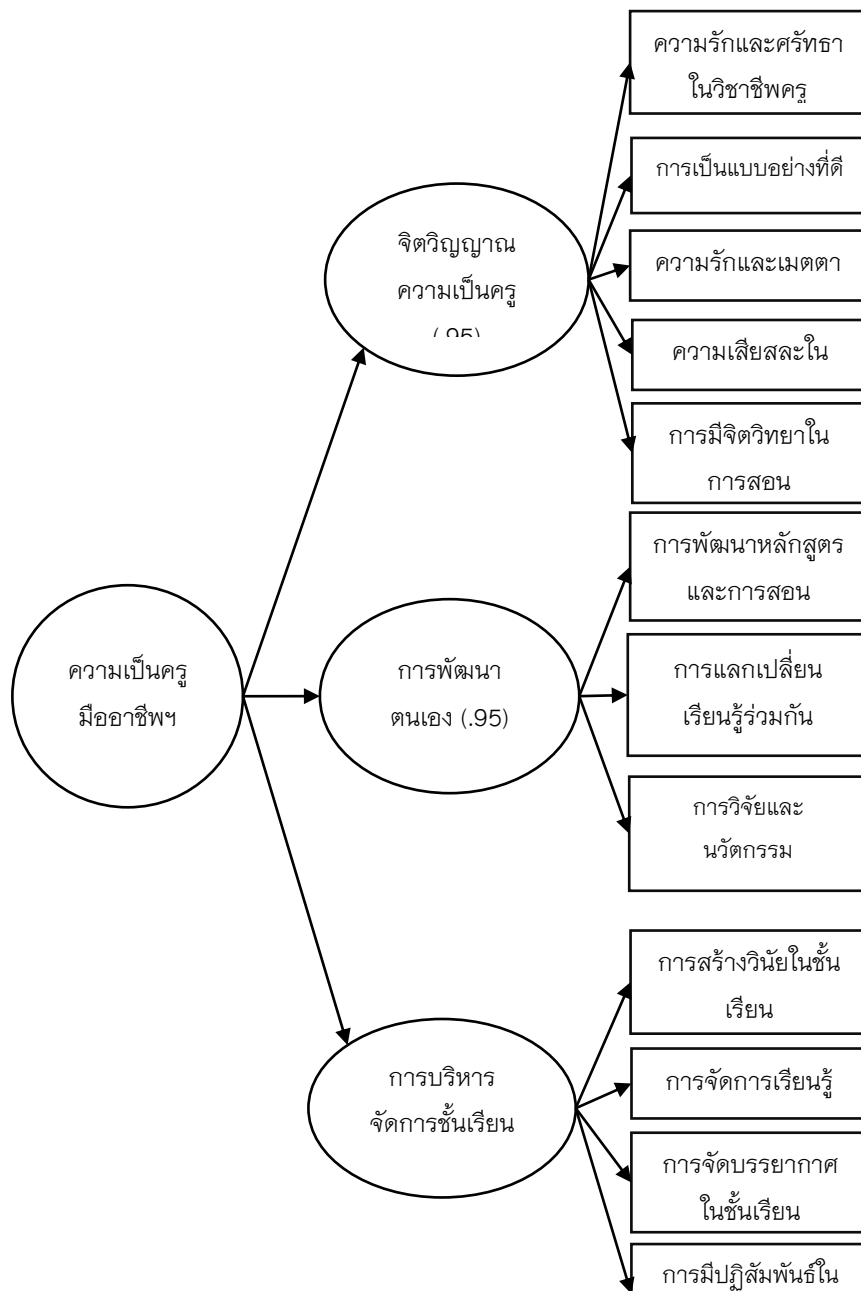
Orazbayeva (2016); Jelena and Tatiana (2017); และ Sumarto & Emmi Kholilah Harahap (2020) ได้องค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบและตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

1. ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มี 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ความรักและเมตตา 4) ความเสียสละในงานครู 5) การมีจิตวิทยาในการสอน

2. ด้านการพัฒนาตนเอง มี 3 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มี 4 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 4) การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

สามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1. ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง ครูที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นผู้ที่สามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ และเป็นครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป มีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน มีการปฏิบัติตนที่ดีมีจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู ซึ่งมี 3 องค์ประกอบหลัก

1.1 จิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง จิตสำนึกตามกรอบคุณธรรม จริยธรรม ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูและพฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของศิษย์เพื่อนร่วมงานและคนในสังคม รวมไปถึงความศรัทธาและความรักในอาชีพ เป็นผู้เสียสละ มีความอดทนมุ่งมั่น เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักศีลธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ ประกอบด้วย

1.1.1 ความรักและศรัทธาวิชาชีพครู หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพครูมีการแสดงออกด้วยความเชื่อ ความเลื่อมใสในอาชีพด้วยความเชื่อมั่นในวิชาชีพนี้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ รวมไปถึงการแสดงออกถึงความรักศรัทธาซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

1.1.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติปฏิบัติของครูในด้านบุคลิกภาพทั่วไปที่สามารถกระตุ้นเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกในการตั้งตนอยู่ในความดีงามทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ของตนเองและเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตาม

ค่านิยม คุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

1.1.3 ความรักและเมตตาศิษย์ หมายถึง การที่ครูให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ เป็นความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจศิษย์ โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนเห็นคุณค่าในทุกสรรพสิ่ง การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงใจโดยเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลหรือครอบครอง กระทำด้วยดวงจิตที่ยินดี

1.1.4 ความเสียสละในงานครู หมายถึง การที่ครูเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม รู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมและผู้อื่น งานครูนอกเหนือไปจากการสอนครูต้องใช้เวลาแก่ทางด้านต่าง ๆ การให้เวลาให้การอบรมแนะนำสั่งสอนศิษย์ เมื่อศิษย์ต้องการคำแนะนำ หรือต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าในเวลาทำงานหรือนอกเวลาทำงาน ครูควรมีเวลาให้ศิษย์

1.1.5 จิตวิทยาในการสอน หมายถึง การใช้จิตวิทยาประยุกต์ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในสภาพการเรียนการสอนมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการของผู้เรียนในสภาพการเรียนการสอนหรือในชั้นเรียนเพื่อค้นคิดทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาช่วยในการแก้ปัญหาทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

1.2 การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่ครูแสดงพฤติกรรมเพื่อการพัฒนาตนเอง โดยผ่านกระบวนการที่สร้างเสริมเพิ่มพูนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในด้านความรู้ ความชำนาญเพื่อให้ได้ผลตามที่หน่วยงานต้องการหรือได้ผลงานที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมบนพื้นฐานความเป็นไปได้ในสภาพจริง ตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาชีพครูประกอบด้วย

1.2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร และระบบการประเมินหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

มีการจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับการสอนที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาการสอน

1.2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ โดยเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเคล็ดลัทธิ เทคนิค การทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานจนเกิดความสัมพันธ์อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

1.2.3 การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ในการศึกษานำไปสู่การจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.3 การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการภายในห้องเรียน ที่ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้โดยครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย

1.3.1 การสร้างวินัยในชั้นเรียน คือ การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย และเป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นตามความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ งามผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น

1.3.2 การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ที่เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนการสอนและมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม สติปัญญา

1.3.3 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คือ การจัดทรัพยากรที่มีอยู่ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดให้กระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุ

จุดมุ่งหมายของการเรียน และเป็นสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

1.3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน คือ การมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในการเรียนการสอน ครูกับนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกันอยู่ตลอดเวลา ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับนักเรียนให้นักเรียนสนใจต่อการเรียน

2. ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบ ตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ที่มีค่าแสดงถึงลักษณะการเปรียบเทียบปริมาณระหว่างเวลาหนึ่งกับอีกเวลาหนึ่ง และบ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงวิธีหรือทางที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างจุดหรือช่วงเวลาที่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษาได้

3. การพัฒนาตัวบ่งชี้ หมายถึง กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้มีขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนในกระบวนการวัดตัวแปร แต่มีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับการรวมตัวแปรเข้าเป็นตัวบ่งชี้ และการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น

4. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่บังคับบัญชาข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา บริหารกิจการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงาน การควบคุม กำกับ ดูแลเกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษาในปีการศึกษา 2564

5. ครู หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียน เกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอนจะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียนแต่ละคน

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 หมายถึง เขตพื้นที่ที่จัดแบ่งโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารจัดการภายในจังหวัดนครพนม เขต 1 ได้แก่อำเภอเมือง อำเภอเรณูนคร อำเภอธาตุพนม อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก และอำเภอวังยาง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ

- 1.1 ความหมายของความเป็นครูมืออาชีพ
- 1.2 ความสำคัญของความเป็นครูมืออาชีพ

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

- 2.1 องค์ประกอบหลักด้านจิตวิญญาณความเป็นครู
- 2.2 องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเอง
- 2.3 องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ตอนที่ 3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องตัวบ่งชี้

- 3.1 ความหมายของตัวบ่งชี้
- 3.2 ลักษณะของตัวบ่งชี้
- 3.3 ประเภทของตัวบ่งชี้
- 3.4 กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้
- 3.5 โมเดลลิสเรลกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
- 3.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

(Confirmatory Factor Analysis = CFA)

ตอนที่ 1 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ

รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มุ่งปฏิรูปการศึกษาโดยการพัฒนาวิชาชีพทางการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ให้มีองค์การวิชาชีพเพื่อทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนการพัฒนาวิชาชีพ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อรับรองการเปลี่ยนแปลงของโลก ดังนั้น ประกอบวิชาชีพครู ซึ่งเป็นบุคคลที่จะจัดการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ให้แก่เยาวชนตามจุดมุ่งหมายจึงต้องมีกระบวนการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง" ระบบการพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพและระบบการยกย่องและผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน เป็นกรอบในการพัฒนาได้แก่มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน มาตรฐานการปฏิบัติตน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นยอมรับศรัทธาและเชื่อถือจากสังคมมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพเป็นที่ยอมรับจากผู้รับบริการและสังคม" (รุจิรัตน์ นาคะรัมย์, 2554, หน้า 61)

ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 7 มีเจตนาที่จะให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพนี้จะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก เยาวชนและประชาชนโดยรวมในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับข้อบังคับคุรุสภาที่ว่า ด้วยว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 “วิชาชีพ” หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษาให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ และ “จรรยาบรรณของวิชาชีพ” หมายความว่า มาตรฐานการปฏิบัติตนที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพ

ทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียงและฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคม อันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ (ราชกิจจานุเบกษา, 2556, หน้า 73)

1.1 ความหมายของความเป็นครูมืออาชีพ

กรมวิชาการ (2544, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของ ครูมืออาชีพว่าเป็นครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู คือ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการให้การศึกษอบรมศิษย์ในทุก ๆ ด้าน มีความประพฤติดี วางตัวดี เอาใจใส่ดูแลศิษย์ดี มีวิญญาณของความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู

ขวัญตา นิลหะศร (2556, หน้า 18) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับชุดสมัยที่เปลี่ยนแปลง มีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน มีความประพฤติดี มีจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู

ศรัณยู ศิริเจริญธรรม (2556, หน้า 25) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพ หมายถึง ครูที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ สามารถพัฒนาทักษะวิชาชีพของตนเองอย่างสม่ำเสมอ ยึดถือทฤษฎีที่เป็นระบบ เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน มีจรรยาบรรณ และวัฒนธรรม ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู มุ่งพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างแท้จริงเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้หรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

มยุรี ด้วงคร (2558, หน้า 34) ได้ให้ความหมาย“ครูอาชีพ” หมายถึง ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู ประพฤติดีวางตัวดีเอาใจใส่และดูแลศิษย์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู

โย ใจวงศ์ (2559, หน้า 43) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ทักษะ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยเทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพ เป็นครูที่มุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียนและผู้อื่นมีคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานวิชาชีพ

สิดาวัฒน์ สิงหเดชาสิทธิ์ (2559, หน้า 12) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพ หมายถึงบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความรู้ในเนื้อหา ความกระจ่างในเนื้อหาที่จะนำไปจัดการเรียนรู้ว่าจะต้องสอนเนื้อหาประเภทใด เรียงลำดับเชื่อมโยงจากพื้นฐานเข้าสู่

เรื่องที่ซับซ้อน มีความรู้ด้านศาสตร์การสอน ความรู้ด้านเทคโนโลยี ความรู้ด้านวิชาครู และรู้จักบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้จัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น

Dickson's (2021, Online) ได้ให้ความหมายครูมืออาชีพหมายถึง ครูที่ยึดถือ การสอนเป็นสิ่งสำคัญและเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับนักเรียนที่จะปฏิบัติตาม สิ่งสำคัญคือต้อง พิจารณาถึงวิธีที่ปฏิบัติตนต่อเพื่อนร่วมงานและสังคมในวงกว้างเพราะครูเป็นที่รู้จักในฐานะ ครูมืออาชีพที่ครูจะทำให้ชุมชนบุคคลอื่นจกจำเราในสิ่งที่เราปฏิบัติตน

กล่าวโดยสรุป ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง ครูที่มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นผู้ที่สามารถปรับปรุงการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ และเป็นครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป มีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ ครบทุกด้าน มีความพุดติดีมีจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู

1.2 ความสำคัญของความเป็นครูมืออาชีพ

“ครู” คือ บุคคลที่มีหน้าที่ หรือมีอาชีพในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน โดยวิธีในการสอน จะแตกต่างกันออกไปโดยคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ ความสามารถ และเป้าหมายของนักเรียน แต่ละคน ครูยังคงเป็นบุคคลสำคัญอันดับแรกที่จะช่วยสร้างคน สร้างชาติ ยิ่งสังคมยุคใหม่ พ่อแม่ต้องตื่นรนทำมาหากิน ส่งผลให้มีเวลาดูแลลูก ๆ น้อยลง ครูจึงต้องทำงานหนักขึ้นอีก หลายเท่า นอกจากจะสอนหนังสือแล้ว ครูยังต้องเป็นพ่อแม่ คนที่ 2 คอยอบรมสั่งสอน ประคับประคองให้ศิษย์เติบโตเป็นกำลังสำคัญของประเทศในวันข้างหน้า หน้าที่ที่สำคัญ ของครูคือ หน้าที่ของกัลยาณมิตร คือการเป็นผู้ชี้แนะ เป็นผู้กระตุ้นเตือนให้ศิษย์รู้จักคิด รู้จักใช้ปัญญา ฝึกการใช้ปัญญาและรู้จักรับผิดชอบ สร้างสมคุณธรรมให้เกิดมีขึ้นในตนให้ เป็นคนไม่มีทุกข์ ไม่มีปัญหา อันนี้เป็นสิ่งสำคัญ เป็นหน้าที่หลักของครู หรือหน้าที่ที่ทำให้ได้ ชื่อว่าเป็นครู ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า “ครูเป็นสื่อชักนำหรือเหนี่ยวนำการศึกษาให้แก่ศิษย์ ศิษย์เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากสื่อนั้นในการปลูกฝังการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่ตน” นอกจากนี้ เมื่อ มีการปฏิรูปการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อให้คุณครูเปลี่ยนแปลงแนวคิดและกระบวนการ จัดการเรียนการสอน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ พัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข ซึ่งการที่จะ บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น ควรจะต้องมีการพัฒนาที่ตัวคุณครูก่อนในทุกด้าน และผล

จากการปฏิรูปการศึกษาก็ยังส่งผลให้ครูสามารถทำผลงานเพื่อขอมีวิทยฐานะสูงขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ให้คุณครูตั้งใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีศักยภาพ โดยไม่ต้องกังวลในการหารายได้เพิ่ม มีคุณลักษณะสมกับการที่วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง ทำให้เป็นครูระดับ “มืออาชีพ” มีศักดิ์ศรีเป็นที่ยอมรับนับถือและไว้วางใจจากสาธารณชน (สุพจี สุภาพ, 2562, หน้า 221) พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ กล่าวถึงครูมืออาชีพ ว่าเป็น ครูที่เป็นครูด้วยใจรัก เป็นครูด้วยจิตและวิญญาณ มีความเป็นครูทุกลมหายใจตั้งแต่เกิดจนตาย เป็นครูที่รักและห่วงหา ห่วงใย มีความเอื้ออาทรต่อศิษย์ดุจลูกในไส้ของตนเอง จะทำทุกวิถีทางที่จะให้ศิษย์เป็นคนดี ไม่ยินยอมให้ศิษย์เป็นคนไม่ดีเป็นอันขาด จะติดตามสอดส่องศิษย์ทุกเมื่อเชื่อวันโดยไม่ละทิ้งและมีความสุขมากในการที่ได้เกิดมาเป็นครู รักเกียรติเทิดทูนสถาบันครูอย่างภาคภูมิใจ และพนม พงษ์ไพบูลย์อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการกล่าวว่า ครูมืออาชีพ คือ ครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้านที่จะเป็นครู มีความประพฤติดีวางตัวดี เอาใจใส่ดูแลศิษย์ดี มีวิญญาณของความเป็นครู และปฏิบัติหน้าที่ครูด้วยจิตวิญญาณของความเป็นครู เดชกุล มัทวานุกูล (2564, ออนไลน์)

กล่าวโดยสรุป ความสำคัญของครูมืออาชีพ คือ บุคคลที่มีหน้าที่ในการสอนนักเรียนเกี่ยวกับวิชาความรู้ หลักการคิดการอ่าน รวมถึงการปฏิบัติและแนวทางในการทำงาน เป็นผู้กระตุ้นเตือนให้ศิษย์รู้จักคิด รู้จักใช้ปัญญา ครูเป็นสื่อชักนำหรือเหนี่ยวนำการศึกษาให้แก่ศิษย์ ศิษย์เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากสื่อเหล่านั้นในการปลูกฝังการศึกษาให้เกิดขึ้นแก่ตน

ตอนที่ 2 องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

จากการศึกษาเอกสาร แนวความคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพ

ได้มีนักการศึกษาเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ ดังนี้

ขวัญตา นิลทะคร (2556, หน้า 70) จากผลการศึกษาคุณลักษณะของครูมืออาชีพในยุคการปฏิรูปการศึกษาของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ คุณลักษณะของครูมืออาชีพในยุคการปฏิรูปการศึกษาของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บึงกาฬ พบว่าโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยได้แก่ 1) ด้านจิตวิญญาณของความเป็นครู 2) ด้านการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ 3) ด้านการมีจิตวิทยาคุณช่วยเหลือพัฒนานักเรียนตามธรรมชาติ และ 4) ด้านการพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคนิควิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT)

พิมพ์พันธ์ เคชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข (2558, หน้า 14) กล่าวว่าครูมืออาชีพต้องประกอบไปด้วย 1) มีความรู้ 2) จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร 4) วัดและประเมินผลที่หลากหลาย 5) มีการบริหารจัดการชั้นเรียน 6) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 7) มีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจ

มยุรี ด้วงคร (2558, หน้า 34) กล่าวว่าครูมืออาชีพต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับจัดการเรียนการสอนตามที่คาดหวังของสังคม ดังนี้ 1) สอนดี 2) มีคุณธรรมและวินัย 3) ใฝ่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สิดารัตน์มิ่ง สิงหเดชาสิทธิ์ (2559, หน้า 56-57) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ครูมืออาชีพ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1. ด้านเป็นครูต้องรู้คิด ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความรู้ด้านวิชาครู ความรู้ด้านการสอนเนื้อหา ความรู้ด้านเทคโนโลยีกับการสอน และความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่ 2. ด้านเป็นแบบอย่างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ และทักษะการวิพากษ์ผลงานผู้เรียน

องค์ประกอบที่ 3. ด้านเป็นแบบอย่างครูดี ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ความตั้งใจสอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความยุติธรรม และซื่อสัตย์สุจริต 4

องค์ประกอบที่ 4. ด้านเป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง

ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ได้แก่ รู้จักตนเอง ใฝ่รู้เท่าทันโลก มุ่งมั่นพัฒนา และสร้างสรรค์นวัตกรรม

สัญญา สดประเสริฐ (2562, หน้า 1) ศึกษาวิจัยเรื่องศตวรรษที่ 21:

ทักษะการเรียนรู้สู่ความเป็นครูมืออาชีพ กล่าวว่าเป็นครูมืออาชีพ เพื่อให้สามารถชี้แนะและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา ดังนี้ 1) การแสดงออกซึ่งความรักและความห่วงใยต่อผู้เรียน 2) ความรู้จริงในเรื่องที่สอน 3) เทคนิควิธีการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้

จากประสบการณ์ 4) กิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก 5) นวัตกรรมแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม 6) จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 7) ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม

สุพจี สุภาพ (2562, หน้า 216) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูมืออาชีพในสังคมไทยปัจจุบัน กล่าวถึงครูมืออาชีพว่าประกอบด้วย 1) ครูที่มีความรอบรู้วิชาการที่ตนเองได้ศึกษามา 2) ด้านยอมรับความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ 3) รู้จักพัฒนาตนเอง รวมทั้งพัฒนาภูมิหลังตนเองให้มีคุณลักษณะส่วนตัวที่เหมาะสม 4) สามารถถ่ายทอดสิ่งที่รู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โดยคำนึงถึงคุณภาพของผู้เรียน 5) สามารถทำงานร่วมกับครู ชุมชนและสังคมได้ 6) มีการดำรงชีวิตอย่างมีวินัย เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ 7) มีความรักศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ

Esther T. Canrinus and Other (2011, p. 595) การศึกษาเรื่องการจัดทำโปรไฟล์ความเป็นมืออาชีพของครู แสดงให้เห็นว่ามีองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านเป็นผู้พัฒนาตนเอง
2. มีความรักศรัทธาในวิชาชีพ
3. ด้านการบริหารห้องเรียน
4. ความรู้จริงในเรื่องที่สอน
5. ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ
6. ด้านจิตวิญญาณของความเป็นครู

Orazbayeva (2016, p. 2659) ได้ศึกษาเรื่อง ความสามารถของครูมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์ พบว่า ครูมืออาชีพจำเป็นต้องมีองค์ประกอบดังนี้ 1) มีความรู้ 2) มี

การใช้สื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีทักษะในการปฏิบัติงาน 4) มีทักษะชีวิตและสังคม 5) มีการคิดวิเคราะห์ 6) มีความรับผิดชอบ 7) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และ 8) พัฒนาตนเอง

Jelena J. & Tatiana B. (2017, p. 197) ได้ศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ระดับมืออาชีพของครูการศึกษาในระดับสูงในตัวอย่างของ RIGA และ SMOLENSK โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบตัวชี้วัดขององค์ประกอบโครงสร้างในตัวอย่างของ Riga และ Smolensk ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วย

1. จรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ความรู้จริงในเรื่องที่สอน
3. ด้านแบบอย่างครูดี
4. ด้านการมีทักษะการสอนและการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ
5. ทำงานร่วมกับครูและชุมชนและสังคมได้
6. ด้านความร่วมมือ

Sumarto & Emmi Kholilah Harahap (2020, p. 127) ศึกษาการจัดการครูมืออาชีพในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ พบว่าคุณลักษณะของครูมืออาชีพประกอบด้วย 1) ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ 2) การใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้ 3) สามารถคิดอย่างเป็นระบบ 4) กระบวนการเรียนการสอนที่ดี 5) การติดตามและประเมินผล

จากทัศนะของนักวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ

ที่-	องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	ขวัญตา นิลทะศร (2556)	พิมพ์นธ์ เตชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข (2558)	มยุรี ดังวงศร (2558)	ลิดารัตน์ สิงหนเดชาลิทธิ์ (2559)	สัญญา สดประเสริฐ (2562)	สุพจี สุภาพและคณะ (2562)	Esther T. Conrinus and Other (2011)	Orazbayeva (2016)	Jelena and Tatiana (2017)	Sumarto & Emmi Kholillah Harahap (2020)	ความถี่	ร้อยละ	จัดให้เป็นองค์ประกอบ
1.	ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	√						√				9	90	
	- เป็นแบบอย่างครูดี				√					√				
	- มีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจ		√											
	- มีคุณธรรมและวินัย			√										
	-แสดงออกซึ่งความรักและความห่วงใยต่อผู้เรียน					√								

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	ขวัญตา นิลทะศร (2556)	พิมพ์นธ์ เตชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข (2558)	มยุรี ดังวงศร (2558)	ลิดารัตน์ สิงหนเดชาลิทธิ์ (2559)	สัญญา สดประเสริฐ (2562)	สุพจี สุภาพและคณะ (2562)	Esther T. Conrinus and Other (2011)	Orazbayeva (2016)	Jelena and Tatiana (2017)	Sumarto & Emmi Kholillah Harahap (2020)	ความถี่	ร้อยละ	จัดให้เป็นองค์ประกอบ
	-เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ						√							√
	-มีความรักศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ						√							ด้านจิตวิญญาณ
	-มีความรักและศรัทธา							√						ความ
	-ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ							√						เป็น
	-มีความรับผิดชอบ								√					ครู
	-จรรยาบรรณวิชาชีพ		√						√	√				
2.	ด้านทักษะการคิด											4	40	

ที่-	องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	พิชญดา นิตะตร (2556)	พิมพ์นัย เตชะคุปต์และพเยาว์ อินดีสุข (2558)	มยุรี ดวงตร (2558)	สิดาการ์ตน์ สิงหเดชาลิทธิ์ (2559)	สัญญา สดประเสริฐ (2562)	สุพจี สุภาพและคณะ (2562)	Esther T. Conrinus and Other (2011)	Orazbayeva (2016)	Jelena and Tatiana (2017)	Sumarto & Emmi Kholilah Harahap (2020)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดใช้เป็นองค์ประกอบ
	-เป็นครูต้องรู้คิด				✓									
	-มีการคิดวิเคราะห์							✓						
	-การคิดอย่างเป็นระบบ									✓				
	-มีจิตวิทยาดูแลช่วยเหลือพัฒนานักเรียนตามธรรมชาติ	✓												
3.	-การพัฒนาตนเอง					✓	✓	✓			8	80		
	-มีความรู้		✓					✓						
	-วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร		✓											
	-สอนดี			✓										
	-ใฝ่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง			✓										
	-เป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง				✓									
	-ยอมรับความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่					✓								
	-มีทักษะในการปฏิบัติงาน							✓						
	-ความรู้จริงในเรื่องที่สอน				✓		✓		✓					
	-ความรอบรู้วิชาการที่ตนเองได้ศึกษา					✓								

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	ขวัญตา นิลพะตอร์ (2556)	พิมพ์พันธ์ เศษะตูปต์และพทยาภรณ์ อินดีสุข (2558)	มยุรี ดั่งวงศร (2558)	สิดาภรณ์ สิงหเดชาสิทธิ์ (2559)	สัญญา สดประเสริฐ (2562)	สพจี สุภาพและคณะ (2562)	Esther T. Caminus and Other (2011)	Orazbayeva (2016)	Jelena and Tatiana (2017)	Sumarto & Emmi Kholillah Harahap (2020)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดได้เป็นองค์ประกอบ	
4.	ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน		√									8	80	√ ด้าน การ บริหาร การจัด การ ชั้น เรียน	
	-การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	√													
	-การบริหารห้องเรียน							√							
	-จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ		√												
	-วัดและประเมินผลที่หลากหลาย		√												
	-การติดตามและประเมินผล										√				
	-เทคนิควิธีการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์					√									
	-ทักษะการสอนและการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ								√						
	-กิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายนอก					√									
	-นักออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม					√									
	-จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้					√									
	-ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม					√									
	-ถ่ายทอดสิ่งที่รู้ให้กับนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย						√								
	-มีการใช้สื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ							√							
	-ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้										√				
	-การใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้										√				
	-กระบวนการเรียนการสอนที่ดี										√				

ที่	องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ	ขวัญตา นิลพะศร (2556)	พิมพ์นธ์ เศษะคุปต์และพเยาว์ อินดีสุข (2558)	มยุรี ดั่งวงศร (2558)	ลิดารัตน์ สิงหเดชาสิทธิ์ (2559)	สัญญา สดประเสริฐ (2562)	สพฉี สุภาพและคณะ (2562)	Esther T. Camrinus and Other (2011)	Orazbayeva (2016)	Jelena and Tatiana (2017)	Sumarto & Emmi Kholilah Harahap (2020)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดให้เป็นองค์ประกอบ
5.	ด้านนวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยี											1	10	
	- การพัฒนานวัตกรรม สื่อ เทคนิควิธีการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นสื่อเทคโนโลยีและ สารสนเทศ	√												
6.	การสื่อสารและความร่วมมือ								√			3	30	
	- ทำงานร่วมกับครู ชุมชนและสังคม					√			√					
	- มีทักษะชีวิตและสังคม							√						
	รวม	4	7	3	4	7	7	6	8	6	5	-	-	-

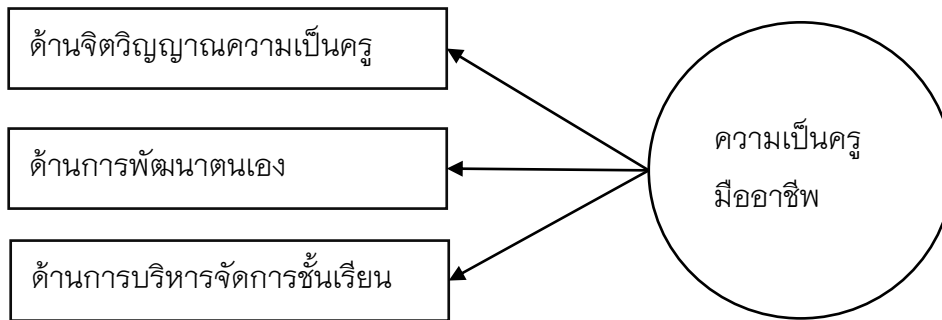
จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักความเป็นครูมืออาชีพที่เป็นกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายเหมือนกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวมองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกัน แล้วตั้งชื่อดังนี้

1. จิตวิญญาณของความเป็นครู เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ประกอบด้วย เป็นแบบอย่างครูดี การมีความรักและศรัทธาที่จะเป็นครู มีคุณธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจ มีคุณธรรมและวินัย แสดงออกซึ่งความรักและความห่วงใยต่อผู้เรียน เป็นผู้มีความดี จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีความรักศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มีความรักและศรัทธา ยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันรวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบหลักนี้ว่าด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

2. การพัฒนาตนเอง เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมาย คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ประกอบด้วย เป็นแบบอย่างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอน มีความรู้ วิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตร สอนดี ใฝ่ก้าวหน้าและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง ยอมรับความคิดเห็นหรือความรู้ใหม่ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ความรู้จริงในเรื่องที่สอน และความรอบรู้วิชาการที่ตนเองได้ศึกษา เป็นองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันรวมความถี่เท่ากับ 80 คิดเป็นร้อยละ 80.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบหลักนี้ว่าด้านการพัฒนาตนเอง

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมาย คล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน ประกอบด้วย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การบริหาร ห้องเรียน จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วัดและประเมินผลที่หลากหลาย การติดตามและประเมินผล เทคนิควิธีการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ ทักษะ การสอนและการจัดการเรียนรู้อย่างเชี่ยวชาญ กิจกรรมเชื่อมโยงความรู้จากแหล่งเรียนรู้ ภายนอก นักร้องแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ฝึกให้ผู้เรียนทำงานเป็นทีม ถ่ายทอดสิ่งที่รู้ให้กับนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย มีการใช้สื่อจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ การใช้วิธีการและกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้และกระบวนการเรียนการสอนที่ดี เป็นองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันรวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 80.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบหลักนี้ว่าด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ โดยคัดเลือก องค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 (หรือตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป) พบว่ามี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.องค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 2.องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง และ 3.องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จากองค์ประกอบข้างต้นสามารถเขียนเป็นรูปแบบการวัดองค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพ ได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการวัดองค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพ

2. องค์ประกอบหลักด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

2.1 ความหมายของจิตวิญญาณความเป็นครู

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของทักษะด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ดังนี้

ณัฐกรรณ์ หลาวทองและปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2553, หน้า 27) ได้ให้ความหมายของจิตวิญญาณความเป็นครูว่าเป็นคุณลักษณะของบุคคลในการมีจิตใจที่ปฏิบัติตนเพื่อนำไปสู่การเป็นที่ยอมรับและภาคภูมิใจในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย ความรับผิดชอบในหน้าที่ ความรักในอาชีพ ความรักและเมตตาเพื่อนมนุษย์ ความเสียสละ ความอดทน ความยุติธรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดี

ธรรมนันทิกา แจ่งสว่าง (2554, หน้า 56) ได้ให้ความหมายของจิตวิญญาณความเป็นครูว่า เป็นการเกิดสภาวะทางจิตและพฤติกรรมของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครูขึ้นภายในตัวบุคคล แสดงให้เห็นถึงความหมายของ "การเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู" ซึ่งประกอบด้วยการที่บุคคลควาตระหนักรู้ในความเป็นครู ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครู มีเป้าหมายในการทำงานเพื่อเด็ก และการปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรักและความเมตตา

วัลนิกา ฌลากบาง (2559, หน้า 124) กล่าวว่า จิตวิญญาณอันความเป็นครู หมายถึงจิตสำนึกตามกรอบคุณธรรมจริยธรรมซึ่งทำให้เกิดการใฝ่รู้ ค้นหา สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ปูทางฝังและเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของศิษย์ เพื่อนร่วมงานและคนในสังคม

พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ฐิริปัญญา (2562, หน้า 36) กล่าวว่า จิตวิญญาณอันความเป็นครูหมายถึง บุคคลผู้มีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพความเป็นครู มีจิตใจมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนความภาคภูมิใจในความเป็นครูพัฒนาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ทันต่อเหตุการณ์ รักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความเสียสละ มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมจะการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนา เด็กและเยาวชนและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และสังคม

กฤษดา ผ่องพิทยา และคณะ (2563, หน้า 55) กล่าวว่าจิตวิญญาณอันความเป็นครู หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกที่ดีของครูที่มีต่อศิษย์ซึ่งบุคคลที่จะมาประกอบวิชาชีพครูต้องพึงมีและ พึงปฏิบัติและอุทิศตนอบรมสั่งสอนศิษย์ให้มีความรู้คู่คุณธรรมเพื่อเป็นกำลังในการที่จะสร้างประเทศชาติต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า จิตวิญญาณอันความเป็นครู หมายถึง จิตสำนึกตามกรอบคุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูและพฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของศิษย์ เพื่อนร่วมงาน และคนในสังคม รวมไปถึงความศรัทธาและความรักในอาชีพ เป็นผู้เสียสละ มีความอดทน มุ่งมั่น เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักศีลธรรมและ จรรยาบรรณวิชาชีพ

2.2 องค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู ดังนี้

ณัฐภรณ์ หลาวทองและปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2553, หน้า 46-47) ได้กล่าวเกี่ยวกับองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่ครู เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถในอาชีพและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมอาชีพ

องค์ประกอบที่ 2 การปฏิบัติต่อศิษย์โดยเสมอภาค เป็นการปฏิบัติต่อศิษย์ทุกคนอย่าง ยุติธรรม และมีเหตุผล โดยไม่คำนึงถึงอำภิสลีนจำง หรือความสัมพันธ์ส่วนบุคคล

องค์ประกอบที่ 3 ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ เป็นความเชื่อมั่นและศรัทธาว่ามนุษย์ทุกคนเป็นคนดี และมีศักยภาพในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบที่ 4 การเสียสละในงานครู เป็นการปฏิบัติหน้าที่สอนศิษย์อย่างเต็มที่ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก

ภาวัด ตั้งเพชรเดโช (2558, หน้า 79) สรุปผลการวิจัยองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูพบว่ามี 3 ด้าน ได้แก่ 1) การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 2) ด้านความรักความเมตตาต่อศิษย์และ 3) ด้านความซื่อสัตย์

วัลนิกา ฉลากบาง (2559, หน้า 125) กล่าวว่าจิตวิญญาณความเป็นครูจัดว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งทั้งนี้เพราะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณเป็นการทำหน้าที่ด้วยใจซึ่งทำให้เกิดความรัก ศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มุ่งมั่น พุ่มเทในการทำงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ ดูแลและหวังดีต่อศิษย์ จิตวิญญาณความเป็นครูประกอบด้วย 1) คุณลักษณะส่วนตัวและการมีคุณธรรมจริยธรรม 2) การตระหนักรู้และปฏิบัติตนบนวิถีความเป็นครู 3) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 4) ความเชี่ยวชาญในการสอนและ 5) การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

อมรรัตน์ แก่นสาร (2560, หน้า 7) ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามี 7 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ด้านความผูกพันระหว่างครูกับศิษย์ 2) ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ 3) ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน 4) ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี 5) ด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม 6) ด้านการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และ 7) ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและมีความเป็นกัลยาณมิตร

กิตินันท์ โนสุ และเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2561, หน้า 53) ทำการวิจัยพบว่า จิตวิญญาณความเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาตนเอง 2) ด้านความมีเหตุผลในการปฏิบัติงาน 3) ด้านความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ 4) ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ 5) ด้านความวิริยะ อุตสาหะ 6) ด้านความมีเมตตา กรุณา 7) ด้าน

ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ 8) ด้านความดี 9) ด้านความรัก ศรัทธาในวิชาชีพและ 10) ด้านการปฏิบัติการสอน

พิกุลทรัพย์พัฒน์ จิรัชธรรมโชติ (2561, หน้า 60) ได้ศึกษาเรื่องจิตวิญญาณความเป็นครู เป็นครูผู้สอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ พบว่า ลักษณะของจิตวิญญาณความเป็นครู จากแบบวัดจิตวิญญาณความเป็นครูของกลุ่มตัวอย่าง มีองค์ประกอบย่อย 4 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติตนตามหน้าที่ 2) ความเชื่อมั่นในศักยภาพมนุษย์ 3) ความเสียสละในงานครู และ 4) การปฏิบัติต่อศิษย์โดยเสมอภาค

ภาวิดา มหาวงศ์ (2561, หน้า 170) ทำการวิจัยพบว่าจิตวิญญาณความเป็นครูมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) บุคลิกภาพความเป็นครู 2) บทบาทหน้าที่ด้านการสอน 3) บทบาทการพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู 4) การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเมตตากรุณา 5) การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเสมอภาค 6) เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ศรัทธาในวิชาชีพครู

ดวงใจ ชนะลลิต (2562, หน้า 145-146) ศึกษาองค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภูมิภาคตะวันตก พบว่า องค์ประกอบของจิตวิญญาณความเป็นครูมี 6 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) รักการสอนมีความสุขในการสอน 2) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 3) เสียสละ จิตอาสา 4) เป็นแบบอย่างที่ดีต่อศิษย์ 5) ช่วยเหลือ เอื้ออาทร เมตตาต่อศิษย์ และ 6) รอบรู้ความเป็นครู

พาสนา จุลรัตน์ (2563, หน้า 170) ทำการวิจัยพบว่า จิตวิญญาณความเป็นครูมี 7 องค์ประกอบดังนี้ 1) บุคลิกภาพความเป็นครู 2) บทบาทหน้าที่ด้านการสอน 3) การพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู 4) การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเมตตากรุณา 5) การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเสมอภาค 6) เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและ 7) ศรัทธาในวิชาชีพครู

จากทัศนะของนักวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยของด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ดังตาราง 2

ที่	องค์ประกอบย่อยของ จิตวิญญาณ ความเป็นครู	ศูนย์บริการฯ หลากทาง และ บริการ ภาคใต้ (2558)	วิทยาลัย สุราษฎร์ธานี (2559)	กรมการ ศึกษา (2560)	ภาค ใต้ (2561)	กรมการ ศึกษา (2562)	กรมการ ศึกษา (2563)	ความถี่	ร้อยละ	ค่าได้เป็นองค์ประกอบย่อย
	- แบบอย่างที่ดีให้ศิษย์	✓				✓				แบบอย่าง ที่ดี
	- ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี			✓						
	- บุคลิกภาพความเป็นครู						✓			
	- การปฏิบัติตนตามหน้าที่				✓					
4	การมีจิตวิทยาในการสอน		✓					6	6.66	
	- ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน			✓						
	- ด้านการปฏิบัติการสอน			✓						

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบย่อยของ จิตวิญญาณ ความเป็นครู	ศูนย์บริการฯ หลากทาง และ บริการ ภาคใต้ (2558)	วิทยาลัย สุราษฎร์ธานี (2559)	กรมการ ศึกษา (2560)	ภาค ใต้ (2561)	กรมการ ศึกษา (2562)	กรมการ ศึกษา (2563)	ความถี่	ร้อยละ	ค่าได้เป็นองค์ประกอบย่อย
	- บทบาทหน้าที่ในการสอน					✓				✓ ความรัก และเมตตา ศิษย์
	- รักในการสอนมีความสุขในการสอน					✓				
5	ความรักและเมตตาศิษย์	✓						7	77.77	
	- การปฏิบัติต่อศิษย์โดยเสมอภาค	✓								
	- รักและเมตตาต่อศิษย์		✓							
	- ด้านความผูกพันระหว่างศิษย์			✓						
	- การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเมตตา กรุณา				✓		✓			
	- การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเสมอภาค				✓	✓	✓			
	- ช่วยเหลือ เอื้ออาทร เมตตาต่อศิษย์					✓				

ที่	องค์ประกอบย่อยของ จิตวิญญาณ ความเป็นครู	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)	ปรัชญาชีวิต (2553)
	- ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์	√					√							
8	การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง			√							4	44.44		
	- ด้านการพัฒนาตนเอง					√								
	- บทบาทการพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู							√		√				
9	ด้านความริเริ่มสร้างสรรค์					√					1	11.11		
10	รอบรู้ความเป็นครู									√	1	11.11		
	รวม	4	3	5	7	10	4	7	6	7	-	-	-	-

จากตาราง 2 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยจิตวิญญาณความเป็นครู ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันแล้วตั้งชื่อ ดังนี้

1. รักและศรัทธาในวิชาชีพ และเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
2. การปฏิบัติหน้าที่ครู แบบอย่างที่ดีให้ศิษย์ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี บุคลิกภาพความเป็นครูและการปฏิบัติตนตามหน้าที่ เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี
3. การปฏิบัติต่อศิษย์โดยเสมอภาค รักและเมตตาต่อศิษย์ ด้านความผูกพันระหว่างศิษย์ การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเมตตากรุณา การปฏิบัติต่อผู้เรียนด้วยความเสมอภาค ช่วยเหลือ ให้อาหาร เมตตาต่อศิษย์และความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน

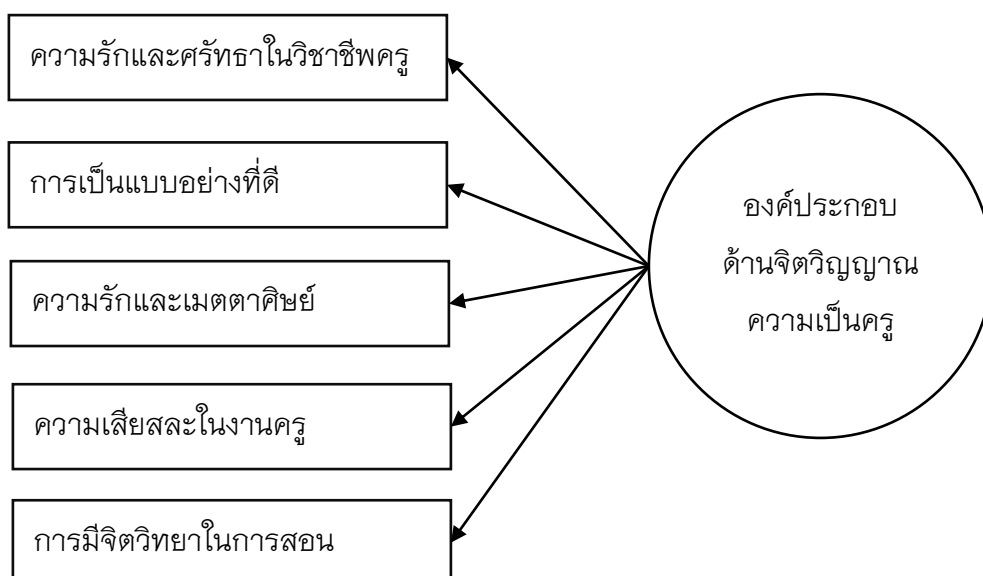
รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า ความรักและเมตตาศิษย์

4. ความเสียสละในงานครู เสียสละจิตอาสา ด้านความวิริยะ อุตสาหะ ด้านการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความมีเหตุผลในการปฏิบัติหน้าที่ ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและความเป็นกัลยาณมิตร เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 66.66 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า ความเสียสละในงานครู

5. การมีจิตวิทยาในการสอน ด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ด้านการปฏิบัติการสอน บทบาทหน้าที่ในการสอน และรักในการสอนมีความสุขในการสอนเป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกันรวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 66.66 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การมีจิตวิทยาในการสอน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่ามี 16 องค์ประกอบย่อย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู ผลจากการสังเคราะห์ดังกล่าวทำให้ได้องค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ความรักและเมตตาศิษย์ 4) ความเสียสละในงานครู 5) การมีจิตวิทยาในการสอน

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู ข้างต้นสามารถเขียนเป็นรูปแบบการวัดองค์ประกอบย่อยของจิตวิญญาณความเป็นครู ได้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

2.2.1 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ดังนี้

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา (2558, หน้า 3) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ หมายถึง การแสดงออกด้วยความชื่นชมและเชื่อมั่นในวิชาชีพด้วยตระหนักว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครูพึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของวิชาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์การวิชาชีพครู

สมหมาย ปวะบุตร (2558, หน้า 90) กล่าวว่าความรักและศรัทธาในวิชาชีพ หมายถึง ครูสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพ เสียสละ อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การวิชาชีพ ยกย่องชื่นชมบุคคลที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ยึดมั่นในอุดมการณ์ของวิชาชีพ ปกป้องเกียรติและศักดิ์ศรีของวิชาชีพ

อมรรัตน์ แก่นสาร (2560, หน้า 11) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพ หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพครูแสดงออกซึ่งความชื่นชมและความเชื่อมั่นในอาชีพว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของวิชาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์การวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

ภาวิดา มหาวงศ์ (2561, หน้า 29) กล่าวว่าความศรัทธาในวิชาชีพครู หมายถึง การที่นักศึกษาวิชาชีพครูแสดงออกถึงความเชื่อและเลื่อมใสในวิชาชีพครู ได้แก่ เชื่อมมั่นในวิชาชีพครู และการปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครูอย่างเคร่งครัด

ดวงใจ ชนะลิตธิ (2562, หน้า 10) กล่าวว่า ความรักและศรัทธาในอาชีพครู หมายถึง สิ่งที่ทำด้วยความสุข ความเต็มใจ รับผิดชอบในหน้าที่หรือต่อบทบาทที่ต้องรับผิดชอบ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพครู มีใจรักความเป็นครูมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รักความก้าวหน้า และมีความภาคภูมิใจ ชยันหมั่น เพียรในการทำงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู หมายถึง ผู้ที่มีอาชีพครู มีการแสดงออกด้วยความเชื่อ ความเลื่อมใสในอาชีพด้วยความเชื่อมั่นในวิชาชีพนี้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ รวมไปถึงการแสดงออกถึงความรักศรัทธาซื่อสัตย์สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

2.2.2 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการเป็นแบบอย่าง

ที่ดี

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนี้

ราชกิจจานุเบกษา (2548, หน้า 45) อธิบายว่าปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ การประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออกอย่างสม่ำเสมอของครูที่ศิษย์สามารถสังเกตรับรู้ได้เอง และเป็น การแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตามค่านิยม คุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงาม เช่น ระมัดระวังในการกระทำ และการพูดของตนเองอยู่เสมอ ไม่โกรธง่ายหรือแสดงอารมณ์ฉุนเฉียวต่อหน้าศิษย์ มองโลกในแง่ดี ฯลฯ

วราภรณ์ ศรีวิโรจน์ (2556, ออนไลน์) กล่าวว่าผู้บริหารการศึกษา ครูอาจารย์ อยู่ในฐานะที่เป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน นักศึกษา การที่ศิษย์จะเคารพนับถือและมีความศรัทธาต่อครูอาจารย์ของตนนั้น ครูอาจารย์ต้องมีคุณธรรมเป็นปัจจัยสำคัญ คุณธรรม 4 ประการ ประการแรกคือ การรักษาความลับ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สองคือ การรู้จักข่มใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความลับ ความดี ประการที่สามคือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความลับสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่คือ การรู้จักละวางความเชื่อ และรู้จักละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วน

ใหญ่ของบ้านเมืองคุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้มีความเจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว และจะช่วยทำให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังความประสงค์ ครู อาจารย์ เป็นคนไทยคนหนึ่งสมควรถือปฏิบัติตามหลักคุณธรรมดังกล่าวเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ สถาบันวิชาซึ่งครูจะได้รับความเจริญก้าวหน้า สังคมและประเทศไทยจะได้รับความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

จรรยา ลินลา (2562, หน้า 169) กล่าวว่า การเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นแนวทางในการส่งเสริมความดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถสัมผัสได้จากการแสดงออกด้านพฤติกรรม อันเป็นการกระตุ้นเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกในการตั้งตนอยู่ในความดีงามทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเริ่มต้นจากการปลูกฝังความดีขึ้นในจิตใจ จนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบ มีการเสียสละ และมีจิตใจเอื้อประโยชน์ต่อส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีต่อการปฏิบัติตนตามความดีงามแห่งจริยธรรม ที่เป็นแนวทางให้ทุกคนได้ปฏิบัติตนให้เกิดความสุข โดยการเป็นแบบอย่างในการทำหน้าที่ของตนเองให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีความละเอียดถี่ถ้วน มีความเกรงใจต่อบาปที่เกิดขึ้น จึงได้ชื่อว่า “เป็นผู้ที่มีการพัฒนาตนอย่างมีคุณค่า”

ดวงใจ ชนะลลิตี (2562, หน้า 10-11) ได้กล่าวว่าการเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การเป็นแบบอย่างที่ดีงามมีการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การกระทำที่ถูกต้องดีงาม ระมัดระวังในการกระทำ การพูดของตนอยู่เสมอ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ๆ ไม่พูดจาก้าวร้าว หยาบคาย มีกิริยามารยาท และการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ รับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสังคม

Hessong Robert F. & Weeks Thomas H (1987, p. 457) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับครูว่าการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี (Being a Role model) หมายถึง เป็นผู้ที่กระทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และสังคม ลูกศิษย์ต้องมีแบบอย่างที่ดีที่ถูกต้องดีงาม เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตน

สรุปได้ว่า การเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติของครูในด้านบุคลิกภาพทั่วไปที่สามารถกระตุ้นเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกในการตั้งตนอยู่ในความดีงามทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรู้จัก

หน้าที่ของตนเองและเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตาม ค่านิยม คุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็น แบบอย่าง

2.2.3 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านความรักและ

เมตตาจิต

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้าน ความรักและเมตตาจิต ดังนี้

กระทรวงสาธารณสุข (2558, หน้า 8) ได้กล่าวว่า ความรัก คือ ปฏิสัมพันธ์ทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างคนสองคน (LOVE is an emotional attachment) และจากทฤษฎีการเรียนรู้ แม้บางทีดูเหมือนจะไม่มีเหตุผลแต่หากเมื่อความรักบังเกิดขึ้น แล้วก็เข้าใจซึ่งกันและกันได้ (LOVE is not always reasonable, but rational)

สุวพิชญ์ ชื่นชม (2558, หน้า 70) ได้กล่าวว่าความรักหมายถึงความรักแท้ที่ฝังลึกอยู่ในจิตใจของทุกคน เป็นอำนาจที่มาจากจิตวิญญาณบริสุทธิ์ภายในของ ตัวเรา นั่นคืออาตมมันหรือพรหมัน หรือพระเจ้าในตัวเราอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ความรักบริสุทธิ์ ไม่ต่างพร้อม ไม่มีลักษณะที่เจตนาเห็นแก่ตัวซ่อนเร้น เป็นความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจ ผู้อื่นโดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนเห็นคุณค่าในทุกสรรพสิ่ง มีคุณลักษณะที่มั่นคงไม่ หวั่นไหวในสุขหรือทุกข์เป็นนิรันดร์รวมทั้งเป็นความรักดีที่มีต่อพระเจ้า เป็นความรักที่ จะอุทิศทั้งกายและใจรวมทั้งความคิดให้แก่พระเจ้าความรักของโล บาบามีลักษณะที่โดดเด่นเป็นความรักที่ไม่จำกัดแค่ความรักคืออย่างเดียวกัน แต่กลับมีความหมายกว้างขวาง ครอบคลุมไปถึงความเมตตา ทำให้บางครั้งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นความรักความเมตตาควบคู่ กันไป

พระครูสมุห์วิญญู ชาติจิตโต (2560, หน้า 155) ได้กล่าวว่า“เมตตา” หมายถึง ความรักใคร่ ความปรารถนาดีที่มีต่อทั้งตนเองและผู้อื่น ต่อเหล่าสรรพสัตว์อย่าง ทั่วหน้าเสมอเหมือนกันหมด เป็นผู้มีความประพฤติทางกาย วาจา ใจ ที่สะอาดบริสุทธิ์ ผ่องใส มีความเป็นมิตรไมตรี มีจิตใจที่อ่อนโยน ไม่เบียดเบียนประทุษร้าย ไม่ก่อเวรผูกอาฆาต หรือพยาบาทปองร้ายมีจิตยินดีช่วยเหลือเกื้อกูลให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ แม้ว่าผู้นั้นจะทำ ร้ายหมายปองซึ่งชีวิตและทรัพย์สินก็ตาม เป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลหรือครอบครอง กระทำด้วยดวงจิตที่ยินดีแช่มชื่น เบิกบาน ปราศจากความอคติหรือลัทธิลัทธิในผลด้วย

ความบริสุทธิ์แท้ ไม่เจือปนอยู่ด้วยตัณหาราคะ แม้เมื่อเห็นอยู่ว่าเขาเป็นทุกข์เพียงแต่น้อมใจลงสู่ภายในแล้วแผ่เมตตาจิตปรารณาให้เขาเป็นสุข พ้นจากความทุกข์ไปอย่างไม่มีข้อยกเว้น ไม่มีแบ่งแยก ไม่มีประมาณหรือจำกัดกาลสถานที่ใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องอาศัยทรัพย์สินของ แต่เป็นเรื่องของจิตใจที่แผ่ความรักไปได้โดยรอบ

วิทยากร เชียงกุล (2564, ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ความรักความเมตตา หมายถึงภาวะจิตที่มองคนอื่น ๆ อย่างมนุษย์เพื่อนร่วมโลกที่เท่าเทียมกันและมีอะไรเหมือนกัน เช่น ปรารณาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ รู้สึกอุทิศตน รับผิดชอบ และนับถือให้เกียรติผู้อื่น ไม่ฝักใฝ่ความรุนแรง ไม่ก้าวร้าว ไม่ทำร้าย ไม่ยึดมั่นถือมั่นกับความรู้สึกว่าเมื่อเรารักใคร เราจะต้องได้รับความรักตอบแทน หรือความรู้สึกว่าต้องการควบคุมใครสักคนให้ทำในสิ่งที่เราพอใจ

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2564, ออนไลน์) ได้กล่าวว่าความรักและเมตตาศิษย์ หมายถึงการให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง สอดคล้องกับการเคารพ การเห็นอกเห็นใจต่อลัทธิพื้นฐานของศิษย์จนเป็นที่ไว้วางใจเชื่อถือและชื่นชมได้รวมทั้งเป็นผลไปสู่การพัฒนารอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน

สรุปได้ว่า ความรักและเมตตาศิษย์ หมายถึง การที่ครูให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ เป็นความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจศิษย์ โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนเห็นคุณค่าในทุกสรรพสิ่ง การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจังโดยเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลหรือครอบครอง กระทำด้วยดวงจิตที่ยินดี

2.2.4 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านความเสียสละ

ในงานครู

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านความเสียสละในงานครู ดังนี้

สุระ ตันพล (2559, หน้า 1) กล่าวว่าความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนในสังคมต้องมีน้ำใจเอื้อเพื่อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ความเสียสละจึงเป็นคุณธรรมเครื่องผูกมิตรไมตรี

ยึดเหนี่ยวจิตใจไว้ เป็นเครื่องมือสร้างลักษณะนิสัยให้เป็นคนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตัวคนที่อยู่ร่วมกันในสังคมจะเกิดความสงบสุขได้ควรจะมี คุณธรรมคือความเสียสละ คือเสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อส่วนรวม

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 3) กล่าวว่าความเสียสละ หมายถึง การเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมและผู้อื่น มีความเอื้ออาทร เอาใจใส่ อาสาช่วยเหลือสังคมด้วยการบริจาคแบ่งปันให้แก่ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังทรัพย์หรือ กำลังสติปัญญาด้วยความเต็มใจ ลงมือปฏิบัติเพื่อบรรเทาปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดขึ้นกับผู้อื่นและสังคม เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่น การบริจาคเงินและสิ่งของ การร่วมทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน

กัลยาณี พรหมทอง (2562, ออนไลน์) กล่าวว่าความเสียสละในงานครู คืองานครูนอกเหนือไปจากการสอนที่ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนอย่างเต็มที่ วางแผนการสอนค้นคว้าหาวิธีการที่จะสอนศิษย์ในรูปแบบต่าง ๆ และในขณะที่ดำเนินการสอนต้องสอนให้ครบตามเวลาที่กำหนด เข้าสอนตรงเวลา เลิกสอนให้ตรงเวลา ครูต้องใช้เวลาทำงานด้านต่าง ๆ เช่น งานธุรการงานบริหาร บริการและงานที่จะทำให้สถาบันก้าวหน้า การให้เวลา ให้การอบรม แนะนำสั่งสอนศิษย์ เมื่อศิษย์ต้องการคำแนะนำ หรือ ต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าในเวลาทำงานหรือนอกเวลาทำงาน ครูควรมีเวลาให้ศิษย์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (2562, ออนไลน์) พระราชทานในพระบรมราโชวาทถึงความเสียสละของครูว่า ครูที่แท้นั้นจะต้องทำแต่ความดีคือต้องหมั่นขยัน และอดสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวมระวัง ความประพฤติของตนให้อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มตัวปลื้มใจจากความสะอาดกสบายและความสนุกรื่นรื่นที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิของตน ต้องตั้งใจมั่นคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์ รักษาความจริงใจ ต้องเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลาง ไม่ปล่อยไปตามอำนาจอคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูนสมบูรณ์ขึ้น ทั้งในด้านวิทยาการ และความฉลาดรอบรู้ในเหตุและผล

วรารภรณ์ ศรีวิโรจน์ (2556, หน้า 3) กล่าวว่า เป็นความเสียสละ และเมตตาอารี กตัญญูกตเวที กล้าหาญ และความสามัคคีกัน หมายถึง ความประพฤติที่แสดงออกถึงความแบ่งปัน เกื้อกูลผู้อื่น ในเรื่องของเวลา กำลังกายและกำลังทรัพย์

สรุปได้ว่า ความเสียสละในงานครู หมายถึงการที่ครูเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม รู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมและผู้อื่น งานครูนอกเหนือไปจากการสอนครูต้องใช้เวลาแก่งานด้านต่าง ๆ การใช้เวลาให้การอบรมแนะนำสั่งสอนศิษย์ เมื่อศิษย์ต้องการคำแนะนำ หรือต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะในเวลาทำงานหรือนอกเวลาทำงาน ครูควรมีเวลาให้ศิษย์

2.2.5 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการมีจิตวิทยา

ในการสอน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ดังนี้

พาสนา จุฬรัตน์ (2548, หน้า 8) ได้กล่าวว่าจิตวิทยาในการสอน หมายถึง จิตวิทยาประยุกต์ที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ในสภาพการเรียนการสอน เพื่อนำความรู้ความเข้าใจที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้เกิดผลดี อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

นุชลี อุปภัย (2556, หน้า 8) ได้กล่าวไว้ว่า จิตวิทยาการสอน คือ ความเข้าใจเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยนำหลักการ ความรู้ ทฤษฎี และวิธีการศึกษาทางจิตวิทยามาประยุกต์ใช้เพื่อค้นคว้าหาความรู้ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสภาพการเรียนการสอนจริง จึงทำให้จิตวิทยาการศึกษาต้องเกี่ยวพันกับเรื่องราวต่าง ๆ มากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมผู้เรียนกระบวนการเรียนการสอนของครู การบริหารจัดการศึกษา รวมทั้งบริบทที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ

กฤตวรรณ คำสม (2557, หน้า 26) ได้ความหมายไว้ว่า จิตวิทยาการสอน หมายถึง การนำหลักการ แนวคิดทฤษฎี และเทคนิคต่างๆ ทางจิตวิทยามาใช้ ในกระบวนการทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

สอนประจันทร์ เสียงเย็น (2559, หน้า 48) ได้กล่าวว่าจิตวิทยาการสอนหมายถึง จิตวิทยาแขนงหนึ่งที่น่าเอาความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยา การพัฒนาการของมนุษย์วิธีการเรียนรู้ สภาพปัญหาการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้เรียนและผู้สอน มาประยุกต์ในการจัดกระบวนการศึกษา การแก้ไขปัญหาของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้

สรุปได้ว่า การมีจิตวิทยาในการสอน หมายถึง การที่ครูได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนในสภาพการเรียนการสอนหรือในชั้นเรียนเพื่อค้นคิดทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และช่วยในการจัดการศึกษาการสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลตลอดจนแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.3 พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาร่างเป็นตัวแปรที่สังเกตได้และเรียกว่า พฤติกรรมบ่งชี้ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ดังตาราง 3

ตาราง 3 องค์ประกอบย่อย นิยาม และพฤติกรรมบ่งชี้ ของด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู	ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู	ผู้ที่มีอาชีพครูมีการแสดงออกด้วยความเชื่อ ความเลื่อมใสในอาชีพด้วยความเชื่อมั่นในวิชาชีพนี้ว่าเป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม อุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ รวมไปถึงการแสดงออกถึงความรักศรัทธาซื่อสัตย์ สุจริตรับผิดชอบต่อวิชาชีพและเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	1. ชื่นชมในเกียรติและรางวัลที่ได้รับและรักษาไว้อย่างเสมอต้นเสมอปลาย 2. ยกย่องชมเชยเพื่อนครูที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับการสอน 3. การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ 4. เผยแพร่ประชุมสัมพันธงานของครูและองค์กรวิชาชีพครู 5. เมื่อมีผู้เข้าใจผิดเกี่ยวกับวงการวิชาชีพครูก็ชี้แจงทำความเข้าใจให้ถูกต้อง

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
----------------	----------------	-------	----------------

	<p>การเป็นแบบอย่างที่ดี</p>	<p>การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติของครูในด้านบุคลิกภาพทั่วไปที่สามารถกระตุ้นเตือนใจให้เกิดจิตสำนึกในการตั้งตนอยู่ในความดีงามทั้งทางกาย ทางวาจาและทางใจจนเกิดจิตสำนึกที่ดีในการรู้จักหน้าที่ของตนเองและเป็นการแสดงที่เป็นไปตามมาตรฐานแห่งพฤติกรรมระดับสูงตามค่านิยม คุณธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. การแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับกาลเทศะ 2. การใช้วาจาสุภาพ 3. มีความประพฤติเรียบร้อย 4. รับผิดชอบปฏิบัติงานอย่างขยันขันแข็ง 5. เสริมแรงทางบวกแก่ผู้เรียน 6. การคิดในเชิงบวก
<p>ด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู</p>	<p>ความรักและเมตตาศิษย์</p>	<p>การที่ครูให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ เป็นความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจศิษย์ โดยไม่ต้องการสิ่งใดตอบแทนเห็นคุณค่าในทุกสรรพสิ่ง การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงใจโดยเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลหรือครอบครองกระทำด้วยดวงจิตที่ยินดี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์ 2. มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์ 3. การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ 4. การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงใจ 5. การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน
	<p>ความเสียสละในงานครู</p>	<p>การที่ครูเป็นผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม รู้จักแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวมและผู้อื่น งานครู นอกเหนือไปจากการสอนครูต้องใช้เวลาแก่ทางด้านต่าง ๆ การให้เวลาให้การอบรมแนะนำสั่งสอนศิษย์ เมื่อศิษย์ต้องการคำแนะนำ หรือต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะในเวลาทำงานหรือนอกเวลาทำงาน ครูควรมีเวลาให้ศิษย์</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีจิตผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม 2. แบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ 3. ตั้งใจสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์ 4. การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา 5. การเป็นครูตลอดเวลา ในการสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
ด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู	การมีจิตวิทยาใน การสอน	การที่ครูได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนในสภาพการเรียนการสอนหรือในชั้นเรียน เพื่อค้นคิดทฤษฎีและหลักการที่จะนำมาช่วยแก้ปัญหาทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และช่วยในการจัดการศึกษาการสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคลตลอดจนแก้ปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน	1. ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตร จุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. จัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน และเตรียมพร้อมในการสอน 3. สอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ 4. การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรมในการเรียนรู้ 5. มีการวัดผลการเรียนการสอน

3. องค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเอง

3.1 ความหมายของการพัฒนาตนเอง

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการพัฒนาตนเอง ดังนี้

สุริยา ทองดอนฟุ่ม (2554, หน้า 9) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลเกิดความต้องการแล้วดำเนินการพัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะต่าง ๆ ของตนด้วยตนเอง เพื่อให้ตนมีความรู้ความสามารถมากขึ้นหรือสูงขึ้น มีคุณลักษณะส่วนบุคคลที่จำเป็นและเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าของตน ของงานที่ตนรับผิดชอบ ตลอดจนองค์กรและสังคมที่เกี่ยวข้อง

นัยนัน บุญมี (2555, หน้า 18) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่บุคคลแต่ละคนมีความต้องการที่จะเรียนรู้เสริมทักษะความสามารถในการทำงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงตนเองให้ดีขึ้นทั้งการพัฒนาทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจและด้านความคิด ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เพื่อให้การปฏิบัติงานที่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กรและการดำรงชีวิตที่มีความสุขมากขึ้น

กระทรวงสาธารณสุข (2558, หน้า 54) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง การสร้างความสามารถของตนเองให้มากขึ้นและการพัฒนาความสามารถที่ยังไม่ได้พัฒนาของตนเองด้วยโดยเหตุที่มนุษย์เรามีความต้องการที่จะให้ตนเองเจริญก้าวหน้า

(ความต้องการความเจริญก้าวหน้าส่วนตัวและการรับรู้ศักยภาพของตนเอง) ดังนั้นทุกคนจึงต้องพยายามพัฒนาตนเองเพื่อให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง กระบวนการพัฒนาสมรรถนะและวิชาชีพครู โดยมีแผนการพัฒนาตนเอง และดำเนินการพัฒนาตนเองตามแผนอย่างเป็นระบบพัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานความต้องการจำเป็น องค์ความรู้ใหม่ นโยบาย เพื่อให้การปฏิบัติงานที่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมาย

3.2 องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ดังนี้

มุกดา คำอานา (2557, หน้า 104) ได้ศึกษาการพัฒนาตนเองของครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการพัฒนาตนเองของครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา ของสถานศึกษาที่อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้คือ 1) ด้านการศึกษาต่อเพื่อการสอน รองลงมาคือ 2) ด้านการอบรม 3) ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ 4) ด้านการวิจัยตามลำดับ

ขวัญดาว ศรีชมภู (2558, หน้า 137) ศึกษาสภาพและความต้องการพัฒนาตนเองของครู กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร พบว่า การพัฒนาตนเองของครู กศน.ตำบล สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 1) การสำรวจและประเมินตนเอง 2) การเข้ารับการศึกษา 3) การศึกษาต่อเพื่อการสอน 4) การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน 5) การศึกษาดูงาน

จิรนนท์ นุ่นชูคັນ (2559, หน้า 87) ได้ศึกษาการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการพัฒนาครูผู้สอนมี 4 ประเด็นการพัฒนา คือ 1) ครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษาดูงานด้วยตนเอง 2) ศึกษาจากเพื่อนครูและวิทยากร 3) ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู 4) ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง

อรรณพ จินะวัฒน์ (2559, หน้า 1379) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพครู พบว่าผู้ประกอบวิชาชีพครูจำเป็นต้องพัฒนาตนเองเพื่อให้เท่าทัน

กับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องโดยมีทักษะการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญคือ

1) การสร้างบรรยากาศให้เกิดทัศนคติทางบวก 2) การแสวงหาความรู้ 3) การปรับปรุงตนเอง 4) การประเมินความสามารถของตนเองและ 5) การใช้เทคโนโลยีเพื่อการสอน เพื่อนำไปสู่การวางแผนการพัฒนาอย่างรอบด้าน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาคนที่มีประสิทธิภาพและความยั่งยืนของผู้ประกอบวิชาชีพครู

ลัดดาวัลย์ แก่นจักร (2560, หน้า 153) ได้ทำการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 และทำการสังเคราะห์ องค์ประกอบและตัวชี้วัดของด้านการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน คือ 1) ครูมีความรอบรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ 2) ครูมีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ครูมีความสามารถในการสร้างเครือข่าย

เบญจมินทร์ โคตรสุโน (2561, หน้า 104) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่าผลการวิจัยองค์ประกอบ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการสำรวจและประเมินตนเองของครู 2) ด้านการศึกษาค้นคว้า ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางวิชาการ 3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ 4) ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย 5) ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการหลักสูตรอยู่เสมอ และ 6) ด้านการพัฒนาตนเองของครูในลักษณะอื่น

พระมงคลธรรมวิธาน (2561, หน้า 2489) ได้ศึกษาเรื่อง ครูมืออาชีพสู่การเรียนรู้แบบมืออาชีพ พบว่าการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพต้องเริ่มที่ผู้เป็นครู เป็นความท้าทายใหม่และเป็นโอกาสที่จะทำให้เกิดการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ มีดังนี้ 1) การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องเรียน เพื่อให้มีบรรยากาศทางการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องรู้สึกว่ามีแรงจูงใจในการเรียน 2) การปรับกระบวนการทัศน์ตามหลักการจัดการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และ 3) การเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้ (transformative learning) ทำให้กล้าที่จะรับรู้ และดึงศักยภาพที่มีออกมาใช้ในการเรียนการสอน

ศรีวรรณ แก้วทองดี (2561, หน้า 1) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตบึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40 พบว่ามี 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านที่มีความต้องการพัฒนาตนเองของครูมากที่สุด 2) ด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆทางวิชาการและวิชาชีพ 3) ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาองค์กรและวิชาชีพและ 4) ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย

ครูเชียงราย (2564, ออนไลน์) ได้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่าการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในระดับสถานศึกษา หรือระดับเครือข่าย หรือระดับชาติและแสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) มี 3 ด้านดังนี้ 1) การสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2) การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันและ 3) การแสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรและสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ โดยนำความรู้ความสามารถทักษะที่ได้จากการพัฒนาวิชาชีพมาพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

เบญจมาศ วรรณปะเช (2562, หน้า 163) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาตนเองของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาตนเองของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย 3 ด้าน โดยมี 28 ตัวบ่งชี้ ดังนี้องค์ประกอบที่ 1 ด้านการศึกษาค้นคว้าหาองค์ความรู้ใหม่ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการสร้างนวัตกรรมพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ องค์ประกอบที่ 3 ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่าย

จากทัศนะของนักวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ดังตาราง 4

ตาราง 4 สังกะระห์องค์ประกอบย่อยของด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	องค์ประกอบย่อยของ ด้านการพัฒนาตนเอง	มุกดา คำอานา (2557)	ขวัญภาว ศรีชมภู (2558)	จิรนนท์ นุ่นชูตัน (2559)	อรธณพ จันะวัฒน์ (2561)	ลัดดาวัลย์ แก่นจักร (2560)	เบญจฉิมินทร์ โคตรสุโน (2560)	พระมงคลธรรมวิธาน (2561)	ศรวิรัตน์ แก้วทองดี (2561)	ดร.เขียนราย (2562)	เบญจมาศ วรรณปะนะเซ (2562)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดให้เป็นองค์ประกอบย่อย
1	การพัฒนาหลักสูตรและการสอน						√		√	√		8	80.00	√
	- ด้านการศึกษาต่อเพื่อการสอน	√	√											การ พัฒนา หลักสูตร และ
	- ครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษด้วยตนเอง			√										
	- การแสวงหาความรู้				√									
	- ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการในหลักสูตร					√								
	- การศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน		√											
	- ด้านการวิจัย	√												
	- ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องเรียน							√						
	- การใช้เทคโนโลยีสำหรับการสอน				√									
	- สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม						√		√					
	- การสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชน การเรียนรู้วิชาชีพ								√					
	- การสร้างนวัตกรรมพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ										√			
	- มีความรอบรู้ทางวิชาการและวิชาชีพ					√								
	- มีความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม					√								
3	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน											7	70.00	
	- แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย						√		√					
	- ปรับกระบวนการทัศน์ตามหลักการจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21							√						
	- การเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้							√						
	- การมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน								√					

ที่	องค์ประกอบย่อยของ ด้านการพัฒนาตนเอง	มุกดา คำอานา (2557)	ขวัญฤดา ศรีชมภู (2558)	จิรนนท์ มุ่นชูตัน (2559)	อรธณพ จินะวัฒน์ (2561)	สัตตาวัดย์ แก่นจักร (2560)	เบญจมินทร์ โคตรสุโน (2560)	พระมงคัลลธรรมวิธาน (2561)	ศิววรรณ แก้วทองดี (2561)	ศุภเชียงราย (2562)	เบญจมาศ วรรณปะนะ (2562)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดให้เป็นองค์ประกอบย่อย
	- แสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ									✓				
	- การสร้างทัศนคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลง				✓									
	- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่าย					✓					✓			
	- ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู			✓										

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	องค์ประกอบย่อยของ ด้านการพัฒนาตนเอง	มุกดา คำอานา (2557)	ขวัญฤดา ศรีชมภู (2558)	จิรนนท์ มุ่นชูตัน (2559)	อรธณพ จินะวัฒน์ (2561)	สัตตาวัดย์ แก่นจักร (2560)	เบญจมินทร์ โคตรสุโน (2560)	พระมงคัลลธรรมวิธาน (2561)	ศิววรรณ แก้วทองดี (2561)	ศุภเชียงราย (2562)	เบญจมาศ วรรณปะนะ (2562)	ความถี่	ร้อยละ	ตัดให้เป็นองค์ประกอบย่อย
	- ศึกษาจากเพื่อนครูและวิทยากร			✓										
4	การอบรม											2	20.00	
	- ด้านการอบรม	✓												
	- การเข้ารับการฝึกอบรม		✓											
	- การศึกษาดูงาน		✓											
5	การประเมินตนเอง											3	30.00	
	- การประเมินความสามารถตนเอง				✓									
	- การสำรวจและประเมินตนเองของครู		✓				✓							
6	การพัฒนาบุคลิกภาพ											1	10.00	
7	พัฒนาตนเองในลักษณะอื่น						✓					1	10.00	
8	ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม							✓				1	10.00	
9	ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนส่งเสริมให้ครู พัฒนาตนเอง			✓								1	10.00	

ที่	องค์ประกอบย่อยของ ด้านการพัฒนาตนเอง	มุกดา คำอานา (2557)	ขวัญดวง ศรีสมญา (2558)	จิรนนท์ นุ่มชูตัน (2559)	อรธเทพ จินะวัฒน์ (2561)	ลัดดาวัลย์ แก่นจักร (2560)	เบญจฉิมินทร์ โคตรสุโน (2560)	พระมงคลศีลธรรมวิธาน (2561)	ศรีวรรณ แก้วทองดี (2561)	ครูเชษฐภาย (2562)	เบญจมาศ วรรณประไพ (2562)	ความถี่	ร้อยละ	จัดให้เป็นองค์ประกอบย่อย
10	- ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง	√										1	10.00	
	รวม	4	5	4	5	3	6	4	3	3	3			

จากตาราง 4 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาตนเอง ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันแล้วตั้งชื่อ ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ใหม่ ด้านการศึกษาต่อการสอน ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูผู้สอนเรียนรู้ด้วยการศึกษาดูด้วยตนเอง การแสวงหาความรู้ในการเปลี่ยนแปลงตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการในหลักสูตร และการศึกษาเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงาน เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 8 คิดเป็นร้อยละ 80.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการสอน

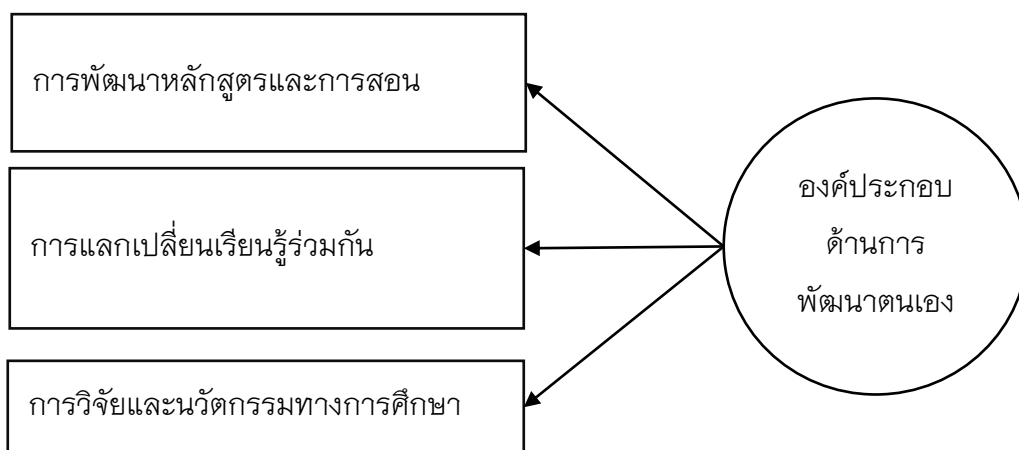
2. แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสร้างเครือข่าย ปรับกระบวนการทัศน์ตามหลักการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงสู่การเรียนรู้ การมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน แสดงบทบาทในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ การสร้างทัศนคติทางบวกในการเปลี่ยนแปลง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเครือข่าย ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู และศึกษาจากเพื่อนครูและวิทยากร เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. ด้านการวิจัย ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงห้องเรียน การใช้เทคโนโลยีสำหรับการสอน สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรม การสร้างนวัตกรรมจากการเข้าร่วมในชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ และการสร้างนวัตกรรมพัฒนาองค์กรและวิชาชีพ เป็นองค์ประกอบที่

เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 60.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง พบว่ามี 9 องค์ประกอบย่อย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ผลจากการสังเคราะห์ดังกล่าวทำให้ได้องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ข้างต้น สามารถเขียนเป็นรูปแบบการวัดองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ได้ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง

3.2.1 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาหลักสูตร

และการสอน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการแสวงหาความรู้ ดังนี้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 13) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรหมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ประกอบด้วย ระบบหลัก 3 ระบบ ได้แก่ 1) ระบบการร่างหลักสูตร 2) ระบบการบริหารหลักสูตร และ 3) ระบบการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละระบบจะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยที่ระบบทั้ง 3 ระบบมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน นอกจากนี้แต่ละระบบยังมีความเสถียรภายใน

พิจิตรา ทีสุกะ (2556, หน้า 92) กล่าวว่า วัฏจักรของการพัฒนาการสอน หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับการสอนที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ ที่พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (Develop materials) ประกอบด้วย จัดทำรายการกิจกรรมหรือพฤติกรรมการปฏิบัติที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ภาระงาน เลือกวิธีการจัดการเรียนรู้ หรือสื่อในการเรียนรู้ ตรวจสอบวัสดุที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ที่มีอยู่ (ไม่จำเป็นต้องผลิตใหม่) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

วิชุดา มาลาสาย (2561, หน้า 7) การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการเพื่อจัดเตรียมโปรแกรมการสอนอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิจัย (Research) เป็นการวิเคราะห์ (Analysis) 2) การพัฒนา (Development) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development) 3) การวิจัย (Research) เป็นการนำไปใช้ (Implementation) และ 4) การพัฒนา (Development) เป็นการประเมินผล (Evaluation)

มารุต พัฒผล (2562, หน้า 8) ได้กล่าวว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์พร้อมสำหรับการนำไปใช้จริง มี 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์

สิ่งกำหนดหลักสูตร 2) การกำหนดรูปแบบของหลักสูตร 3) การพัฒนาเอกสารหลักสูตร 4) การสอบทานคุณภาพหลักสูตร โดยทั้ง 4 กิจกรรม มีความเป็นระบบที่มีความเสถียรภาพ กู๊ด (Good. 1973, pp.157-158) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิชาการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้ต่างไปจากเดิม

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร และระบบการประเมินหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับการสอนที่มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาการสอน

3.2.2 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ดังนี้

เพ็ญพร แยมสาย (2555, หน้า 27) ได้กล่าวถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) คือ การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ด้วยความสมัครใจ เพื่อร่วมสร้างความเข้าใจหรือพัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ

สำนักปลัดเทศบาลแม่เอย (2561, หน้า 8) ได้อธิบายว่าการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หมายถึง กระบวนการ หรือกิจกรรมที่สร้างให้เกิดความสัมพันธ์อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมในการเรียนรู้โดยกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้มีหลักที่สำคัญ

มหาวิทยาลัยมหิดล (2564, ออนไลน์) ได้อธิบายว่าการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมา

แลกเปลี่ยนเคล็ดลับ เทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน ทำให้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็น เอกสารฐานความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบที่มึนข้ามสายงานกิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรม ชุมชนแห่งการเรียนรู้ ระบบที่เลี้ยงการสับเปลี่ยนงาน การยืมตัว เวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

IT STATIONS (2564, ออนไลน์) กล่าวว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing) คือ การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สามารถทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ สถานะการณ์ แต่มีวัตถุประสงค์หลักเหมือนกันคือเพิ่มศักยภาพด้านคุณภาพบุคลากรและประสิทธิภาพของงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างงดงาม

สรุปได้ว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ โดยเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเคล็ดลับเทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานจนเกิดความสัมพันธ์อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

3.2.3 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ดังนี้

พรรณี สীগิจวัฒน์ (2556, หน้า 2) ได้อธิบายความหมายของการวิจัยไว้ว่าการวิจัย คือ การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ และจากความหมายของการวิจัยนี้ จึงเรียกรูปวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ที่ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอนนั้นว่า วิธีการวิจัย (research method)

เอกนถน บางทาไม้ (2556, หน้า 1) การวิจัยหมายถึง กระบวนการศึกษาหาความรู้อย่างเป็นระบบ ขอเท็จจริงของปรากฏการณ์ต่าง ๆ ประยุกต์กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบโดยใช้หลักของเหตุผล อ้างอิงหลักการเพื่อหาข้อสรุปและนำไปใช้อย่างเป็นประโยชน์ในการดำเนินการต่าง ๆ

ทิตานา แชมมณี (2559, หน้า 418) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรม หมายถึง แนวคิด แนวทาง ระบบรูปแบบ วิธีการ กระบวนการ สื่อและเทคนิคต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา

พิชิต ฤทธิจรรยา (2559, หน้า 81) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ หมายถึง รูปแบบวิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับและนำไปใช้บ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลายหรือยังไม่ได้ใช้อย่างเป็นปกติ นวัตกรรมจัดการเรียนรู้จึงอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วนหรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบการจัดการเรียนรู้

Thomas H. (1987, p. 57) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า “เป็นการนำเอาวิธีการใหม่มาปฏิบัติหลังจากที่ได้ผ่านการทดลองและได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับแล้ว และมีความแตกต่างจากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา”

สรุปได้ว่า การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ในทางการศึกษานำไปสู่การจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3.3 พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะด้านการพัฒนาตนเอง

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาร่างเป็นตัวแปรที่สังเกตได้และเรียกว่า พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการพัฒนาตนเอง ดังตาราง 5

ตาราง 5 พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
----------------	----------------	-------	----------------

ด้านการพัฒนาตนเอง	การพัฒนาหลักสูตรและการสอน	กระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ประกอบด้วย ระบบการร่างหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร และระบบการประเมินหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน รวมไปถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ มีการจัดองค์ประกอบเกี่ยวกับการสอนที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาการสอน	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีกระบวนการร่างหลักสูตร ระบบการบริหารหลักสูตร และระบบการประเมินหลักสูตร 2. พัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน 3. มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 4. จัดการสอนที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์ 5. สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	การที่กลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งร่วมกัน มารวมตัวกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้พัฒนาแนวปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ โดยเป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยน เคล็ดลับ เทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหา หรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงานจนเกิดความสัมพันธ์อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ระบุปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน/การทำงาน 2. วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 3. ระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์และผลการวิจัยที่สามารถอ้างอิงได้ 4. นำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิด ไปทดลอง 5. อภิปรายผลที่เกิดขึ้นจากการทดลองใช้ นำเสนอผลการสังเกตการสอนและเสนอแนะวิธีการปรับปรุงแก้ไข

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
----------------	----------------	-------	----------------

ด้านการพัฒนาตนเอง	การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา	การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ด้วยวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ในทางการศึกษานำไปสู่การจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษาและพัฒนาขึ้นใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อให้ครูนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. การค้นคว้าหาความรู้ใหม่ 2. ศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้ในทางการศึกษา 3. การจัดการเรียนรู้ รูปแบบวิธีการ กระบวนการ เทคนิค สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่ได้มีการศึกษา 4. นำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน 5. ครูนำความรู้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
-------------------	--------------------------------	--	---

4. องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

4.1 ความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของการบริหารจัดการชั้นเรียนดังนี้

สุรางค์ ไควตระกูล (2556, หน้า 470) ได้ให้ความหมายว่าการจัดการชั้นเรียน หมายถึง การสร้างและการรักษาสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน หรือหมายถึงกิจกรรมทุกอย่างที่ครูทำเพื่อจะช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพและนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้สำหรับบทเรียนหนึ่ง ๆ นอกจากนี้การจัดการห้องเรียนยังรวมถึงการที่ครูสามารถที่จะใช้เวลาที่กำหนดไว้ในตารางสอนได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย และการจัดที่นั่งของนักเรียน และอุปกรณ์ที่ครูจะใช้ในการสอนให้อยู่ในสภาพที่จะช่วยครูได้ในเวลาสอน

สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 114) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการในชั้นเรียน ประกอบด้วย 1) การเตรียมการ 2) การวางแผนจัดการ 3) การดำเนินการในชั้นเรียน สำหรับในแต่ละชั้นมีรายละเอียดประกอบ ดังนี้

1. การเตรียมการ หมายถึง การจัดเตรียมการเรียนไว้ให้พร้อมที่จะมีการเรียนการสอนในปีการศึกษานั้น ๆ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านศักยภาพ

2. การวางแผนการเรียนการสอน หมายถึง การวางแผนการเรียน การสอนในชั้นเรียนและการวางแผนการเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ มาใช้ประกอบการเรียน การสอนที่คาดว่าจะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของรายวิชานั้น ๆ

3. การดำเนินการในชั้นเรียน หมายถึง การดำเนินการเรียน การสอนให้เป็นไปตามกระบวนการที่ได้กำหนดไว้มีวัตถุประสงค์เพื่อผู้เรียนได้มีความรู้ ความสามารถตามสมรรถนะของรายวิชาพร้อมทั้งมีปฏิริยาร่วมระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเพื่อให้ ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดต่อการดำเนินการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง และก่อให้เกิด ความพึงพอใจทั้งสองฝ่ายในระดับที่ยอมรับได้เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในชั้นเรียน

บุษรา อ่อนคง (2561, หน้า 1) ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อสนับสนุนให้เกิดเกิด การเรียนรู้อย่างมีความสุข

ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2561, หน้า 24) การบริหารจัดการชั้น เรียน คือ การทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้มากที่สุด บรรยากาศในชั้น เรียนมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมความสนใจใคร่เรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้ อย่างกระตือรือร้น(Active Learning) ชั้นเรียนที่มีบรรยากาศเต็มไปด้วยความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจและความเอื้ออาทรความเพื่อแม่ที่มีต่อกันยอมเป็นแรงจูงใจที่กระตุ้นให้ ผู้เรียนรักการเรียนมากขึ้น

Colville-Hall S. (2011, p. 8) ได้ให้ความหมายของการจัดการชั้นเรียน ไว้ว่า เป็นพฤติกรรมการสอนที่ครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การ เรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลขึ้นในชั้นเรียนซึ่งถือเป็นชุมชนแห่งการ เรียนรู้ การจัดการชั้นเรียนที่มีคุณภาพนั้นต้องเป็นกระบวนการที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง และคงสภาพเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ โดยสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ การให้ผลย้อนกลับและการ จัดการเกี่ยวกับการทำงานของนักเรียน ความพยายามของครูที่มีประสิทธิภาพนั้นหมาย รวมถึง การที่ครูเป็นผู้ดำเนินการเชิงรุก (proactive) มีความรับผิดชอบ (responsive) และ เป็นผู้สนับสนุน (supportive)

Gilpatrick Robin Sue Holzworth (2010, p. 15) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนคือความรับผิดชอบของครูแต่ละคนภายในชั้นเรียนทั้ง ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และการมีปฏิสัมพันธ์ทั้งครูและนักเรียน กฎระเบียบ

นโยบาย และผลผลิต วัสดุอุปกรณ์ ความรื่นรมย์ทางอารมณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่มีความสำคัญในชั้นเรียน

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการทั้งภายในและภายนอกของห้องเรียนที่ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้โดยครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

4.2 องค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับองค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 2) ได้กำหนดกรอบสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอน สมรรถนะที่ 3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการกำกับดูแลชั้นเรียน สร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นและประจำวิชา

สันติ บุญภิรมย์ (2557, หน้า 115-116) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียนไว้ดังนี้ องค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียน (Element of Classroom Management) เพื่อให้ชั้นเรียนได้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ดังนั้น จึงมีการจัดองค์ประกอบของการจัดการชั้นเรียนดังต่อไปนี้

1. องค์ประกอบด้านกายภาพ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกภายในชั้นเรียนจัดให้มีไว้ได้อย่างเพียงพอ พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ซึ่งประกอบด้วย โต๊ะเก้าอี้ ทั้งของผู้เรียนและผู้สอน กระดานดำ บอร์ดสำหรับจัดนิทรรศการ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การจัดเตรียมการในด้านวัสดุอุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นไว้อย่างครบถ้วนและมีคุณภาพดีพร้อมใช้งานตลอดเวลา

2. องค์ประกอบด้านสังคม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ ตามกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ผู้สอนกับผู้เรียนได้ช่วยกันทำงาน ผู้เรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนสาธิตให้ผู้เรียนได้ศึกษาสังเกต

3. องค์ประกอบด้านการศึกษา หมายถึง การจัดลำดับเนื้อหาสาระ ความรู้ให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน พร้อมทั้งให้ผู้เรียนมีโอกาสวางแผนการ

เรียนร่วมกับผู้สอน และให้ผู้เรียนได้ตระหนักในคุณค่าของความรู้ ความสามารถที่ได้รับจากผู้สอน หรือการศึกษาค้นคว้าตามที่ได้รับมอบหมายให้เต็มตามอรรถภาพ ทั้งนี้ เนื่องด้วยการจัดการศึกษาในส่วนของการจัดการชั้นเรียนเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเรียนรู้ คือ ให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ให้เป็นไปตามอรรถภาพและผู้เรียนสามารถพัฒนาได้โดยให้ความสำคัญไปที่การบริหารจัดการชั้นเรียน เนื่องจากชั้นเรียนเป็นสถานที่อยู่ของผู้เรียนตลอดระยะเวลาของการมาเรียนที่โรงเรียน สำหรับองค์ประกอบด้านกายภาพและด้านสังคม เป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนให้องค์ประกอบด้านการศึกษาของผู้เรียนได้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน

พิศมัย แก้วเจริญผล (2559, หน้า 133) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรการจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ในด้านสภาพทั่วไปในการจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานการจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการสอนและนวัตกรรมการสอนก็จัดไว้เป็นระบบเช่นเดียวกัน การสื่อสารในชั้นเรียนเป็นไปอย่างหลากหลาย และมีการสร้างวินัยในชั้นเรียนอย่างชัดเจน

วรรณนิภา วงศ์สวาสดี (2560, หน้า 117) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 พบว่า 6 องค์ประกอบและ 25 ตัวชี้วัด องค์ประกอบสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สำหรับสถานศึกษาประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน 2) การสร้างความสัมพันธ์ทางบวก 3) การกำหนดกฎ ระเบียบ กติกา 4) การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 5) การจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน และ 6) การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

นิภาภรณ์ ซ้ายโพธิ์กลาง (2561, หน้า 80-81) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 พบว่า การสังเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดของโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ และ 25 ตัวชี้วัด คือ 1) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน

มี 5 ตัวชี้วัด

2) ด้านการกำกับดูแลชั้นเรียน มี 7 ตัวชี้วัด 3) ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นเรียนประจำวิชา มี 4 ตัวชี้วัด 4) การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน มี 6 ตัวชี้วัด 5) ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มี 5 ตัวชี้วัดซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

ภัทริน ไชยวงศ์และ ธรินธร นามวรรณ (2561, หน้า 234) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดหนองคายจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดบึงกาฬ พบว่า องค์ประกอบของสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่ามี 4 องค์ประกอบ 17 ตัวชี้วัด ประกอบด้วยองค์ประกอบที่ 1) การสร้างกฎเกณฑ์ 2) การสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน 3) การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และ 4) การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ศิริวรรณ วณิชวัฒน์นวรชัย (2561, หน้า 37-38) ได้ศึกษาการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่า การบริหารจัดการชั้นเรียนประกอบไปด้วย 1) บุคลิกภาพครู 2) พฤติกรรมการสอน 3) เทคนิคการปกครองชั้นเรียน 4) ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน 5) การจัดบรรยากาศทางกายภาพ และ 6) บรรยากาศทางสังคม

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2562, หน้า 23) ได้ศึกษาแนวปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูปฐมวัยตามแนวห้องเรียนคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 พบว่าแนวทางการบริหารจัดการชั้นเรียนมีดังนี้ 1) ด้านการนำการเปลี่ยนแปลงสู่ห้องเรียน 2) ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน 3) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) 4) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และ 5) ด้านการสร้างวินัยเชิงบวก

Jones และ Jones (1990, หน้า 47) กล่าวถึงการจัดการชั้นเรียนควรมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การเข้าใจทฤษฎีการจัดการในชั้นเรียนและจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก

2. การสร้างความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก
3. วิธีสอนของครูที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุด
4. การใช้องค์กรและวิธีการจัดการกลุ่มที่ช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมการทำงานสูงสุด
5. การแนะแนวและการปรับพฤติกรรม

Kauchak และ Eggen (1998, หน้า 486) กล่าวว่า การบริหารการจัดชั้นเรียนเป็นพฤติกรรมของครูในการดำเนินกิจกรรมที่กำหนดขึ้นเพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ของเด็ก การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวประกอบด้วย การจัดระเบียบห้องเรียน การสร้างกฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติในห้องเรียนวิธีการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก วิธีดำเนินการสอน ตลอดจนการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน

จากทัศนะของนักวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังตาราง 6

ตาราง 6 สังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ที่	องค์ประกอบย่อยของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	ด้านจิตวิทยา (2553)	ด้านจิตวิทยา (2557)	จิตวิทยา แก้วเจริญผล (2559)	วรรณนิภา วงศ์วาลดี (2560)	นิภาภรณ์ ช่างไพฑ์กลาง (2561)	ศิริวรรณ วงษ์วัฒนารักษ์ (2561)	นิรัตดา เวชฌมาลักษณ์ (2562)	ภัทรีน ไชยวงศ์และ ธิรินทร์ นามวรรณ	Jones and Jones (1990)	Kauchak and Eggen (1998)	ความถี่	ร้อยละ	จัดได้เป็นองค์ประกอบย่อย
1	การสร้างวินัยในชั้นเรียน			√								9	90	√
	- การกำกับดูแลชั้นเรียน	√				√								การสร้าง
	การสร้างวินัยในชั้นเรียน			√										วินัยใน
	- การกำกับดูแลชั้นเรียน	√				√								ชั้นเรียน
	- การกำหนดกฎ ระเบียบ กติกา				√									
	- การสร้างกฎเกณฑ์							√						
	- เทคนิคการปกครองชั้นเรียน						√							

4	การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน										7	70	✓
	- ด้านสังคม	✓											การ
	- ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน					✓							ปฏิสัมพันธ์
	- การสื่อสารในชั้นเรียน		✓										ในชั้น
	- การสร้างความสัมพันธ์ทางบวก			✓									เรียน
	- การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน				✓								
	- บุคลิกภาพครู					✓							
	- การสร้างความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก								✓				
	- การเข้าใจทฤษฎีการจัดการในชั้นเรียนและจิตวิทยาพัฒนาการเด็ก								✓				
	- วิธีการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมต่างๆของเด็ก									✓			
5	จัดทำข้อมูลสารสนเทศประจำชั้นและประจำวิชา	✓				✓					3	30	
	- การจัดทำข้อมูลสารสนเทศ				✓								
6	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT)						✓				1	10	
	รวม	7	3	3	3	6	6	5	3	5	5		

จากตาราง 6 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าองค์ประกอบบางตัวมีความหมายคล้ายคลึงกันแต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวมองค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันแล้วตั้งชื่อ ดังนี้

1. การสร้างวินัยในชั้นเรียน การกำกับดูแลชั้นเรียน การกำหนดกฎ ระเบียบ กติกา การสร้างกฎเกณฑ์ การสร้างกฎเกณฑ์ เทคนิคการปกครองชั้นเรียน ด้านการสร้างวินัยเชิงบวก การแนะแนวและการปรับพฤติกรรม การจัดระเบียบห้องเรียนและการสร้างกฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติในห้องเรียน เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การสร้างวินัยในชั้นเรียน

2. ด้านการศึกษา พฤติกรรมการสอน ด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน การสอนและนวัตกรรมการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน ความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน วิธีสอนของครูที่ช่วยให้เด็ก

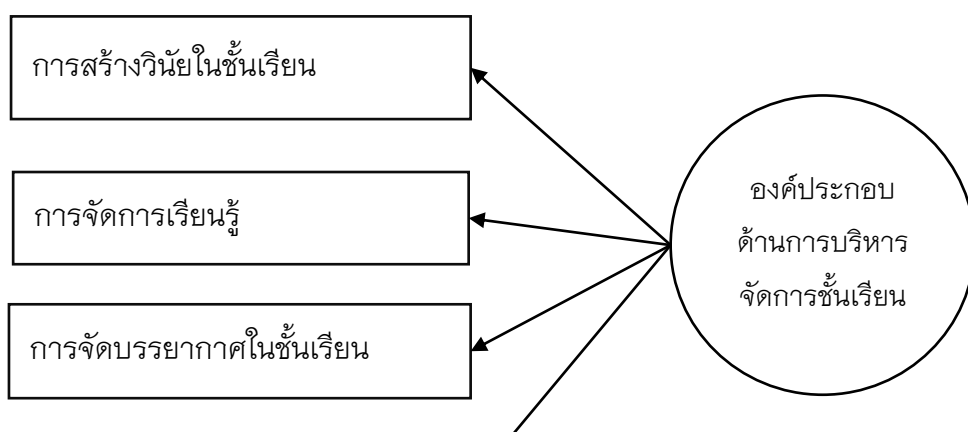
เรียนรู้ได้ดีที่สุด การใช้องค์กรและวิธีการจัดการกลุ่มและวิธีดำเนินการสอน เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 90.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การจัดการเรียนรู้

3. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางสังคม ด้านการนำการเปลี่ยนแปลงสู่ห้องเรียน การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและการสร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

4. ด้านสังคม ปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียน การสื่อสารในชั้นเรียน การสร้างความสัมพันธ์ทางบวก การส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกภาพครู การสร้างความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างครูกับเด็ก และเด็กกับเด็ก การเข้าใจทฤษฎีการจัดการในชั้นเรียนและจิตวิทยาพัฒนาการเด็กและวิธีการตอบสนองของครูต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของเด็ก เป็นองค์ประกอบที่เกิดจากการรวมหลายตัวแปรที่มีความหมายคล้ายคลึงกันไว้ด้วยกัน รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 70.00 ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบย่อยนี้ว่า การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่ามี 6 องค์ประกอบย่อย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 50 เพื่อคัดเลือกองค์ประกอบย่อยของการพัฒนาตนเอง ผลจากการสังเคราะห์ดังกล่าวทำให้ได้องค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการชั้นเรียน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและ 4) การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการชั้นเรียน ข้างต้นสามารถเขียนเป็นรูปแบบการวัดองค์ประกอบย่อยของการบริหารจัดการชั้นเรียน ได้ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการวัดองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

4.2.1 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการสร้างวินัยในชั้นเรียน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการสร้างวินัยในชั้นเรียน ดังนี้

เรขา ดุลยรัตน์ (2549, หน้า 25) การสร้างระเบียบวินัยในห้องเรียน เป็นพื้นฐานของการปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน และเมื่อนักเรียนมีระเบียบวินัยก็ย่อมจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวนักเรียนเองคือประสบผลสำเร็จทั้งในการเรียนและการทำงานทำให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ผลดีต่อครูคือเป็นการประหยัดเวลาทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติภารกิจอื่นของครูโดยไม่ต้องเสียเวลาอยู่กับการตักเตือนนักเรียนที่ไม่มีระเบียบวินัยผลดีต่อโรงเรียน คือโรงเรียนจะเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และเป็นการลดภาระงานของฝ่ายปกครองดังนั้นครูผู้สอนจึงควรที่จะฝึกและสร้างระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 19) มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

นฤมล เนียมหอม (2556, หน้า 1) “วินัยในตนเอง” กล่าวคือ พัฒนาให้เด็กสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ได้เรียนรู้มาว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นที่ยอมรับ และละเว้นการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่ดี ไม่เป็นที่ยอมรับด้วยความสมัครใจ โดยที่การ

ประพจน์ปฏิบัตินี้เป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อตนเองและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน การที่เด็กมีวินัยในตนเองจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการที่เด็กจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขช่วยให้สังคมมีความสุข และเป็นระเบียบเรียบร้อย

พิศมัย แก้วเจริญผล (2559, หน้า 137) การสร้างวินัยในชั้นเรียน มีการกำหนดแผนการดำเนินงานด้านการสร้างวินัยในชั้นเรียน อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดนโยบายวัตถุประสงค์ และเป้าหมายในการดำเนินงานการสร้างวินัยในชั้นเรียนไว้อย่างชัดเจน มีการมอบหมายการดำเนินการสร้างวินัยในชั้นเรียนให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 4) การเสริมสร้างวินัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง วินัยในตนเองเป็นการบังคับควบคุมพฤติกรรมของนักเรียนจากการเรียนรู้และเป็นการยอมรับในคุณค่า โดยอาศัยแรงจูงใจที่สัมพันธ์กับอุดมคติ ซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นตามความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีด้วย ทั้งนี้การสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับคนในชาติ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่วัยเยาว์ ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงวัยเรียนเพราะจะมีกระบวนการเรียนรู้ คิด อย่างมีเหตุผลตามลำดับพัฒนาการของวัย

นรรักษ์ต์ ผันเชียร (2562, ออนไลน์) การสร้างวินัยเชิงบวก เป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของเด็กอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษ จะมีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตัวเอง มากกว่าที่จะโดนบังคับ เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต

สรุปได้ว่า การสร้างวินัยในชั้นเรียน คือ เป็นการปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัยและเป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นตามความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น

4.2.2 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการจัดการเรียนรู้

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 1) สรุปความหมายของ การจัดการเรียนรู้ว่าเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

ชันธรัชย์ อธิเกียรติและธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว (2558, หน้า 1) กิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความหมายและน่าสนใจให้กับนักเรียน พวกเขาควรได้รับอนุญาตในการสร้างพัฒนาและประยุกต์ใช้ความรู้หรือทักษะเพิ่มเติม พวกเขาควรมีทางเลือกและได้รับโอกาสที่จะเป็นนักวางแผนและผู้มีอำนาจตัดสินใจ กิจกรรมควรสร้างขึ้นที่ช่วยให้เด็กที่จะใช้ประโยชน์จากความรู้ในสถานการณ์ใหม่ เด็กควรจะเป็นการสนับสนุนในการหาคำตอบสำหรับคำถามของตัวเองโดยใช้การวิเคราะห์

นฤมล ปภัสสรานนท์ (2558, หน้า 2) สรุปว่า การจัดการเรียนรู้หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้และประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้เป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม สติปัญญา เพื่อให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ทิตนา แคมมณี (2559, หน้า 11) การสอนหรือการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะการสอนดังนี้ การช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ มีการวางแผนการสอนล่วงหน้าโดยใช้ความรู้ ปฏิสัมพันธ์ไม่จำกัดระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และเกิดขึ้นในสถานการณ์ของการเรียนการสอน

กิริติ คุวานันท์ (2560, หน้า 2) กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญกล่าวคือ นักเรียนจะถูกวางไว้เป็นแกนหลักในกระบวนการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความต้องการของนักเรียน ภูมิหลัง และจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยสะท้อนออกมาในรูปของสภาพการณ์ที่เอื้อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้ความคิดเห็น ความสามารถของตนเอง ฝึกความรับผิดชอบ และฝึกสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนเอง โดยการเรียนรู้ต่าง ๆ จะถูกสร้างขึ้นโดยตัวของผู้เรียนผ่านแหล่งความรู้

Hough & Duncan (1970, p.144) อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่าหมายถึง กิจกรรมของบุคคลซึ่งมีหลักและเหตุผล เป็นกิจกรรมที่บุคคลได้ใช้

ความรู้ของตนเองอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้ผู้อื่นเกิดการเรียนรู้และความผาสุก ดังนั้นการจัดการเรียนรู้จึงเป็นกิจกรรมในแง่มุมต่าง ๆ 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตร (curriculum) หมายถึง การศึกษาจุดมุ่งหมายของการศึกษาความเข้าใจในจุดประสงค์รายวิชาและการตั้งจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ตลอดจนการเลือกเนื้อหาได้เหมาะสมสอดคล้องกับท้องถิ่น
2. ด้านการจัดการเรียนรู้ (instruction) หมายถึง การเลือกวิธีสอนและเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนบรรลุถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วางไว้
3. ด้านการวัดผล (measuring) หมายถึง การเลือกวิธีการวัดผลที่เหมาะสมและสามารถวิเคราะห์ผลได้
4. ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ (evaluating) หมายถึง ความสามารถในการประเมินผลของการจัดการเรียนรู้ทั้งหมดได้

Good. C.V. (1973, p. 588) ได้อธิบายความหมายของการจัดการเรียนรู้ว่า การจัดการเรียนรู้คือ การกระทำอันเป็นการอบรมสั่งสอนผู้เรียนในสถาบันการศึกษา สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ คือ กระบวนการเรียนการสอนที่ดำเนินถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ที่เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนการสอนและเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม สติปัญญา

4.2.3 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ดังนี้

คณะครุศาสตร์ (2557, ออนไลน์) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการจัดให้กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยสร้างเสริมความมีระเบียบวินัยให้นักเรียน รวมทั้งช่วยส่งเสริมและสร้างเสริมนักเรียนทั้งใน

ด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม ได้เป็นอย่างดี ทำให้นักเรียนเรียนอย่างมีความสุข รักการเรียน และเป็นคนใฝ่เรียนใฝ่รู้ในที่สุด

พิมพาพัญ ทองกิ่ง (2563, หน้า 53) บรรยายภาคชั้นเรียนเชิงบวก อันเป็นบรรยากาศแห่งความสุขและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ จะต้องประกอบด้วยความเข้าใจในตัวผู้เรียนและการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้การจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกต้องอาศัยทั้งบรรยากาศทางกายภาพที่เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและเอื้อต่อการเรียนรู้ และบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เป็นความรู้สึกรักใคร่และพฤติกรรมของผู้เรียน

สุภาวดี เจริญจิตร (2558, หน้า 9) สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง ทรัพยากรหรือลักษณะใด ๆ ที่อำนวยความสะดวกและมีอิทธิพลต่อนักเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม โดยเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือมนุษย์สร้างขึ้น ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้และมีความประทับใจต่อสภาพแวดล้อมและบรรยากาศต่าง ๆ ของโรงเรียน

ประเสริฐ บัวจันธัฐ (2559, หน้า 25) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีสำคัญต่อกระบวนการเรียน การสอนเนื่องจากสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้และพัฒนา ซึ่งสภาพแวดล้อมการเรียนรู้นั้นจะมีองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งแล้วแต่ทางสถาบันการศึกษาในแต่ละสถานที่จะมีศักยภาพในการจัดหา หรือจัดเตรียมเอาไว้เพื่อประกอบการเรียนการสอน และการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในสถาบัน พร้อมกันนั้นยังเป็นส่วนที่ทำให้เกิดการกระตุ้นหรือต้องการพัฒนาในส่วนพฤติกรรมที่จะช่วยในด้านการเสริมส่งให้นักเรียน นักศึกษาเป็นที่ต้องการของสังคมและประเทศชาติ โดยส่วนหนึ่งแล้ว ล้วนมาจากการที่นักเรียนนักศึกษาได้ผ่านกระบวนการเรียน การสอนที่มีความพร้อมในด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่สังกัดอยู่

จิราพร เครือแวงมน (2562, หน้า 20) ห้องเรียนเป็นสถานที่สำคัญที่ผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนด ในห้องเรียนประกอบด้วยผู้สอน ผู้เรียน โต๊ะม้านั่งสำหรับผู้สอน และสำหรับผู้เรียน กระดานดำ ป้ายนิเทศ สื่อการเรียนการสอน ครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการศึกษาในแต่ละระดับชั้น และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ภายในห้องเรียน เช่น น้ำดื่ม เครื่องไฟฟ้า เป็นต้น นอกจากนี้ภายในห้องเรียน ผู้สอนกับผู้เรียนจะร่วมกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่

หลักสูตรกำหนด เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียน ส่วนวิธีการสอน วิธีเลือกสื่อการสอน และวิธีการประเมินผลการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องเข้าใจถึงธรรมชาติของผู้เรียน และสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับลีลาการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน

สรุปได้ว่า การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน คือ ทรัพยากรหรือลักษณะใด ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดให้กระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียน และเป็นสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4.2.4 ความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการปฏิสัมพันธ์

ในชั้นเรียน

นักวิชาการแสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายขององค์ประกอบย่อยด้านการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ดังนี้

มุกิตา คงกระพันธ์ (2554, หน้า 18) สรุปได้ว่า ความหมายของความสัมพัทธ์ระหว่างบุคคล คือความสัมพัทธ์เกี่ยวข้งกันระหว่างบุคคลกับบุคคลและทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกันและมีความเกี่ยวข้องผูกพันต่อกันและพร้อมที่จะปฏิบัติงานร่วมกัน

อมาวลี ไชโยภาส (2557, หน้า 24) สรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน มีความสำคัญมากสำหรับครูกับนักเรียนขณะที่มีการเรียนการสอน ทั้งนี้เฉพาะในขณะที่มีการเรียนการสอน ครูกับนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหยุดนิ่งไม่ยอมรับรู้ก็จะเกิดการเรียนการสอนขึ้นไม่ได้ ครูจึงเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยให้เด็กได้มีการปรับตัวและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับนักเรียน ครูเป็นผู้มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม การกระทำของครูจะช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี ทั้งนี้เพราะครูเป็นผู้ที่ใกล้ชิดนักเรียนในระหว่างที่อยู่โรงเรียน พฤติกรรมของครูและนักเรียนในห้องเรียนจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันตลอดเวลา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2558, ออนไลน์) ปฏิสัมพันธ์
 ในชั้นเรียน หมายถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง 2 คนหรือบุคคล 2 ฝ่ายโดยต่างฝ่าย
 ต่างมีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ซึ่งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและครูถือเป็นปัจจัยพื้นฐานที่
 สำคัญต่อการเรียนการสอนในชั้นแรก ในการเจอกันครั้งแรกของครูกับนักเรียนบุคลิกภาพ
 ของครูจะส่งผลต่อความรู้สึกของนักเรียน ถ้าครูมีความอบอุ่น เป็นกันเอง มีความเป็น
 มิตร เด็กก็จะไว้วางใจและมีความรู้สึกกับครู แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าครูไม่เป็นมิตร ไม่มี
 ความอบอุ่น เข้มงวดนักเรียนก็จะไม่มีความรู้สึกที่ดีกับครู รู้สึกเบื่อหน่าย ไม่มีจิตใจในการ
 เรียนรู้วิชานั้น และอาจเป็นปัญหาในเวลาต่อมาคือเด็กทำให้ความสัมพันธ์ของครูกับ
 นักเรียนเป็นไปในทางที่ไม่ดีไม่มาโรงเรียน ไม่เข้าเรียน และผลการเรียนวิชานั้นอาจตกต่ำ

เสาวณีย์ ลิกขาบัณชิต (2558, หน้า 51) กล่าวว่า การปฏิสัมพันธ์
 ทางการเรียนรู้ (Learning Interaction) หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ที่นำมาใช้ในกระบวนการ
 เรียนการสอนเพื่อทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในรูปแบบการเรียนการสอนและ
 ในรูปแบบของการศึกษาด้วยตนเอง เป็นรายบุคคล หรือเป็นรายกลุ่ม โดยใช้การสื่อสาร
 แบบสองทางครูมีอาชีพ ออนไลน์ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน หมายถึง ครูมี
 ทักษะในการแสดงออกทางพฤติกรรมและการสื่อสารที่เหมาะสม มีคุณภาพ เสมอต้นเสมอ
 ปลาย ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อครู การเรียนรู้เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์
 ระหว่างครูกับผู้เรียนจะนำมาซึ่งความร่วมมือ ความเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน อันจะ
 เป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก บรรยากาศในชั้นเรียนย่อมราบรื่น

สรุปได้ว่า การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน คือ ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน
 ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนการสอนเพื่อทำให้บรรลุ
 จุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนครูกับนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกัน
 อยู่ตลอดเวลา ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับ
 นักเรียน การกระทำของครูจะช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนส่งเสริมให้
 นักเรียนสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี

4.3 พฤติกรรมบ่งชี้ทักษะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัย
 ได้นำข้อมูลมาร่างเป็นตัวแปรที่สังเกตได้และเรียกว่า พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการปฏิสัมพันธ์
 ในชั้นเรียน ดังตาราง 7

ตาราง 7 พฤติกรรมบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
ด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน	การสร้างวินัยใน ชั้นเรียน	เป็นการปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย และเป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่นักเรียนซึ่งเป็นการกำกับพฤติกรรมให้เป็นตามความตั้งใจและตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ ส่งผลให้มีความสุข ประสบความสำเร็จมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเพื่อให้เกิดเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้น	<ol style="list-style-type: none"> 1. การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย 2. ใช้วิธีการเบี่ยงเบนพฤติกรรมแทนการสั่งให้หยุดหรือห้าม 3. การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ 4. ชมเชยนักเรียนแบบเฉพาะเจาะจงตามสมควร เพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ 5. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก 6. กำหนดเวลาในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน
ด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน	การจัดการเรียนรู้	กระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ที่เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีการวางแผนการสอนและเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์สังคม สติปัญญา	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีกระบวนการเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ 2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ 3. มีการใช้หลักการจัดวิทยาการการเรียนรู้ 4. การวางแผนการสอนและเป็นการมุ่งพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน 5. ใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย 6. มีการประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้ 7. ผู้เรียนสนุกกับการเรียน
	การจัด บรรยากาศในชั้น เรียน	ทรัพยากรหรือลักษณะใด ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนและ กิจกรรมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียน และเป็นสภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 2. สภาพแวดล้อมเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 3. ครูกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการทำงาน 4. ครูมีความเข้าใจนักเรียน เป็นมิตร ยอมรับให้ความช่วยเหลือ จะทำให้นักเรียนเกิดความอบอุ่น สบายใจ

			5. ผู้เรียนเกิดความรู้สึกประทับใจ ความสำเร็จในงานที่ทำ
--	--	--	---

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	องค์ประกอบย่อย	นิยาม	พฤติกรรมบ่งชี้
ด้านการบริหาร จัดการชั้นเรียน	การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน	ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระหว่างครูกับนักเรียนเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ในการเรียนการสอนครูกับนักเรียนจะต้องมีพฤติกรรมโต้ตอบกันอยู่ตลอดเวลา ครูมีบทบาทสำคัญในการจัดกิจกรรมและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับนักเรียน การกระทำของครูจะช่วยสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนส่งเสริมให้นักเรียนสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดี	1. มีการแก้ปัญหานั้นเป็นงานเดี่ยวหรืองานกลุ่ม 2. ให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นขณะเรียนถามปัญหา 3. ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้มารายงานต่อเพื่อน 4. ผู้เรียนจัดบอร์ดสาธิตอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ร่วมกับครู 5. สอนแทนครูในบางหัวข้อ

ตอนที่ 3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้

1. ความหมายของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ (indicator) เป็นสิ่งที่แสดงสถานะ หรือสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป หรือสะท้อนลักษณะการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ในภาษาไทยมีคำที่นำมาใช้ในความหมายเดียวกับคำว่า ตัวบ่งชี้หลายคำ เช่น ดัชนี ตัวชี้ ตัวชี้้นำ ตัวชี้วัด และเครื่องชี้วัด เป็นต้น ในงานวิจัยในชั้นนี้ผู้วิจัยใช้คำว่า ตัวบ่งชี้มีผู้ให้ความหมายของตัวบ่งชี้ไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

นางลักษณ์ วิรัชชัยและคณะ (2551, หน้า 2) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้มีประโยชน์มากต่อการบริหารและการวิจัยในด้านการบริหาร ตัวบ่งชี้ใช้ในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการวางแผนดำเนินงาน ใช้ในการกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานทั้งในเรื่องการประกันคุณภาพการแสดง ความ

รับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ และการกำหนดเป้าหมายที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการจัดอันดับ และจัดระดับระบบเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานพัฒนาในด้านการวิจัยตัวบ่งชี้ช่วยให้ ผลการวิจัยมีความตรงสูงกว่าการใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียวหรือการใช้ชุดตัวแปร และให้แนวทางการตั้งสมมติฐานการวิจัยสำหรับศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวบ่งชี้

Johnstone (1981, p. 32 อ้างถึงใน อนุวัติ คุณแก้ว 2556) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องบ่งบอกสถานะที่จิตใจหรือชัดเจน แต่บ่งบอกหรือสะท้อนภาพของสถานการณ์ที่เราสนใจเข้าไปตรวจสอบอย่างกว้าง ๆ หรือให้ภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

อนุวัติ คุณแก้ว (2556, หน้า 25) ตัวบ่งชี้ที่ดีควรเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นกลาง ซึ่งจะมีผลต่อการประเมินกิจกรรมหรือโครงการ และต้องมีความถูกต้องในเนื้อหา จึงจะสามารถบ่งบอกถึงสภาพ หรือทิศทาง หรือผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานได้

กนกพร ฉันทนารุ่งภักดี (2553, หน้า 48) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกถึงปริมาณเชิงสัมพันธ์ซึ่งจะบ่งบอกสะท้อนให้เห็นถึงสิ่งที่ต้องการมุ่งวัด ในจุดเวลาหรือช่วงเวลาใดช่วงเวลาหนึ่ง ว่ามีผลการดำเนินการตรงตามเป้าหมายหรือไม่ เพื่อใช้บ่งบอกสภาพ สะท้อนลักษณะการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ใช้เปรียบเทียบกับเกณฑ์ หรือใช้ในการประเมินบอกความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการศึกษา ตลอดจนใช้ในการกำหนดนโยบายการวางแผนและการปฏิบัติงาน การติดตามผลการดำเนินงานและการจัดลำดับในการพัฒนา

อัจฉราลักษณ์ วิเศษ (2556, หน้า 48) กล่าวว่า ตัวบ่งชี้ คือ ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษา ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นค่าชั่วคราวไม่ถาวร ตัวบ่งชี้สามารถบ่งบอกภาพที่ต้องการศึกษาเป็นองค์รวมแต่มีความชัดเจนพอที่จะใช้ในการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เพื่อประเมินสภาพที่ศึกษา สะท้อนลักษณะการดำเนินงานหรือสะท้อนผลการดำเนินงาน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นที่ยอมรับเพราะสามารถพิสูจน์ได้ทั้งข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงทฤษฎี

กล่าวโดยสรุป ตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพันธ์หรือสถานะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นค่าชั่วคราวไม่ถาวร

สามารถบ่งบอกถึงสภาพ สะท้อนลักษณะการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน หรือให้ภาพเชิงสรุปโดยทั่วไป ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต

2. ลักษณะของตัวบ่งชี้

Johnstone (1981, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ, 2551 หน้า 25) ได้สรุปลักษณะของตัวบ่งชี้ที่สำคัญมี 5 ประการดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ต้องระบุสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาอย่างกว้าง ๆ ตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย แต่ไม่จำเป็นต้องถูกต้องแม่นยำแน่นอนอย่างละเอียดถี่ถ้วน ซึ่งตามความหมายนี้ ตัวบ่งชี้มีความหมายเทียบเคียงได้กับ "กระดาษลิทมัส" ซึ่งเป็นอินดิเคเตอร์บ่งชี้สภาพความเป็นกรด/ด่าง ในวิชาเคมี นักเคมีสามารถตรวจสอบสภาวะความเป็นกรดต่าง โดยใช้กระดาษลิทมัส โดยไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการทดสอบความเป็นกรดต่างทางเคมีด้วยวิธีการที่ซับซ้อน ซึ่งให้ผลการวัดอย่างละเอียด ถูกต้องแน่นอน

2. ตัวบ่งชี้แตกต่างจากตัวแปรถึงแม้ว่าตัวบ่งชี้จะให้สารสนเทศแสดงคุณลักษณะเกี่ยวกับสิ่ง หรือสภาพที่ศึกษาเหมือนตัวแปร ซึ่งให้ค่าที่แสดงถึงปริมาณลักษณะของสิ่งหรือปรากฏการณ์ที่นักวิจัยสนใจศึกษา แต่ตัวบ่งชี้ก็ไม่เหมือนตัวแปร เพราะตัวแปรจะให้สารสนเทศของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะเพียงด้านเดียว ไม่สามารถสรุปภาพโดยรวมทุกด้านได้ แต่ตัวบ่งชี้เป็นการรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันนำเสนอเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา โดยความหมายนี้ตัวบ่งชี้จึงเป็นตัวแปรประกอบ (composite variable) หรือองค์ประกอบ (factor) ก็ได้ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีตัวเดียว

3. ค่าของตัวบ่งชี้ (indicator value) แสดงถึงปริมาณ (quantity) ตัวบ่งชี้ ต้องแสดงสภาพที่ศึกษาเป็นค่าตัวเลข หรือเป็นปริมาณเท่านั้น ไม่ว่าสิ่งที่จะศึกษาจะเป็นสภาพเชิงปริมาณหรือคุณภาพ และการแปลความหมายค่าของตัวบ่งชี้ต้องแปลความหมายเปรียบเทียบกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วในตอนสร้างตัวบ่งชี้ ดังนั้นการสร้างตัวบ่งชี้จึงต้องมีการกำหนดความหมายและเกณฑ์เกี่ยวกับตัวบ่งชี้อย่างชัดเจน ดังนั้นความหมายของตัวบ่งชี้ ในประเด็นนี้ จึงสามารถแยกความแตกต่างระหว่างตัวแปรและตัวบ่งชี้ ออกจากกันได้ชัดเจนขึ้น นั่นคือ การวัดตัวแปรต้องได้ค่าที่มีความหมายโดย

ไม่ต้องมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย แต่ตัวบ่งชี้ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานควบคู่กันกับการแปลความหมาย

4. ค่าของตัวบ่งชี้แสดงสารสนเทศ ณ จุดเวลา หรือช่วงเวลา (time point time period) ตัวบ่งชี้แสดงค่าของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะจุดหรือช่วงเวลาที่กำหนด ตัวบ่งชี้บางตัวอาจให้สารสนเทศเฉพาะปีใดปีหนึ่งหรือเดือนใดเดือนหนึ่ง และตัวบ่งชี้บางตัวอาจให้สารสนเทศเกี่ยวกับสภาพการพัฒนาหรือการดำเนินงานในช่วงเวลา 5 เดือน หรือ 3 ปีก็ได้ นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ อาจให้สารสนเทศประกอบด้วยค่าหลายค่าเป็นอนุกรมเวลาก็ได้ เมื่อนำตัวบ่งชี้ที่ได้จากจุดเวลาหรือช่วงเวลาที่ต่างกันมาเปรียบเทียบกันก็จะแสดงถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของสภาพที่ต้องการศึกษานั้น

5. ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐาน (basic units) สำหรับการพัฒนาทฤษฎีการวิจัยเพื่อพัฒนาทฤษฎีใหม่ มีการดำเนินงานที่สำคัญเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร 4 ขั้นตอนดังนี้ 1) การบรรยายสภาพปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย 2) การนิยามสังกัปหรือแนวคิดของปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย หรือการให้นิยามเชิงทฤษฎีเป็นภาพกว้าง ๆ การให้นิยามแบบกว้าง ๆ นี้เหมือนกับการให้นิยามของตัวบ่งชี้ ซึ่งแตกต่างจากการให้นิยามของตัวแปร 3) การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของปรากฏการณ์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักวิจัยจะต้องกำหนดนิยามที่ชัดเจนว่าปรากฏการณ์นั้นวัดได้จากตัวแปรอะไรและ 5) การวางแผน การเก็บรวบรวมข้อมูล และการสร้างตัวแปรปรากฏการณ์ที่ศึกษาวิจัย

ในการดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ การกำหนดนิยามเชิงทฤษฎี และการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการควรสอดคล้องและตรงกัน แต่ในความเป็นจริงมีความแตกต่างระหว่างนิยามทั้งสองแบบ นิยามเชิงทฤษฎีบอกความหมายของสังกัปอย่างกว้าง ๆ แต่นิยามเชิงปฏิบัติการบอกความหมายที่ชัดเจนของตัวแปร เมื่อนักวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและพบความสัมพันธ์ นักวิจัยมักจะอนุมานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างสังกัป หรือตัวบ่งชี้ในกลุ่มประชากร ถ้าตัวบ่งชี้และตัวแปรในการวิจัยมีความแตกต่างกัน การอนุมานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้จึงไม่ถูกต้อง ดังนั้น Johnstone (1981) จึงได้เสนอแนะให้นักวิจัยเก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นตัวบ่งชี้ โดยใช้ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานสำหรับการวิจัยเพื่อสร้างทฤษฎี

Mehta A. C. (2005) ได้กล่าวว่าลักษณะที่ดีของตัวบ่งชี้ มีดังนี้

1. มีประโยชน์ให้สารสนเทศเพียงพอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจในนโยบาย
2. มีความสามารถที่จะให้บทสรุปสารสนเทศที่ปราศจากการบิดเบือน
3. มีความตรงและความสามารถในการเปรียบเทียบได้
4. มีความเชื่อมั่นและมีการปรับให้ทันสมัยอยู่เสมอ
5. มีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้ อื่นเพื่อการวิเคราะห์โดยภาพรวม
6. ใช้วัดความมากน้อยในการบรรลุวัตถุประสงค์ได้
7. ใช้ระบุปัญหาหรือสภาพการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้
8. สอดคล้องกับนโยบายที่เกี่ยวข้อง
9. ช่วยเปรียบเทียบค่าที่คำนวณกับค่าที่อ้างอิง เช่น ปทัสถานหรือ

มาตรฐานหรือกับตัว

10. ของตัวบ่งชี้เอง ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน

อนุวัตินิ คุณนแก้ว (2556, หน้า 25) ตัวบ่งชี้ที่ดีควรเป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเป็นกลาง ซึ่งจะมีผลต่อการประเมินกิจกรรมหรือโครงการ และต้องมีความถูกต้องในเนื้อหา จึงจะสามารถบ่งบอกถึงสภาพ หรือทิศทาง หรือผลการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานได้

ลัดดาวลย์ สืบจิต (2556, หน้า 25) ได้กล่าวว่า ตัวบ่งชี้มีลักษณะดังนี้

1) ตัวบ่งชี้ต้องระบุสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาอย่างกว้าง โดยตัวบ่งชี้ต้องให้สารสนเทศที่ถูกต้องแม่นยำไม่มากก็น้อย 2) ตัวบ่งชี้แตกต่างจากตัวแปร 3) ค่าของตัวบ่งชี้ (indicator Value) แสดงถึงปริมาณ (Quality) ตัวบ่งชี้ต้องแสดงสภาพที่ศึกษาเป็นค่าตัวเลขหรือเป็นปริมาณเท่านั้น 4) ค่าของตัวบ่งชี้แสดงสารสนเทศ ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลา ตัวบ่งชี้แสดงค่าของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะจุดหรือช่วงเวลาที่กำหนดและ 5) ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐาน (Bat Unit) สำหรับการพัฒนาทฤษฎี

กล่าวโดยสรุป ลักษณะของตัวบ่งชี้ มีลักษณะดังนี้ 1) ตัวบ่งชี้มีความเป็นกลางซึ่งจะมีผลต่อการประเมินผล 2) ตัวบ่งชี้แตกต่างจากตัวแปรซึ่งตัวบ่งชี้เป็นการรวมตัวแปรที่เกี่ยวข้องกันนำเสนอเป็นภาพรวมกว้าง ๆ ของสิ่งหรือสภาพที่ต้องการศึกษา 3) ค่าของตัวบ่งชี้แสดงสารสนเทศ ณ จุดเวลาหรือช่วงเวลา 4) ตัวบ่งชี้เป็นหน่วยพื้นฐานเพื่อพัฒนาทฤษฎีใหม่ 5) ตัวบ่งชี้ต้องระบุสารสนเทศเกี่ยวกับสิ่งหรือสภาพที่ศึกษาอย่างกว้าง ๆ

1. ประเภทของตัวบ่งชี้

Johnstone (1981, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย และคณะ, 2551 หน้า 7-8) ได้จำแนกประเภทของตัวบ่งชี้ได้ 7 แบบ ดังนี้

1. การจัดแยกประเภทตามทฤษฎีระบบ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัย (Input Indicators) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (Process Indicators) และตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (Output Indicators)

2. การจัดแยกประเภทตามลักษณะนิยามของตัวบ่งชี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ ตัวบ่งชี้แบบอัตนัย (subjective indicators) และตัวบ่งชี้แบบปรนัย (Objective indicator)

3. การจัดแยกประเภทตามวิธีการสร้าง แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้ตัวแทน (representative indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นจากตัวแปรเพียงตัวเดียวให้เป็นตัวแทนตัวแปรอื่น ๆ ตัวบ่งชี้แยก (Disaggregate Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่มีสถานะคล้ายกับตัวแปร หรือตัวบ่งชี้ย่อย โดยที่ตัวบ่งชี้ย่อยแต่ละตัวเป็นอิสระต่อกัน และบ่งชี้ลักษณะ หรือปริมาณของสภาพที่ต้องการศึกษาเฉพาะด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว การที่จะบ่งชี้สภาพองค์รวมจะต้องใช้ตัวบ่งชี้ย่อยทุกตัวรวมกันทั้งหมด ตัวบ่งชี้ประกอบ (Composite Indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการรวมตัวแปรหลาย ๆ ตัวเข้าด้วยกัน โดยให้น้ำหนักความสำคัญของตัวแปรตามที่เป็นจริง

4. การจัดแยกประเภทตามลักษณะตัวแปรที่ใช้สร้างตัวบ่งชี้ การจัดวิธีแยกประเภทที่สำคัญได้ 3 วิธีวิธีแรก คือ การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้การศึกษาตามระดับการวัดของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 4 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้นามบัญญัติ (Nominal Indicators) ตัวบ่งชี้เรียงอันดับ (Ordinal Indicators) ตัวบ่งชี้ช่วง (Interval Indicators) และ ตัวบ่งชี้อัตราส่วน (Ratio Indicators) วิธีที่สอง คือ การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้การศึกษาตามประเภทของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้สต็อก (Stock Indicators) และตัวบ่งชี้การไหล (Flows Indicators) วิธีที่สาม คือ การจัดแยกประเภทตามคุณสมบัติทางสถิติของตัวแปร วิธีนี้จัดแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการแจกแจง (Distributive Indicators) และตัวบ่งชี้ไม่เกี่ยวกับการแจกแจง (Non-distributive Indicators)

5. การจัดแยกประเภทตามลักษณะค่าของตัวบ่งชี้แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือตัวบ่งชี้สัมบูรณ์ (Absolute Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้บอกปริมาณที่แท้จริงและมีความหมายในตัวเอง คือ ตัวบ่งชี้สัมพัทธ์ หรือตัวบ่งชี้อัตราส่วน (Relative or Ratio Indicators) หมายถึง ตัวบ่งชี้ที่ค่าของตัวบ่งชี้เป็นปริมาณเทียบเคียงกับค่าอื่น ๆ

6. การจัดแยกประเภทตามฐานการเปรียบเทียบในการแปลความหมาย แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ตัวบ่งชี้อิงกลุ่ม (Norm-referenced Indicators) ตัวบ่งชี้อิงเกณฑ์ (Criterion-referenced Indicators) และตัวบ่งชี้อิงตน (Self-referenced Indicators)

7. การจัดแยกประเภทตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ แบ่งตามการใช้ตัวบ่งชี้ในการวิจัยได้เป็น / ประเภท คือ ตัวบ่งชี้แสดงความหมาย (Expressive Indicators) และตัวบ่งชี้ทำนาย (Predictive Indicators) และแบ่งตามการใช้ตัวบ่งชี้ในการกำกับโครงได้เป็น 2 ประเภท คือตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติ (Performance Indicator) และตัวบ่งชี้ตามข้อกำหนด (Compliance Indicator)

นอกจากการแบ่งประเภทของตัวบ่งชี้ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2545, หน้า 12) ยังสรุปว่ามีตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการจัดแยกโดยใช้เกณฑ์แบบผสมผสานอีกด้วย เช่น การจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามทฤษฎีระบบซึ่งมีอยู่ 3 ประเภทกับตามลักษณะการใช้ตัวบ่งชี้ซึ่งมีอยู่ 2 ประเภทจะทำให้สามารถจัดแยกตัวบ่งชี้เป็นประเภทย่อย ๆ ได้ถึง 6 ประเภท นอกจากนั้นยังมีการจัดแยกประเภทตัวบ่งชี้ตามเนื้อหาสาระหรือสาขาวิชาซึ่งไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว ขึ้นอยู่กับความสนใจและจุดมุ่งหมายในการพัฒนาตัวบ่งชี้ การที่จะกำหนดว่าตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นจะครอบคลุมตัวบ่งชี้ย่อยประเภทใดบ้างต้องพิจารณาจากการกำหนดนิยาม และการใช้ประโยชน์จากตัวบ่งชี้เป็นหลัก

2. กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้

กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้มีขั้นตอนคล้ายกับขั้นตอนในกระบวนการวัดตัวแปร แต่มีขั้นตอนเพิ่มมากขึ้นในส่วนที่เกี่ยวกับการรวมตัวแปรเข้าเป็นตัวบ่งชี้ และการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น ขั้นตอนในกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่นักวิชาการกำหนดไว้มีลักษณะคล้ายคลึงกัน มีส่วนแตกต่างกันในบางขั้นตอน (Blank,

1993; Johnstone, 1981; Burstein, Oakes, and Guiton, 1992; Nardo, et al, 2005 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2551, หน้า 8-15) ซึ่งสามารถสรุปรวมเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาตัวบ่งชี้ 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ การนิยามตัวบ่งชี้ การรวบรวมข้อมูล การสร้างตัวบ่งชี้ การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ และการนำเสนอรายงาน รายละเอียดแต่ละขั้นตอนมีดังต่อไปนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์

ขั้นตอนแรกของการพัฒนาตัวบ่งชี้ คือ การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ นักประเมินต้องกำหนดล่วงหน้าว่าจะนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในเรื่องอะไร และอย่างไร วัตถุประสงค์สำคัญในการพัฒนาตัวบ่งชี้ คือ เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นให้ได้ตัวบ่งชี้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ โดยที่ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ต่างกัน มีลักษณะแตกต่างกัน นักประเมินที่ต้องการพัฒนาตัวบ่งชี้จึงต้องกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาตัวบ่งชี้ไปใช้ประโยชน์ทำอะไร และเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานอย่างไร การกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่ชัดเจนย่อมส่งผลให้ได้ตัวบ่งชี้ที่มีคุณภาพสูง และเป็นประโยชน์สมตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

2. การนิยามตัวบ่งชี้

หลังจากการกำหนดวัตถุประสงค์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้แล้ว งานสำคัญขั้นแรกในกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ คือ การกำหนดนิยามตัวบ่งชี้ เพราะนิยามตัวบ่งชี้ที่กำหนดขึ้นนั้นจะเป็นตัวชี้แนวทางการที่จะต้องใช้ในขั้นตอนต่อไปของกระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ เนื่องจากตัวบ่งชี้ หมายถึง องค์ประกอบที่ประกอบด้วยตัวแปรย่อย ๆ รวมกันเพื่อแสดงสารสนเทศ หรือคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้ ดังนั้นในขั้นตอนการนิยามตัวบ่งชี้ นี้ นอกจากจะเป็นการกำหนดนิยามในลักษณะเดียวกับการนิยามตัวแปรในการวิจัยทั่วไปแล้ว นักประเมินต้องกำหนดด้วยว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และรวมตัวแปรย่อยเป็นตัวบ่งชี้อย่างไร Burstein, Oakes and Guiton แยกการนิยามตัวบ่งชี้เป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือ การกำหนดกรอบความคิด หรือการสร้างสังกะป (conceptualization) เป็นการให้ความหมายคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้โดยการกำหนด รูปแบบหรือโมเดลแนวคิด (conceptual model) ของสิ่งที่ต้องการบ่งชี้ก่อนว่ามีส่วนประกอบแยกย่อยเป็นกิมิติ (dimension) และกำหนดว่าแต่ละมิติประกอบด้วยสังกะป (concept) อะไรบ้าง ส่วนที่สองยัง

แยกได้เป็นสองส่วนย่อย คือ การพัฒนาตัวแปรส่วนประกอบ หรือตัวแปรย่อย (development of component measures) และการสร้างและกำหนดมาตรฐาน (construction and scaling) การนิยามในส่วนนี้ เป็นการกำหนดนิยามปฏิบัติการตัวแปรย่อยตามโมเดลแนวคิด และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นตัวบ่งชี้

จากการนิยามตัวบ่งชี้ นักประเมินจะได้ รูปแบบความสัมพันธ์ โครงสร้าง (structural relationship model) ของตัวบ่งชี้ เนื่องจากรูปแบบความสัมพันธ์ โครงสร้างของตัวบ่งชี้ คือ โครงสร้าง (structure) ที่อธิบายว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร ตัวแปรย่อยมีความสัมพันธ์กับตัวบ่งชี้อย่างไร และตัวแปรย่อยแต่ละตัวมีน้ำหนักความสำคัญต่อตัวบ่งชี้ต่างกันอย่างไร ดังนั้นการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้จึงประกอบด้วยการ กำหนดรายละเอียด 3 ประการ ประการแรก คือ การกำหนดส่วนประกอบ (components) หรือตัวแปรย่อย (component variables) ของตัวบ่งชี้ นักประเมินต้องอาศัยความรู้จาก ทฤษฎี และประสบการณ์ศึกษาตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ (relate) และตรง (relevant) กับตัวบ่งชี้ แล้วตัดสินใจคัดเลือกตัวแปรย่อยเหล่านั้นว่าจะใช้ตัวแปรย่อยจำนวนเท่าใด ใช้ตัวแปรย่อยประเภทใดในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ประการที่สอง คือ การกำหนดวิธีการรวม (combination method) ตัวแปรย่อย นักประเมินต้องศึกษา และตัดสินใจเลือกวิธีการรวมตัวแปรย่อยให้ได้ตัวบ่งชี้ ซึ่งโดยทั่วไปทำได้เป็น 2 แบบ คือ การรวมตัวแปรย่อยด้วยการบวก (addition) และการคูณ (multiplication) ส่วนประการที่สาม คือ การกำหนดน้ำหนัก (weight) การรวมตัวแปรย่อยเข้าเป็นตัวบ่งชี้ นักประเมินต้องกำหนดน้ำหนักแทนความสำคัญของตัวแปรย่อยแต่ละตัวในการสร้างตัวบ่งชี้โดยอาจกำหนดให้ตัวแปรย่อยทุกตัวมีน้ำหนักเท่ากัน หรือต่างกันก็ได้

การกำหนดรายละเอียดทั้งสามประกอบสำหรับการนิยามตัวบ่งชี้ นั้น Johnstone อธิบายว่าทำได้ 3 วิธี แต่ละวิธีมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ และมีวิธีการในการพัฒนาตัวบ่งชี้แตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

2.1 การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงปฏิบัติการ (Pragmatic Definition)

นิยามเชิงปฏิบัติการ เป็นนิยามที่ใช้ในกรณีที่มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรย่อยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ไว้พร้อมแล้ว มีฐานข้อมูลแล้ว หรือมีการสร้างตัวแปรประกอบจากตัวแปรย่อย ๆ หลายตัวไว้แล้ว นักประเมินเพียงแต่ใช้วิธีการอนุญาต

คัดเลือกตัวแปรจากฐานข้อมูลที่มีอยู่และนำมาพัฒนาตัวบ่งชี้ที่กำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อย และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อย วิธีการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้วิธีนี้อาศัยการตัดสินใจ และ ประสบการณ์ของนักประเมินเท่านั้น ซึ่งอาจทำให้ได้นิยามที่ลำเอียงเพราะไม่มีการอ้างอิงทฤษฎี หรือตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่อย่างใด จึงเป็นนิยามที่มีจุดอ่อนมากที่สุดเมื่อเทียบกับนิยามแบบอื่น และไม่ค่อยมีผู้นิยมใช้

2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงทฤษฎี (Theoretical

Definition)

นิยามเชิงทฤษฎี เป็นนิยามที่นักประเมินใช้ทฤษฎีรองรับสนับสนุนการตัดสินใจของนักวิจัยโดยตลอด และใช้วิจารณ์ญาณของนักวิจัยน้อยมากกว่าการนิยามแบบอื่น การนิยามตัวบ่งชี้โดยใช้การนิยามเชิงทฤษฎีนั้นอาจทำได้สองแบบ แบบแรกเป็นการใช้ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนทั้งหมดตั้งแต่การกำหนดตัวแปรย่อย การกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อย และการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อย โดยอาจใช้โมเดลหรือสูตรในการสร้างตัวบ่งชี้ตามที่ผู้พัฒนาไว้แล้วทั้งหมด แบบที่สอง เป็นการใช้ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานสนับสนุนในการคัดเลือกตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรย่อยเท่านั้น ส่วนในขั้นตอนการกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยแต่ละตัวนั้น เป็นการใช้ความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญประกอบในการตัดสินใจ วิธีแบบนี้ใช้ในกรณีที่ยังไม่มีผู้ใดกำหนดสูตรหรือโมเดลตัวบ่งชี้ไว้ก่อน

2.3 การพัฒนาตัวบ่งชี้โดยใช้นิยามเชิงประจักษ์ (Empirical

Definition)

นิยามเชิงประจักษ์ เป็นนิยามที่มีลักษณะใกล้เคียงกับนิยามเชิงทฤษฎี เพราะเป็นนิยามกำหนดว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และกำหนดรูปแบบวิธีการรวมตัวแปรให้ได้ตัวบ่งชี้โดยมีทฤษฎี เอกสารวิชาการ หรืองานวิจัยเป็นพื้นฐาน แต่การกำหนดน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวที่จะนำมารวมกันในการพัฒนาตัวบ่งชี้ นั้นมิได้อาศัยแนวคิดทฤษฎีโดยตรง แต่อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ การนิยามแบบนี้มีความเหมาะสม และเป็นที่ยอมรับกันอยู่มาจนถึงทุกวันนี้

เมื่อพิจารณาวิธีการนิยามตัวบ่งชี้ทั้ง 3 วิธีของ Johnstone ที่กล่าวข้างต้นเปรียบเทียบกับวิธีการนิยามตัวแปร 2 วิธีที่ใช้ในการวิจัยทั่วไป จะเห็นได้ว่า Johnstone ให้ความสำคัญกับการนิยามระดับนามธรรมตามทฤษฎี หรือการนิยาม

โครงสร้างที่มีทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐานในการนิยาม วิธีการนิยามตัวบ่งชี้ทั้ง 3 วิธี โดยเฉพาะสองวิธีหลังของ Johnstone ล้วนแต่ต้องมีทฤษฎีเป็นหลักทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าการนิยามทุกวิธีในส่วนของกาหนดตัวแปรย่อย และการกำหนดวิธีการรวมตัวแปรเป็นนิยามโครงสร้างตามทฤษฎีทั้งสิ้น ส่วนการแบ่งประเภทวิธีการนิยามนั้นเป็นเพียงการแบ่งโดยใช้เกณฑ์มากำหนดว่าน้ำหนักตัวแปรย่อยจะใช้ทฤษฎี หรือข้อมูลเชิงประจักษ์เท่านั้น สรุปได้ว่านิยามเชิงประจักษ์มีลักษณะเทียบเคียงได้กับนิยามเชิงทฤษฎี ต่างกันที่การกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยในวิธีแรกใช้ทฤษฎี ส่วนในวิธีหลังใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

ในจำนวนวิธีการกำหนดนิยามตัวบ่งชี้ทั้ง 3 วิธีของ Johnstone ที่กล่าวข้างต้นนั้น วิธีการนิยามเชิงประจักษ์ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุด ประเด็นที่น่าสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดนิยามเชิงประจักษ์ คือ การกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยนั้น ในความเป็นจริงมิใช่การกำหนดนิยามจากการศึกษาเอกสารและทฤษฎี แต่เป็นการดำเนินการวิจัยโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และเมื่อเปรียบเทียบการกำหนดนิยามเชิงประจักษ์ซึ่งต้องใช้ในการวิจัยในการนิยาม กับการวิจัยที่มีการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น หรือโมเดลลิสเรล (linear Structural relationship model or LISREL model) จะเห็นได้ว่ามีวิธีการสอดคล้องกัน เนื่องจากการกำหนดนิยามเชิงประจักษ์ของตัวบ่งชี้มีงานสำคัญสองส่วน

ส่วนแรก เป็นการกำหนดโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ว่าตัวบ่งชี้ประกอบด้วยตัวแปรย่อยอะไร และอย่างไร โดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานรองรับ โมเดลที่ได้เป็นโมเดลการวัด (measurement model) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรย่อยซึ่งเป็นตัวแปรสังเกตได้ (observed variables) กับตัวบ่งชี้ซึ่งเป็นตัวแปรแฝง (latent variables) นั่นเอง

งานส่วนที่สอง คือ การกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อยจากข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการวิจัย งานส่วนนี้เป็นงานวิจัยที่ใช้การวิเคราะห์โมเดลลิสเรลนั่นเอง กล่าวคือ นักวิจัยต้องรวบรวมข้อมูลได้แก่ตัวแปรย่อยทั้งหลายตามโมเดลที่พัฒนาขึ้น แล้วนำมาวิเคราะห์ให้ได้ค่าน้ำหนักตัวแปรย่อยที่จะใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้ วิธีการวิเคราะห์ที่นิยมใช้กันมากที่สุด คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) ใช้เมื่อมีทฤษฎีรองรับโมเดลแบบหนักแน่นเข้มแข็ง และสามารถตรวจสอบความตรงของโมเดลโดยพิจารณาจากความสอดคล้องระหว่างโมเดลตามทฤษฎีกับข้อมูล เมื่อพบว่าโมเดลมีความตรง จึงนำสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรย่อยมาสร้างตัวแปรแฝง

อนุวัติ คุณแก้ว (2556, หน้า 26)กล่าวว่าวิธีการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ทางการศึกษา ควรคำนึงถึงการกำหนดนิยามของตัวแปร การคัดเลือกตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของสิ่งที่ต้องการศึกษาการสังเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และการกำหนดน้ำหนักของตัวแปรจากกระบวนการและขั้นตอนการพัฒนาตัวบ่งชี้ดังกล่าว ทำให้ได้ตัวบ่งชี้ของความเป็นความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่สามารถนำไปปรับใช้และพัฒนาตนเองเพื่อให้เป็นครูที่เป็นมืออาชีพเข้าสู่ระบบการศึกษาไทย ใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ อีกทั้งยังสามารถนำข้อสรุปของงานวิจัยไปพัฒนาเป็นการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้ครูผู้สอนได้ อีกทั้งผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขั้นตอนดำเนินการวิจัยที่ต้องเริ่มจากความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้ว่าจะนำตัวบ่งชี้ที่พัฒนานั้นไปทำอะไร เกิดประโยชน์อย่างไร นั่นคือ ผลการวิจัยครั้งนี้ 1. เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ว่ามีองค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ละองค์ประกอบมีกี่ตัวบ่งชี้ อะไรบ้าง 2. เพื่อพัฒนาและทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่สร้างขึ้นและพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการนิยามตัวบ่งชี้เชิงทฤษฎีควบคู่กับนิยามเชิงประจักษ์ และมุ่งให้ใช้ประโยชน์ในวิชาชีพเฉพาะทาง การกำหนดนิยาม กำหนดตัวแปร คัดเลือกตัวแปรย่อย และการได้มาซึ่งโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในองค์ประกอบที่ศึกษา จึงต้องใช้ข้อมูลจากทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยเป็นพื้นฐาน ผนวกกับประสบการณ์ตรงของผู้ทรงคุณวุฒิที่อยู่ในสาขาวิชาชีพและที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณาอีกทั้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้ค่าน้ำหนักคะแนนความสำคัญของตัวแปรในองค์ประกอบ นำใช้คัดสรรตัวแปรในขั้นต้น และผลลัพธ์ที่ได้คือโมเดลการวัดความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่ผู้วิจัยจะนำมาตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยกระบวนการวิธีทางสถิติทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนจากโปรแกรมลิขสิทธิ์ กระบวนการดังกล่าวจึงสามารถทำให้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเป็นที่ยอมรับได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ประกอบด้วย

- 1.1. การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2. การสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ประกอบด้วย

- 2.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 2.3. วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
- 2.4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 2.5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ ของครูในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

การดำเนินงานในระยะนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เกี่ยวกับองค์ประกอบหลัก
องค์ประกอบย่อยและพฤติกรรมบ่งชี้ของความเป็นครูมืออาชีพ

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติ (รายละเอียดในภาคผนวก ก) ดังนี้

2.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท
มีประสบการณ์ในสายงานการบริหารการศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน

2.1.2 ครูที่มีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าชำนาญการพิเศษหรือเป็นครูที่ได้รับ
รางวัลครูดีเด่นและมีประสบการณ์สอน ไม่น้อยกว่า 10 ปี 2 คน

2.1.3 อาจารย์ระดับอุดมศึกษาที่มีความรู้ด้านความเป็นครูมืออาชีพ
มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี 1 คน

2.1.4 ศึกษานิเทศก์ ที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านความเป็นครู
มืออาชีพที่มีผลงานเกี่ยวกับการสอนหรือผลงานดีเด่นด้านการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

1 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบด้านความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งมีประเด็นหลักในการสัมภาษณ์ ความเป็นครูมืออาชีพ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1.องค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 2. องค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเองและ 3.องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

2.3 การพัฒนาและหาคุณภาพเครื่องมือ

2.3.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบด้านความเป็นครูมืออาชีพ และจัดทำข้อสรุป

2.3.2 นำข้อสรุปที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นในการบันทึกการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยขอนัดหมายผู้ทรงคุณวุฒิล่วงหน้าประมาณ 1 สัปดาห์แล้วนำบทสัมภาษณ์มารวบรวมอย่างเป็นระบบเพื่อสะดวกต่อการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมายเชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่าง ๆ ที่รวบรวมได้ และนำข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อใช้ประกอบการสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างของตัวบ่งชี้ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การดำเนินงานระยะนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 252 คน และครูจำนวน 2,551 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564, ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 84 คน ครูจำนวน 266 คน รวมจำนวน 350 คน ได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) โดยมีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและวิธีการสุ่ม ดังนี้

1.2.1 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ที่ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูง คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 20 คน ต่อตัวแปร 1 ตัวแปร (Lindeman, Merenda and Gold, 1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย ,2542 หน้า 54) ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มี จำนวน 12 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องไม่น้อยกว่าจำนวน 240 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คนซึ่งไม่ต่ำกว่าเกณฑ์

1.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 ซึ่งมีทั้งหมด 6 อำเภอ จะใช้อำเภอเป็นหน่วยสุ่ม ใช้การสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก ใช้เกณฑ์ร้อยละ 60 ได้ 4 อำเภอ จาก 6 อำเภอ ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้แก่ อำเภอนาแก อำเภอปลาปาก อำเภอเรณูนคร และอำเภอวังยาง

ขั้นที่ 2 ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม โดยใช้ในการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับสลากแบบใส่คืนใช้เกณฑ์ ร้อยละ 60 ของจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอได้โรงเรียนจำนวน 60 โรงเรียน โดยอำเภอนาแก มีจำนวน 53 โรงเรียน อำเภอปลาปากมีจำนวน 42 โรงเรียน อำเภอเรณูนคร มีจำนวน 34 โรงเรียน และอำเภอวังยาง มีจำนวน 14 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนตามข้อ 2 ซึ่งจะได้ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 84 คน สำหรับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 266 คน โดยใช้ครูในโรงเรียนที่สุ่มได้จากข้อ 2 เป็นหน่วยสุ่มโดยสุ่มอย่างง่าย กำหนดกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้ตามข้อ 2 ด้วยวิธีการเทียบบัญญัติไตรยางศ์ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 350 คน สามารถสรุปได้ดังตาราง 8

ตาราง 8 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม อำเภอ และโรงเรียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหารโรงเรียน	ครู	ผู้บริหารโรงเรียน	ครู
1. บ้านนาทุ่งมั่ง	1	13	1	3
2. บ้านนาโสก	1	9	1	2
3. หนองสังข์ราษฎร์บำรุง	1	9	1	2
4. อนุบาลนาแกผดุงราชกิจเจริญ	1	59	1	15
5. บ้านหนองหอยคำอ้อม	1	12	1	2
6. ธารน้ำใจ	1	18	1	4
7. ชุมชนบ้านพุ่มแก	1	6	1	2
8. พระซองวิทยาการ	1	11	1	2
9. บ้านนาเสียง	1	15	1	4
10. ศรีโพททองวิทยา	1	33	1	10

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
11. บ้านดงดู่งาม	1	8	1	3
12. ไทยรัฐวิทยา 50 (บ้านคำพิ)	1	20	1	8
13. บ้านดินดำหมากเพือง	1	13	1	3
14. บ้านดอนโพน	1	10	1	2
15. บ้านหนองบ่อ	1	12	1	2
16. ดอนเหลืองทองวิทยา	1	12	1	2

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู
17. บ้านจำปา	1	6	1	2
18. นาฝื่อบอนราษฎร์นุกูล	1	9	1	2
19. บ้านนาทุ่งยางคำ	1	15	1	3
20. บ้านกลางมูลอัน	1	5	1	2
21. ชุมชนบ้านพิमान	1	10	1	3

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
22. บ้านคำเม็ก	1	9	1	2
23. บ้านหนองห้าง	1	7	1	2
24. บ้านโพธิ์ศรี	1	8	1	2
25. บ้านน้ำป่อ	1	7	1	2
26. บ้านนาคู	1	15	1	3
27. บ้านหนองหอยใหญ่	1	6	1	2
28. บ้านหนองหญ้าปล้องข้าวสูง	1	6	1	2
29. บ้านจอมมณี	1	4	1	1
30. บ้านนางเลิศ	1	9	1	2
31. บ้านนามนดงดีวิทยา	1	7	1	2
32. บ้านสีชมพูมิตรภาพ 164	1	7	1	2
รวม	32	390	32	100
อำเภอปลาปาก				
33. บ้านนาขาม	1	7	1	2

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
34. ปลาปากราษฎร์บำรุง	1	26	1	10
35. บ้านปลาปากน้อย	1	7	1	2
36. บ้านตำบลเตาหนองเทาสามัคคี	1	19	1	6
37. ชุมชนหนองฮีสามัคคี	1	17	1	5
38. บ้านนกเหาะ	1	12	1	3
39. บ้านม่วง	1	12	1	3
40. บ้านมหาชัย	1	12	1	3
41. บ้านโคกสูง	1	12	1	3
42. บ้านกุดาไ้	1	17	1	3
43. โพนสว่างนาจิววิทยา	1	20	1	6
44. บ้านดอนคู	1	12	1	3
45. บ้านถาวรนาอุดม	1	13	1	3
46. บ้านนาสีนวล	1	9	1	2
47. บ้านใหม่วังเชื่อม	1	8	1	2
48. บ้านศรีธน	1	12	1	3
49. บ้านกอก	1	7	1	2
50. บ้านโคกสว่าง	1	11	1	2
51. บ้านโพนทัน	1	6	1	2
52. บ้านหนองกกคุณ	1	8	1	2

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู
53. บ้านวังกะเบา	1	9	1	2
54. บ้านวังม่วง	1	9	1	2
55. บ้านสว่างสำราญ	1	7	1	2
56. บ้านนางาม	1	10	1	2
57. บ้านنامهเขือ	1	11	1	3
รวม	25	293	25	78
อำเภอเรณู				
58. โพนทองวิทยาจารย์	1	21	1	8
59. เรณูวิทยาจารย์	1	25	1	9
60. บ้านโคกกลาง	1	10	1	3
61. บ้านคำผาสูก	1	8	1	3
62. บ้านโนนสังข์	1	5	1	1
63. บ้านทุ่งสว่าง	-	7	1	2
64. บ้านหนองแซง	1	20	1	8
65. บ้านสร้างเม็ก	1	9	1	3
66. บ้านท่าลาด (ราษฎร์วิทยานุกูล)	1	12	1	4
67. บ้านนาขาม	1	7	1	2
68. บ้านนายอน้อย	1	9	1	3
69. บ้านดงปาก	1	14	1	3

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู	ผู้อำนวยการ โรงเรียน	ครู
70.นางามวิทยาคาร	1	17	1	3
71.บ้านนาดี	1	9	1	3
72.บ้านเหล่าสำราญ	1	7	1	2
73.บ้านนาม่วง	1	8	1	2
74.บ้านโคกหินแฮ่	1	18	1	3
75.บ้านโนนสวรรค์	1	7	1	2
76.บ้านหนองกุ้ง	1	5	1	1
77.ชุมชนบ้านหนองย่างชิ้น	1	18	1	3
รวม	19	236	19	68
อำเภอวังยาง				
78.หนองผักแว่นโนนฮ้างหนองบัว สามัคคี	1	11	1	3
79.บ้านหนองปิ้ง	1	7	1	1
80.บ้านโคกสีมิตรภาพที่ 87	1	9	1	2
81.บ้านโพนสว่างหนองแหน	1	9	1	2
82.บ้านวังยาง	1	9	1	2
83.บ้านผักชะยานาคอยโนนแดง	1	11	1	3
84.บ้านหนองแคน	1	11	1	3
85.บ้านยอดชาติวิทยา	1	14	1	4

ตาราง 8 (ต่อ)

โรงเรียน	จำนวนประชากร		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู	ผู้บริหาร โรงเรียน	ครู
รวม	8	81	8	20
รวมทั้งหมด	85	1,016	84	266
รวมกลุ่มตัวอย่าง			350	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) เพื่อสำรวจข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบ ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert 's Scale ซึ่งมีรายละเอียดระดับคะแนนที่ให้ความหมาย คือ

ระดับ 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

3. วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ ความเป็นครูมืออาชีพอาชีพโดยใช้กระบวนการสังเคราะห์ข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้จากการรอบแนวคิดการวิจัยมาร่างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 แล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมขององค์ประกอบ ความถูกต้องเหมาะสมในด้านการใช้ภาษารวมทั้งความเรียบร้อยและนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข

3.3 นำร่างแบบสอบถามที่แก้ไขและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ด้วยการหาความสอดคล้องของข้อความกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด หรือดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อคัดเลือกข้อความที่มีค่า IOC = .50 ขึ้นไป แสดงว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่จะวัด (สุวิมล ติรภานันท์, 2550, หน้า 165) โดยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

-1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ

ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน (รายชื่อในภาคผนวก ก)

3.4 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.80-1.00 ถือเป็นข้อคำถามที่สามารถนำไปใช้ได้

3.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุง จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในอำเภอเมือง และอำเภอธาตุพนม ได้แก่ โรงเรียนนครพนมวิทยาคม และโรงเรียนธาตุพนม ซึ่งไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน แล้วนำ

ข้อมูล que เก็บรวบรวมได้ไปหาคุณภาพ โดยวิเคราะห์ หาค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อโดยใช้ ค่า Item Total Correlation ระหว่าง 0.26–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.97

3.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ขอนหนังสือราชการขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนขอความอนุเคราะห์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากโรงเรียนที่มีครูเป็นกลุ่มตัวอย่างและชี้แจงแนวทางขอความร่วมมือจากครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 ติดต่อประสานงานกับฝ่ายวิชาการ เพื่อกำหนดวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.3 ผู้วิจัยจัดเตรียมเอกสารและแบบสอบถามให้พร้อม และเพียงพอต่อผู้บริหารโรงเรียนและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4.4 เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีครูเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างเป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบลักษณะภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาสูงสุด โดยหาค่าความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกับเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

ที่สุด

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมปาน

กลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง เป็นตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ย เท่ากับหรือมากกว่า 3.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่
ใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 108)

5.3 ค่าการวัดความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis)

โดยปกติแล้วถ้าตัวแปรตัวใดมีการแจกแจงปกติ (โค้งรูประฆังคว่ำ) เมื่อวัดระดับความเบ้ เท่ากับ 0 และความโด่งเท่ากับ 3 ดังนั้น จึงนิยมใช้ค่าทั้งสองเป็นค่ามาตรฐานในการ ทดสอบว่าตัวแปรที่สนใจมีการแจกแจงแบบปกติ ดังนี้ (สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตร วรรรณา และรัชนีกุล ภิญญานานุวัฒน์. (2554).

สัมประสิทธิ์ความเบ้ (Coefficient of Skewness)

$S = 0$ แสดงว่า โค้งสมมาตร

$S > +1$ แสดงว่า โค้งเบ้ขวา

$S < -1$ แสดงว่า โค้งเบ้ซ้าย

สัมประสิทธิ์ความโด่ง (Coefficient of Kurtosis)

$K = 3$ แสดงว่า โค้งปกติ

$K > 3$ แสดงว่า โด่งมากกว่าปกติ

$K < 3$ แสดงว่า โด่งน้อยกว่าปกติ

การแจกแจงแบบปกติมีค่าความเบ้(Skewness) =0

(เบ้ขวา Skewness >0, เบ้ซ้าย Skewness <0)

แจกแจงแบบปกติมีค่าความโด่ง(Kurtosis) =0

(โด่งมาก Kurtosis >0, โด่งน้อย Kurtosis <0)

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์/ระหว่างตัวบ่งชี้ โดยการวิเคราะห์

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งจะมีค่าระหว่าง -1 ถึง 1 ค่าลบแสดงถึงความสัมพันธ์ทางลบหรือทางตรงกันข้าม ค่าบวกแสดงถึงความสัมพันธ์ทางบวก หรือทางเดียวกันโดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

$R = .50$ ถึง 1.00 หรือ $-.50$ ถึง -1.00 ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูง

$R = .30$ ถึง $.49$ หรือ $-.30$ ถึง $-.49$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

$R = .10$ ถึง $.29$ หรือ $-.10$ ถึง $-.29$ ถือว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

$R = 0$ ถือว่าข้อมูลไม่มีความสัมพันธ์กัน

5.5 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ค่าสถิติสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบเชิงสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาศ อังคุชิตี, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์, 2554) มีดังนี้

5.5.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าสถิติไค-สแควร์มีค่าต่ำมากหรือเข้าใกล้ศูนย์มากเท่าใด แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และค่าสถิติไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) ควรน้อยกว่า 2.00

5.5.2 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดล กับฟังก์ชันความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ถ้าค่า GFI มีค่ามากกว่า .90 แสดงว่าโมเดลกับฟังก์ชันมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.5.3 ดัชนีความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) เป็นการนำ GFI มาปรับแก้และคำนึงถึงขนาดของตัวแปรและกลุ่มตัวอย่าง คำนี้อาจใช้เช่นเดียวกับ GFI ดังนั้นถ้าค่า GFI และ AGFI เข้าใกล้ 1 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5.5.4 ค่า RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation)

เป็นค่าที่บ่งบอกถึงความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้น กับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ค่า RMSEA ที่ .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลมาก แต่อย่างไรก็ตาม ค่าที่ใช้ได้และถือว่าโมเดลที่สร้างขึ้นสอดคล้องไม่ควรเกิน .08

เกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ สรุปได้ดังตาราง 9

ตาราง 9 สถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

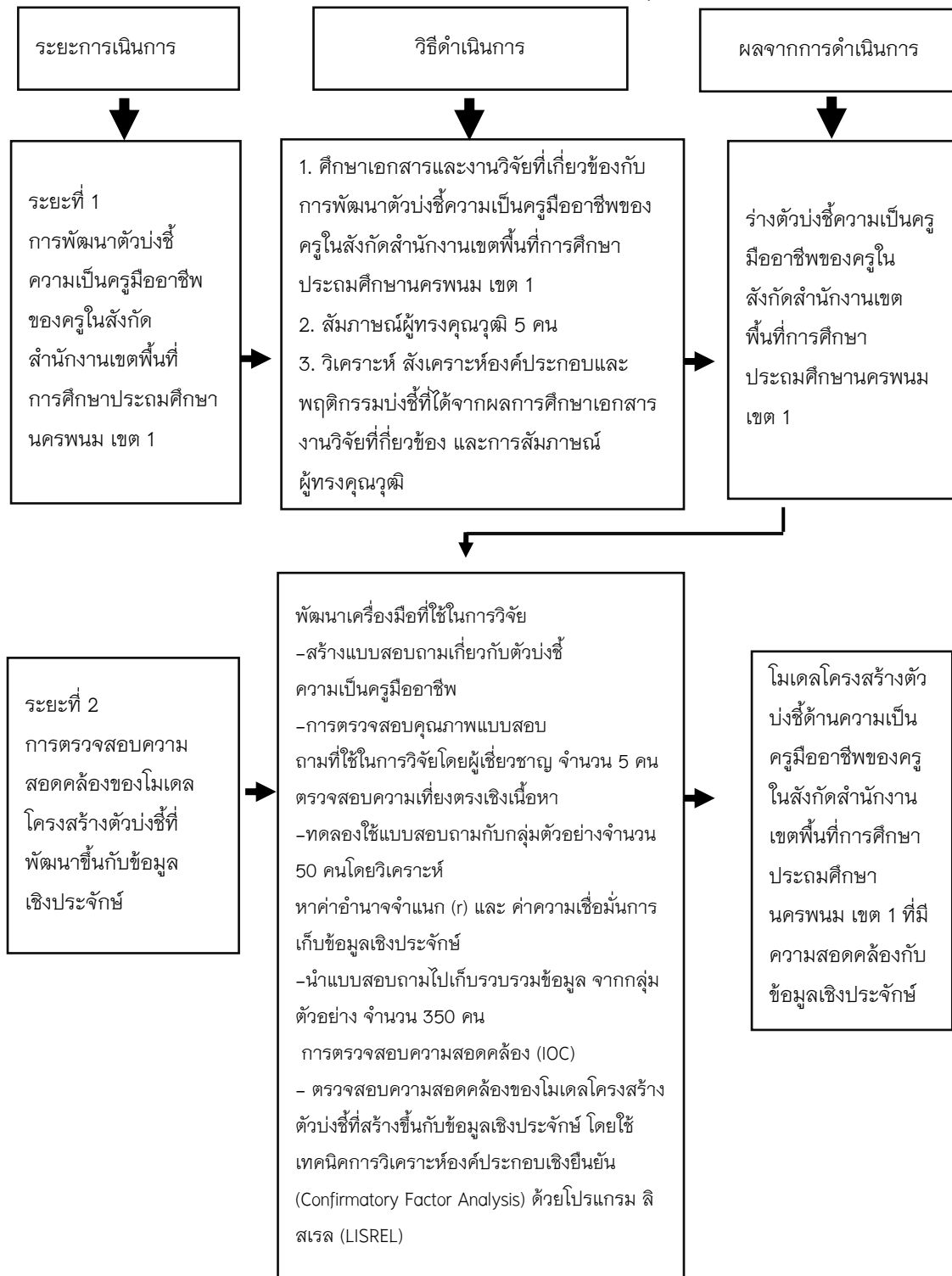
ดัชนี	ระดับการยอมรับ
1. ค่าไค-สแควร์	ค่า ไค-สแควร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ หรือค่า p-value สูงกว่า .05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง และค่าสถิติไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) ควรมีค่าน้อยกว่า 2.00
2. ค่า GFI	มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง
3. ค่า AGFI	มีค่าตั้งแต่ .90 ขึ้นไป แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง
4. ค่า RMSEA	น้อยกว่า .08 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้อง

5.5.5 นำผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดล

มาคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตามเกณฑ์ ดังนี้

1) องค์ประกอบหลักเท่ากับหรือมากกว่า .70 2) องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้เท่ากับหรือมากกว่า .30 (วิสุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนีภู ภิญโญภาณุวัฒน์, 2554)

จากการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ระยะ สามารถสรุปดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ระยะการดำเนินการวิจัย

จากการดำเนินการวิจัยทั้ง 2 ระยะมีแผนการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 10

ตาราง 10 แสดงแผนการดำเนินการวิจัย

ระยะของกรวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1	1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ ด้านครูมืออาชีพ วิเคราะห์ สังเคราะห์ องค์ประกอบด้านครูมืออาชีพ	1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา	1. ช่วงเดือน พ.ย, 2563 ถึง เม.ย. 2564	กรอบแนวคิดการวิจัย
	2. สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ	2. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน	2. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา	2. ช่วงเดือน มิ.ย. 2564	
	3. ร่างองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพที่ได้จากผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน	3. วิเคราะห์เชิงเนื้อหา	3. ช่วงเดือน ก.ค, 2564	ร่างองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตาราง 10 (ต่อ)

ระยะของการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	ผู้ให้ข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ระยะที่ดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ระยะที่ 2 การตรวจสอบ ความสอดคล้อง ของรูปแบบกับ ข้อมูล เชิงประจักษ์	1. พัฒนาเครื่องมือ ใช้ในการวิจัย ตรวจสอบคุณภาพ แบบสอบถามที่ใช้ ในการวิจัยโดย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบ ความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และทดลองใช้กับ กลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 50 คน	1. ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน 2. ผู้อำนวยการ และครูจำนวน 50 คน	1. วิเคราะห์ ข้อมูลโดย ใช้โปรแกรม SPSS	1. ช่วงเดือน ส.ค. 2564	ตัวบ่งชี้ความ เป็นครูมือ อาชีพของครู ในสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษา นครพนม เขต 1
	2. เก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง โดย ใช้แบบสอบถามที่ พัฒนาขึ้น	2. ผู้อำนวยการ และครูจำนวน 350 คน	-	2. ช่วงเดือน ก.ย. 2564 – ธ.ค. 2654	
	3. การวิเคราะห์ ข้อมูล	-	3. วิเคราะห์ ข้อมูลโดย ใช้โปรแกรม LISREL	3. ช่วงเดือน ม.ค.2565	
	4. เขียนรายงาน การวิจัย	-	-	4. ช่วงเดือน มิ.ย. 2565	

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 2) ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์แบ่งเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถามและผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตอนที่ 4 นำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้สะดวกในการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยจึงนำเสนอสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. อักษรย่อที่ใช้แทนองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้

PTIN แทน ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน

TS แทน จิตวิญญาณความเป็นครูวัดจาก 5 องค์ประกอบย่อยคือ

1. LF แทน ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู วัดจาก 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

TS1 แทน ความเสียสละและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ

TS2 แทน การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม

TS3 แทน การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ

TS4 แทน ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู

TS5 แทน ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ

TS6 แทน การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

2. GM แทน การเป็นแบบอย่างที่ดี ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

TS7 แทน การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่าง

แก่ศิษย์

TS8 แทน การรู้จักหน้าที่ของตนเอง

TS9 แทน ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็น

แบบอย่างได้

TS10 แทน ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

TS11 แทน การตั้งตนอยู่ในความดีงาม

3. LK แทน ความรักและเมตตาศิษย์ ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

TS12 แทน ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์

TS13 แทน ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์

TS14 แทน การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์

TS15 แทน การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด

ความสนใจเต็มตาม

TS16 แทน การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน

4. ST แทน ความเสียสละในงานครู ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

TS17 แทน การจิตอาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม

TS18 แทน การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์

TS19 แทน การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์

TS20 แทน การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา

TS21 แทน การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ตลอดเวลา

5. TP แทน การมีจิตวิทย์ในการสอน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

TS22 แทน การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม

TS23 แทน การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย

TS24 แทน การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียน

TS25 แทน การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน

TS26 แทน มีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับการ

เรียนรู้ของนักเรียน

SD แทน การพัฒนาตนเองวัดจาก 3 องค์ประกอบย่อย คือ

1. CD แทน การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้

ดังนี้

SD1 แทน มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยว

เนื่องกัน

SD2 แทน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและ

การจัดการเรียนการสอน

SD3 แทน การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ

SD4 แทน การสอนที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์

ในการเรียนรู้

SD5 แทน มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย

SD6 แทน ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมี

พัฒนาการด้านต่าง ๆ

2. EK แทน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้

ดังนี้

SD7 แทน การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน

SD8 แทน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน

SD9 แทน การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจาก

ประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา

SD10 แทน การนำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิด

ไปทดลองใช้

SD11 แทน มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยน

3. ER แทน การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ประกอบด้วย

6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

SD12 แทน การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย

SD13 แทน การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้

เพื่อพัฒนา

SD14 แทน การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้มี

การศึกษาวิจัย

SD15 แทน การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้อง

กับบริบทการเรียนการสอน

SD16 แทน การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการ

เรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน

SD17 แทน ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่

CM แทน การบริหารจัดการชั้นเรียนวัดจาก 4 องค์ประกอบย่อย คือ

1. DC แทน การสร้างวินัยในชั้นเรียนประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

CM1 แทน การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย

CM2 แทน การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

CM3 แทน การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนด ระเบียบ

กฎเกณฑ์

- ความสำคัญ
- ในชั้นเรียน
- CM4 แทน การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมี
- CM5 แทน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก
- CM6 แทน การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
2. LM แทน การจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้
- CM7 แทน การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ
- CM8 แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์
- CM9 แทน การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน
- CM10 แทน การวางแผนการจัดการเรียนรู้
- CM11 แทน การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย
- CM12 แทน การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้
- CM13 แทน ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้
3. SA แทน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้
- ดังนี้
- CM14 แทน การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
- CM15 แทน การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการ
- เรียนรู้
- CM16 แทน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมี
- ประสิทธิภาพ
- CM17 แทน การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน
4. CI แทน การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนประกอบด้วย 6 ตัวบ่งชี้ ดังนี้
- CM18 แทน คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน
- CM19 แทน การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความ
- คิดเห็นและรับฟังทุกความคิดเห็น
- CM20 แทน การมีพฤติกรรมโต้ตอบกันในห้องเรียน
- CM21 แทน ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
- CM22 แทน ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน

CM23 แทน ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้แทนค่าสถิติ

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

Skew แทน ค่าที่ใช้ความเบ้ของโค้งความถี่

Kur แทน ค่าที่ใช้วัดความโค้งของโค้งปกติ

r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product

Moment)

R^2 แทน ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (squared multiple)

χ^2 แทน ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)

df แทน องศาอิสระ (Degree of Freedom)

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01($p < .01$)

* แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05($p < .05$)

GFI แทน ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเหมาะสม (Goodness of Fit

Index)

AGFI แทน ดัชนีวัดระดับความคลาดเคลื่อนในการประมาณ

ค่าพารามิเตอร์ (Adjust Goodness of Fit Index)

RMSEA แทน ดัชนีวัดระดับความคลาดเคลื่อนในการประมาณ

ค่าพารามิเตอร์ (Root Mean Square Error of Approximation)

b แทน น้ำหนักองค์ประกอบ

SE แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error) ของ

น้ำหนัก

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Error) ของตัวบ่งชี้

 แทน ตัวบ่งชี้

 แทน องค์ประกอบย่อย

 แทน องค์ประกอบหลัก

 แทน ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปร

ตามหัวลูกศรแสดงทิศทางของอิทธิพล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษารูปดังตาราง 11

ตาราง 11 สรุปผลการศึกษาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ	สรุปผลการวิเคราะห์
1. จิตวิญญาณความเป็นครูประกอบด้วย 1.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 1.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี 1.3 ความรักและเมตตาศิษย์ 1.4 ความเสียสละในงานครู 1.5 การมีจิตวิทยาในการสอน	1. จิตวิญญาณความเป็นครูประกอบด้วย 1.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 1.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี 1.3 ความรักและเมตตาศิษย์ 1.4 ความเสียสละในงานครู 1.5 การมีจิตวิทยาในการสอน	1. จิตวิญญาณความเป็นครูประกอบด้วย 1.1 ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 1.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี 1.3 ความรักและเมตตาศิษย์ 1.4 ความเสียสละในงานครู 1.5 การมีจิตวิทยาในการสอน
2. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 2.3 การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา	2. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 2.3 การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา	2. การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 2.1 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2.2 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน 2.3 การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3.1 การสร้างวินัยในชั้นเรียน 3.2 การจัดการเรียนรู้ 3.3 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน	3. การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3.1 การสร้างวินัยในชั้นเรียน 3.2 การจัดการเรียนรู้ 3.3 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน	3. การบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 3.1 การสร้างวินัยในชั้นเรียน 3.2 การจัดการเรียนรู้ 3.3 การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 3.4 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน
--	--	--

จากตาราง 11 พบว่า ผลการศึกษาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 จากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

1. ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู การเป็นแบบอย่างที่ดี ความรักและเมตตาศิษย์ ความเสียสละในงานครูและการมีจิตวิทยาในการสอน

2. ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา 3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ การสร้างวินัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียนและการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและค่าสถิติพื้นฐานความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 12
ตาราง 122 ความถี่และร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
1.เพศ		

1. ชาย	116	33.10
2. หญิง	234	66.90
รวม	350	100.00

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อมูลสถานภาพ	ความถี่	ร้อยละ
2.อายุ		
1. ไม่เกิน 30 ปี	80	22.90
2. 31-40 ปี	100	28.60
3. 41-50 ปี	116	33.10
4. 51-60 ปี	54	15.40
รวม	350	100.00
3.วุฒิการศึกษา		
1.ปริญญาตรี	234	66.90
2.ปริญญาโท	114	32.60
3.ปริญญาเอก	2	0.60
รวม	350	100.00
4. ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ไม่เกิน 5 ปี	73	20.90
2. 6-10 ปี	66	18.90
3. 11-15 ปี	124	35.40
4. 16 ปีขึ้นไป		

รวม	350	100.00
-----	-----	--------

จากตาราง 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 350 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 66.90 เป็นเพศชาย จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าอายุ 41-50 ปี มากที่สุด จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 รองลงมาคืออายุ 31 - 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 28.60 รองลงมาคืออายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.90 และอายุ 51-60 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาวุฒิการศึกษาพบว่าวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 234 คน คิดเป็นร้อยละ 66.90 รองลงมาคือปริญญาโทจำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 และปริญญาเอก จำนวน 2 คนคิดเป็นร้อยละ 0.60 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 35.40 รองลงมาคือ ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 24.90 รองลงมาคือ 6-10 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.90 และ 11 - 15 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 18.90 ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรสังเกตได้ และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{x}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
องค์ประกอบย่อยด้านความรักและศรัทธาวิชาชีพครู						
1	ความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ	4.55	.56	-.79	-.41	มากที่สุด
2	การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม	4.63	.54	-1.08	.13	มากที่สุด
3	การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ	4.61	.58	-1.15	.33	มากที่สุด

4	ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู	4.61	.54	-.92	-.23	มากที่สุด
5	ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	4.65	.53	-1.13	.23	มากที่สุด
6	การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	4.61	.54	-1.00	-.03	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.61	.43	-1.01	0.00	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อยด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

7	การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์	4.59	.56	-.96	-.09	มากที่สุด
8	การรู้จักหน้าที่ของตนเอง	4.60	.55	-.92	-.21	มากที่สุด
9	ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็นแบบอย่างได้	4.57	.57	-.88	-.24	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อยด้านความรักและเมตตาศิษย์

10	ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.59	.55	-.93	-.17	มากที่สุด
11	การตั้งตนอยู่ในความดีงาม	4.62	.55	-1.07	.13	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.59	.42	-.95	-.12	มากที่สุด
12	ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์	4.59	.57	-1.07	.15	มากที่สุด
13	ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์	4.63	.54	-1.08	.13	มากที่สุด
14	การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์	4.60	.59	-1.18	.39	มากที่สุด
15	การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจเต็มตาม	4.58	.59	-1.09	.18	มากที่สุด
16	การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน	4.57	.56	-1.84	-.34	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.59	.45	-1.25	.10	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อยด้านความเสียสละในงานครู

17	การจิตผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม	4.61	.57	-1.16	.37	มากที่สุด
18	การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์	4.58	.59	-1.06	.12	มากที่สุด
19	การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์	4.58	.55	-.89	-.24	มากที่สุด

20	การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา	4.59	.58	-1.12	.25	มากที่สุด
21	การส่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ ตลอดเวลา	4.58	.58	-1.03	.06	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.59	.48	-1.05	.11	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อยด้านการมีจิตวิทยาในการสอน						
22	การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม	4.61	.54	-0.95	-.17	มากที่สุด
23	การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม กับวัย	4.59	.55	-.94	-.14	มากที่สุด
24	การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียน	4.59	.55	-.90	-.26	มากที่สุด
25	การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน	4.60	.55	-.96	-.11	มากที่สุด

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับ ที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความ เหมาะสม
26	มีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับ การเรียนรู้ของนักเรียน	4.57	.58	-.97	-.04	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.59	.45	-.94	-.14	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยจิตวิญญาณความเป็นครู		4.60	.42	-1.04	-.01	มากที่สุด

จากตาราง 13 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมีอาชีพ
ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
ในองค์ประกอบหลักด้านจิตวิญญาณความเป็นครู พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.60$) เมื่อพิจารณาทั้ง 5 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้
ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ($\bar{X} = 4.61$, S.D.=.43) การมีจิตวิทยาในการสอน
($\bar{X} = 4.59$ S.D.=.45) การเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.59$ S.D.=.42) ความเสียสละในงานครู

($\bar{X} = 4.59$ S.D.=.48) ความรักและเมตตาศิษย์ ($\bar{X} = 4.59$ S.D.=.45) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัว มีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 สามารถตัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างและเมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่าข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย (ค่า skewness < -1) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่าข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis < 3) แสดงว่าการแจกแจงของข้อมูล มีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรที่สังเกตได้และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ของด้านการพัฒนาตนเอง

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การพัฒนาหลักสูตรและการสอน						
27	มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน	4.53	.58	-.80	-.34	มากที่สุด
28	การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน	4.55	.60	-.96	-.08	มากที่สุด
29	การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	4.59	.55	-.93	-.17	มากที่สุด

30	การสอนที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้	4.55	.58	-.89	-.20	มากที่สุด
31	มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย	4.57	.45	-.96	-.07	มากที่สุด
32	ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ	4.60	.57	-1.08	.18	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.57	.44	-.94	-.11	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

33	การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน	4.56	.56	-.81	-.37	มากที่สุด
34	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน	4.55	.58	-.87	-.23	มากที่สุด
35	การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา	4.55	.56	-.73	-.52	มากที่สุด
36	การนำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิด ไปทดลองใช้	4.56	.60	-1.03	.04	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{x}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
37	มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเทคนิค	4.57	.56	-.83	-.36	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.56	.44	-.85	-.29	มากที่สุด

องค์ประกอบย่อย การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

38	การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย	4.57	.58	-.96	-.07	มากที่สุด
39	การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนา	4.55	.58	-.85	-.27	มากที่สุด
40	การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัย	4.53	.59	-.82	-.31	มากที่สุด

41	การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน	4.54	.56	-.71	-.54	มากที่สุด
42	การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.57	.60	1.03	.06	มากที่สุด
43	ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่	4.56	.58	-.94	-.11	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.55	.43	-.89	-.21	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการพัฒนาตนเอง		4.56	.43	-.89	-.20	มากที่สุด

จากตาราง 14 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ในองค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเอง พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) เมื่อพิจารณาทั้ง 3 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 4.57$, S.D.=.44) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X} = 4.56$, S.D.=.44) และการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.55$, S.D.=.43) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัว มีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือ ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 สามารถคัดสรรไว้ในโมเดลความสัมพันธืโครงสร้างและเมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่าข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย (ค่า skewness < -1) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่าข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis < 3) แสดงว่าการแจกแจงของข้อมูล มีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่งของตัวแปรที่สังเกตได้และระดับความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ของด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{X}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
----------	----------------------------	-----------	------	------	-----	-------------

องค์ประกอบย่อย การสร้างวินัยในชั้นเรียน						
44	การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย	4.49	.54	-.35	-1.09	มาก
45	การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	4.53	.55	-.62	-.69	มากที่สุด
46	การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์	4.51	.56	-.56	-.73	มากที่สุด
47	การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ	4.49	.55	-.45	-.91	มาก
48	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก	4.52	.55	-.59	-.73	มากที่สุด
49	การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน	4.51	.58	-.71	-.48	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.51	.42	-.55	-.77	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{x}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
องค์ประกอบย่อย การจัดการเรียนรู้						
50	การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.53	.52	-.37	-1.32	มากที่สุด
51	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	4.54	.55	-.68	-.61	มากที่สุด
52	การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน	4.55	.57	-.79	-.38	มากที่สุด
53	การวางแผนการจัดการเรียนรู้	4.51	.56	-.58	-.71	มากที่สุด
54	การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย	4.54	.53	-.50	-1.03	มากที่สุด

55	การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้	4.54	.55	-.68	-.61	มากที่สุด
56	ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้	4.50	.53	-.30	-1.27	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.53	.42	-.56	-.85	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อย การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน						
57	การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	4.51	.58	-.72	-.46	มากที่สุด
58	การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	4.54	.52	-.40	-1.29	มากที่สุด
59	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	4.47	.58	-.53	-.67	มากที่สุด
60	การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	4.56	.54	-.68	-.70	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		4.52	.43	-.58	-.78	มากที่สุด
องค์ประกอบย่อย การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน						
61	คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน	4.56	.51	-.36	-1.55	มากที่สุด
62	การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นและรับฟังทุกความคิดเห็น	4.52	.53	-.43	-1.09	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

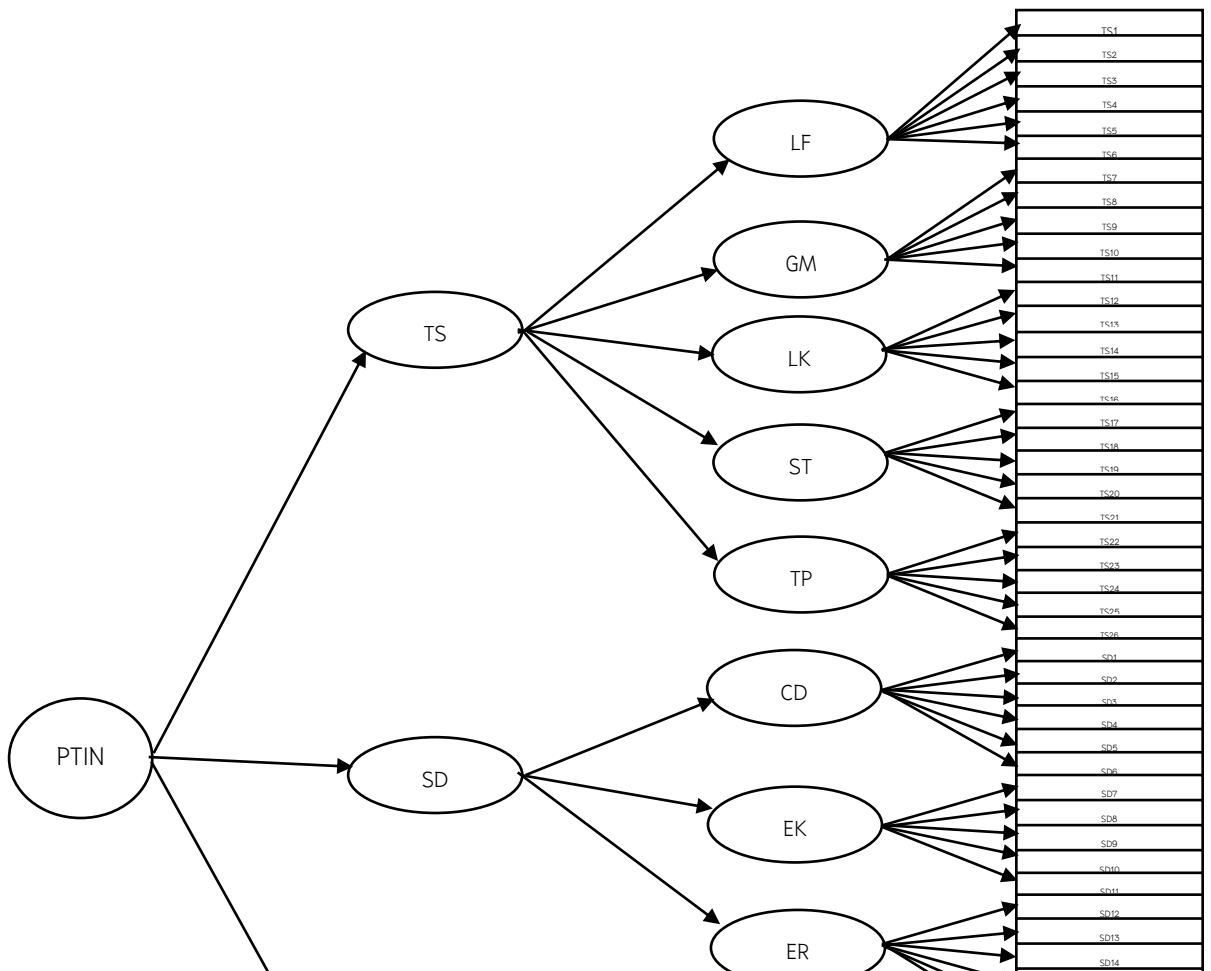
ลำดับที่	องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้	\bar{x}	S.D.	Skew	Kur	ความเหมาะสม
63	การมีพฤติกรรมโต้ตอบกันในห้องเรียน	4.57	.52	-.59	-1.00	มากที่สุด
64	ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	4.54	.56	-.75	-.47	มากที่สุด
65	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน	4.54	.59	-.86	-.24	มากที่สุด
66	ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึง	4.51	.52	-.23	-1.51	มากที่สุด

ประสงค์					
รวมเฉลี่ย	4.54	.42	-.54	-.98	มากที่สุด
รวมเฉลี่ยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน	4.52	.41	-.56	-.84	มากที่สุด

จากตาราง 15 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ในองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาทั้ง 4 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.54$, S.D.=.42) การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.53$, S.D.=.42) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.52$, S.D.=.43) และการสร้างวินัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.51$, S.D.=.42) เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้ทุกตัว มีค่าเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ คือค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า 3.00 สามารถตัดสรุได้ว่าโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างและเมื่อพิจารณาความเบ้ (Skewness) พบว่าข้อมูลมีลักษณะเบ้ซ้าย (ค่า skewness < -1) และเมื่อพิจารณาความโด่ง (Kurtosis) พบว่าข้อมูลมีลักษณะโด่งน้อยกว่าปกติ (ค่า kurtosis < 3) แสดงว่าการแจกแจงของข้อมูลมีลักษณะเข้าใกล้การแจกแจงแบบปกติ

ตอนที่ 3 ผลการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครู ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผู้วิจัยขอเสนอโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จากการศึกษารายงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้ได้โมเดลเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จำนวน 66 ตัวบ่งชี้โดยโมเดลนี้มีลักษณะเป็นโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สาม (Third Oder Confirmatory Factor Analysis) ดังแสดงในภาพประกอบ 7

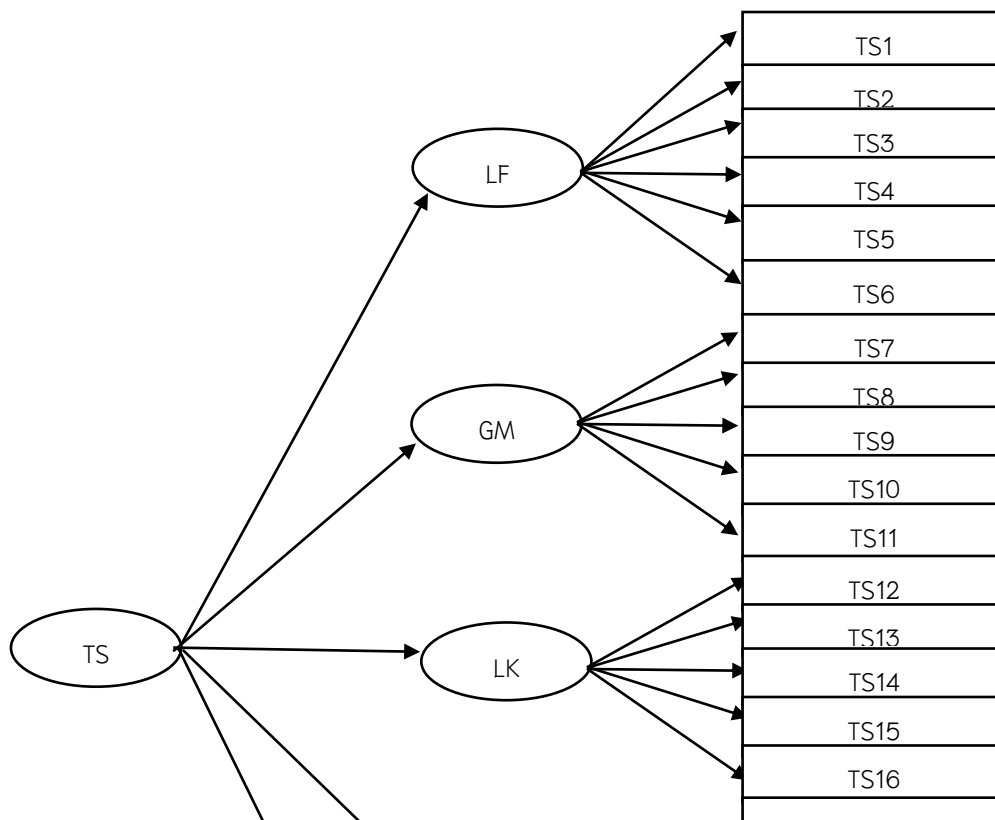
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในส่วนนี้ เพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำมาสร้างองค์ประกอบสำหรับนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองต่อไป แต่เนื่องจากข้อจำกัดของโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจากองค์ประกอบย่อย 12 องค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ 66 ตัวบ่งชี้ได้ในครั้งเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงแยกวิเคราะห์โมเดลย่อยทั้งหมด 3 โมเดล ดังนี้

3.1.1 โมเดลองค์ประกอบหลักด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 26 ตัวบ่งชี้

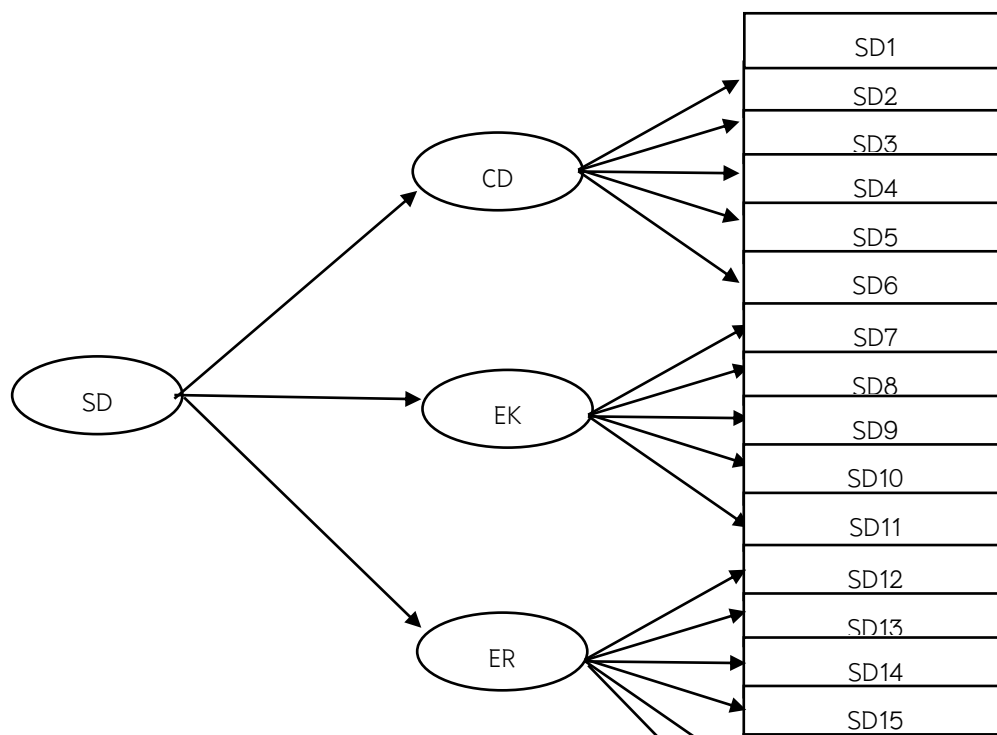
3.1.2 โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเองประกอบด้วย 3 องค์ประกอบย่อย 17 ตัวบ่งชี้

3.1.3 โมเดลองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบย่อย 23 ตัวบ่งชี้

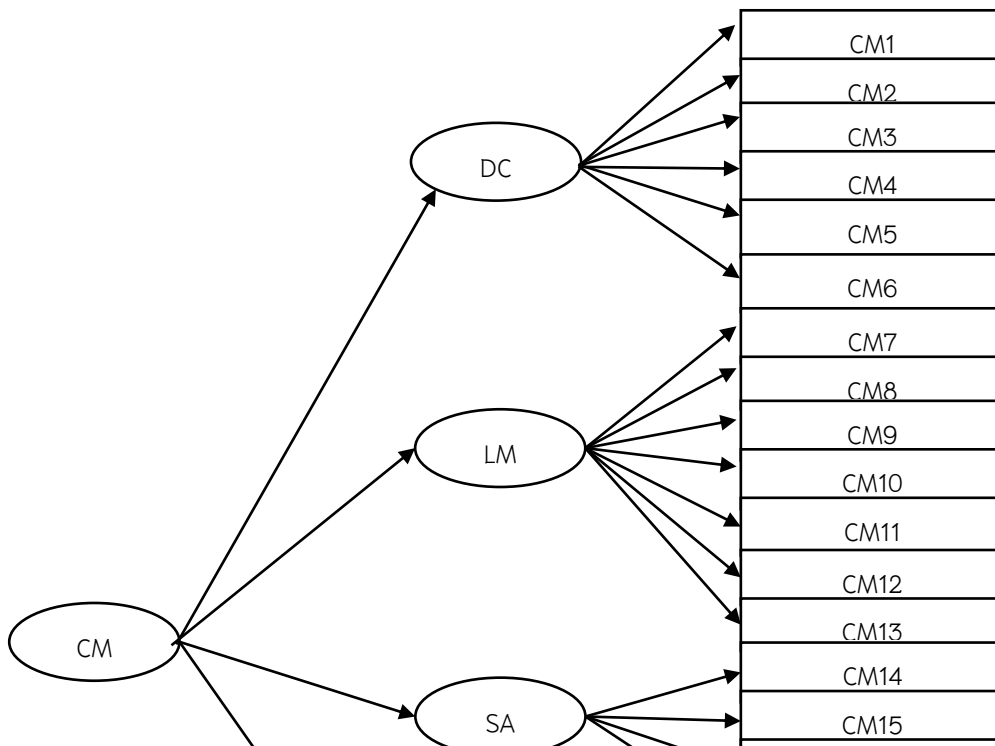
ลักษณะของโมเดลดังกล่าวข้างต้นนี้แสดงในรูปของโมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ปรากฏในภาพประกอบ 8-10

ภาพประกอบ 8 โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านจิตวิญญาณ
ความเป็นครู

ภาพประกอบ 9 โมเดลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการพัฒนาตนเอง

ภาพประกอบ 10 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของด้านการบริหาร
จัดการชั้นเรียน

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นรายโมเดล
ดังแสดงในตาราง 16

ตาราง 136 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้านจิตวิญญาณความเป็นคน

TS5	TS6	TS7	TS8	TS9	TS10	TS11	TS12	TS13	TS14	TS15	TS16	TS17	TS18	TS19	TS20	TS21	TS22	TS23	TS24	TS25	TS26	
1.00																						
.44**	1.00																					
.55**	.47**	1.00																				
.54**	.49**	.45**	1.00																			
.51**	.41**	.51**	.52**	1.00																		
.50**	.47**	.54**	.46**	.39**	1.00																	
.48**	.81**	.49**	.54**	.46**	.45**	1.00																
.46**	.75**	.48**	.50**	.50**	.52**	.79**	1.00															
.85**	.48**	.59**	.52**	.54**	.53**	.50**	.48**	1.00														
.77**	.53**	.59**	.57**	.57**	.54**	.56**	.54**	.79**	1.00													
.50**	.50**	.60**	.52**	.78**	.43**	.50**	.55**	.55**	.57**	1.00												
.50**	.46**	.48**	.50**	.44**	.79**	.48**	.51**	.52**	.54**	.45**	1.00											
.72**	.49**	.53**	.54**	.55**	.54**	.57**	.52**	.74**	.89**	.55**	.54**	1.00										
.47**	.52**	.58**	.49**	.77**	.40**	.52**	.55**	.55**	.57**	.84**	.43**	.53**	1.00									
.49**	.44**	.48**	.48**	.47**	.85**	.46**	.47**	.52**	.52**	.42**	.72**	.55**	.42**	1.00								
.47**	.54**	.57**	.49**	.74**	.46**	.54**	.55**	.55**	.58**	.82**	.46**	.55**	.84**	.45**	1.00							
.50**	.48**	.58**	.51**	.78**	.39**	.52**	.53**	.53**	.56**	.84**	.45**	.57**	.84**	.43**	.85**	1.00						
.45**	.40**	.51**	.51**	.46**	.45**	.44**	.43**	.43**	.47**	.49**	.49**	.44**	.46**	.40**	.46**	.45**	1.00					
.49**	.41**	.53**	.52**	.44**	.55**	.43**	.41**	.48**	.48**	.44**	.51**	.44**	.44**	.49**	.43**	.41**	.53**	1.00				
.47**	.45**	.45**	.44**	.41**	.78**	.44**	.48**	.45**	.49**	.44**	.76**	.51**	.44**	.73**	.46**	.47**	.44**	.49**	1.00			
.45**	.42**	.52**	.51**	.51**	.45**	.49**	.49**	.41**	.50**	.50**	.48**	.47**	.51**	.40**	.50**	.48**	.90**	.53**	.43**	1.00		
.48**	.45**	.48**	.52**	.45**	.74**	.47**	.49**	.47**	.51**	.48**	.88**	.53**	.44**	.69**	.50**	.50**	.50**	.53**	.74**	.48**	1.00	

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 26 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดจำนวน 1 คู่ คือ การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน (TS25) กับการศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม(TS22) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .90 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด จำนวน 1 คู่ คือ การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ตลอดเวลา (TS21) กับการรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน(TS10) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .39

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเมทริกซ์ และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลพบว่ามีค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 9783.46 อย่างมีนัยสำคัญและมีค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .94 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในระดับดีมากซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น (Hair et al, 2006 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2554, หน้า 97-98)

ตาราง 17 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้าน
การพัฒนาตนเอง

ตัว บ่งชี้	SD1	SD2	SD3	SD4	SD5	SD6	SD7	SD8	SD9	SD10	SD11	SD12	SD13	SD14	SD15	SD16	SD17
SD1	1.00																
SD2	.41**	1.00															
SD3	.47**	.49**	1.00														
SD4	.50**	.73**	.45**	1.00													
SD5	.57**	.53**	.46**	.43**	1.00												
SD6	.58**	.53**	.48**	.48**	.82**	1.00											
SD7	.44**	.72**	.46**	.75**	.47**	.41**	1.00										
SD8	.50**	.52**	.46**	.52**	.56**	.50**	.48**	1.00									
SD9	.40**	.75**	.49**	.78**	.47**	.47**	.76**	.49**	1.00								
SD10	.56**	.51**	.54**	.47**	.50**	.55**	.49**	.48**	.42**	1.00							
SD11	.46**	.46**	.46**	.45**	.49**	.43**	.44**	.54**	.50**	.36**	1.00						
SD12	.53**	.49**	.55**	.45**	.85**	.86**	.40**	.51**	.44**	.55**	.44**	1.00					
SD13	.48**	.62**	.46**	.76**	.45**	.46**	.69**	.48**	.64**	.45**	.39**	.45**	1.00				
SD14	.48**	.58**	.57**	.54**	.57**	.54**	.53**	.56**	.50**	.56**	.48**	.56**	.46**	1.00			
SD15	.51**	.52**	.44**	.48**	.47**	.45**	.50**	.51**	.51**	.49**	.49**	.48**	.51**	.49**	1.00		
SD16	.51**	.47**	.47**	.46**	.55**	.56**	.48**	.54**	.48**	.60**	.57**	.52**	.46**	.59**	.56**	1.00	
SD17	.43**	.57**	.79**	.48**	.46**	.47**	.44**	.43**	.48**	.53**	.47**	.51**	.45**	.58**	.41**	.42**	1.00

**นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 ($p < .01$)

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเอง (SD) พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 17 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดจำนวน 1 คู่ คือ การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอนใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ (SD6) กับการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย (SD5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .82 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด จำนวน 1 คู่ คือ การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนา (SD13) กับการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยน (SD11) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .39

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเมทริกซ์ และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลพบว่ามีค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 4679.94 อย่างมีนัยสำคัญและมีค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .93 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในระดับดีมากซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น (Hair et al, 2006 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุชิตี และคณะ, 2554, หน้า 97–98)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

ตัวบ่งชี้	C M1	C M2	CM 3	C M4	CM 5	CM 6	C M7	CM 8	CM 9	CM 10	CM 11	CM 12	CM 13	CM 14	CM 15	CM 16	CM 17	CM 18	CM 19	CM 20	CM 21	CM 22	CM 23	
CM 1	1.00																							
CM 2	.35**	1.00																						
CM 3	.45**	.48**	1.00																					
CM 4	.49**	.55**	.40**	1.00																				
CM 5	.43**	.64**	.59**	.48**	1.00																			
CM 6	.44**	.61**	.60**	.50**	.43**	1.00																		
CM 7	.45**	.55**	.61**	.64**	.55**	.44**	1.00																	
CM 8	.49**	.58**	.59**	.58**	.66**	.53**	.41**	1.00																
CM 9	.52**	.62**	.62**	.54**	.60**	.66**	.60**	.47**	1.00															
CM 10	.46**	.55**	.59**	.61**	.48**	.62**	.62**	.50**	.47**	1.00														
CM 11	.45**	.57**	.54**	.53**	.58**	.71**	.52**	.54**	.60**	.46*	1.00													
CM 12	.46**	.56**	.53**	.60**	.54**	.54**	.58**	.55**	.64**	.48*	.48*	1.00												
CM 13	.45**	.59**	.60**	.49**	.54**	.57**	.51**	.53**	.51**	.60*	.49*	.38*	1.00											
CM 14	.47**	.59**	.59**	.58**	.57**	.60**	.62**	.59**	.62**	.65*	.55**	.56*	.40*	1.00										
CM 15	.55**	.49**	.48**	.51**	.51**	.45**	.52**	.55**	.52**	.48*	.52**	.55**	.45*	.40*	1.00									
CM 16	.46**	.57**	.63**	.51**	.57**	.59**	.56**	.54**	.58**	.59**	.54*	.54*	.62*	.52*	.36*	1.00								
CM 17	.53**	.53**	.54**	.56**	.54**	.61**	.54**	.58**	.61**	.56*	.55**	.58*	.54*	.63*	.59*	.39*	1.00							
CM 18	.49**	.58**	.50**	.51**	.53**	.47**	.56**	.57**	.55**	.54**	.52**	.54*	.49*	.57*	.59*	.54*	.47*	1.00						

CM 19	.50 **	.50 **	.49 **	.47 **	.49 **	.51 **	.48 **	.53 **	.52 **	.52 [*]	.54 [*]	.49 [*]	.52 [*]	.46 [*]	.62 [*]	.52 [*]	.54 [*]	.44 [*]	1.00				
CM 20	.52 **	.45 **	.55 **	.48 **	.50 **	.48 **	.47 **	.52 **	.53 **	.50 [*]	.44 [*]	.49 [*]	.53 [*]	.56 [*]	.47 [*]	.54 [*]	.58 [*]	.55 [*]	.38 [*]	1.00			
CM 21	.54 **	.51 **	.46 **	.46 **	.50 **	.49 **	.50 **	.51 **	.50 **	.45 [*]	.48 [*]	.51 [*]	.40 [*]	.56 [*]	.55 [*]	.43 [*]	.61 [*]	.57 [*]	.51 [*]	.43 [*]	1.00		
CM 22	.59 **	.51 **	.51 **	.51 **	.49 **	.51 **	.47 **	.51 **	.56 **	.49 [*]	.51 [*]	.54 [*]	.48 [*]	.47 [*]	.58 [*]	.57 [*]	.56 [*]	.51 [*]	.61 [*]	.56 [*]	.49 [*]	1.00	
CM 23	.60 **	.41 **	.51 **	.40 **	.45 **	.47 **	.44 **	.47 **	.50 **	.45 [*]	.45 [*]	.46 [*]	.51 [*]	.44 [*]	.53 [*]	.49 [*]	.52 [*]	.49 [*]	.54 [*]	.56 [*]	.52 [*]	.45 [*]	1.00

.01 (p < .01)

**ไม่สำคัญทางสถิติระดับ

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้องค์ประกอบย่อยด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงสุดจำนวน 2 คู่ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (CM8) กับการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก (CM5) และการพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน (CM9) กับการกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน (CM6) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .66 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด จำนวน 1 คู่ คือ การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน (CM2) กับการปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย (CM1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .35

จากการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเรื่องเมทริกซ์ และเมื่อพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลพบว่ามีค่า Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 6091.99 อย่างมีนัยสำคัญและมีค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .92 แสดงว่าตัวบ่งชี้มีความเหมาะสมในระดับดีมากซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น (Hair et al, 2006 อ้างถึงใน สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2554, หน้า 97–98)

จากผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ทุกด้าน พบว่า ในแต่ละโมเดลตัวบ่งชี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ($p < .01$) ทุกค่า

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้พิจารณาค่าสถิติอื่น ๆ ที่ใช้ในการพิจารณาความเหมาะสม ได้แก่ ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett's Test of Sphericity) และค่าดัชนี KMO (Kaiser Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy) จำแนกตามโมเดลย่อยด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านการพัฒนาตนเองและด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ดังตาราง 19

ตาราง 19 ค่าสถิติ Bartlett และค่าดัชนี KMO ของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครู
ในโรงเรียน

โมเดล	Bartlett (Bartlett's Test of Sphericity)	p	Kaiser Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy
จิตวิญญาณความเป็นครู	9783.46**	0.00	.94
การพัฒนาตนเอง	4679.94**	0.00	.93
การบริหารจัดการชั้นเรียน	6091.99**	0.00	.92

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ก่อนนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับทั้ง 3 ด้าน คือ 1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 2) ด้านการพัฒนาตนเอง และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน พบว่าค่า Bartlett test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 9783.46**, 4679.94** และ 6091.99** โดยที่ทุกโมเดลมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ($p < .01$) ส่วนค่า Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy มีค่าเท่ากับ 0.94, 0.93, และ 0.92 ทุกตัวมีค่ามากกว่า 0.50 และเข้าใกล้ 1 จึงสรุปได้ว่ามีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อสร้างสเกลองค์ประกอบมาตรฐานจากตัวบ่งชี้ 66 ตัว ตามโมเดลย่อยทั้ง 3 โมเดล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. โมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) นำเสนอในตาราง 20

ตาราง 20 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบหลัก
ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

องค์ประกอบย่อย	LF	GM	LK	ST	TP
LF	1.00				
GM	.87**	1.00			
LK	.92**	.90**	1.00		
ST	.80**	.87**	.89**	1.00	
TP	.77**	.81**	.78**	.73**	1.00

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ 5 องค์ประกอบย่อยในด้านจิตวิญญาณการสอน (TS) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .73 - .92 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ ความรักและเมตตาศิษย์ (LK) กับความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู (LF) และ องค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การมีจิตวิทยาในการสอน (TP) กับความเสียสละในงานครู (ST)

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านจิตวิญญาณ
ความเป็นครู (TS)

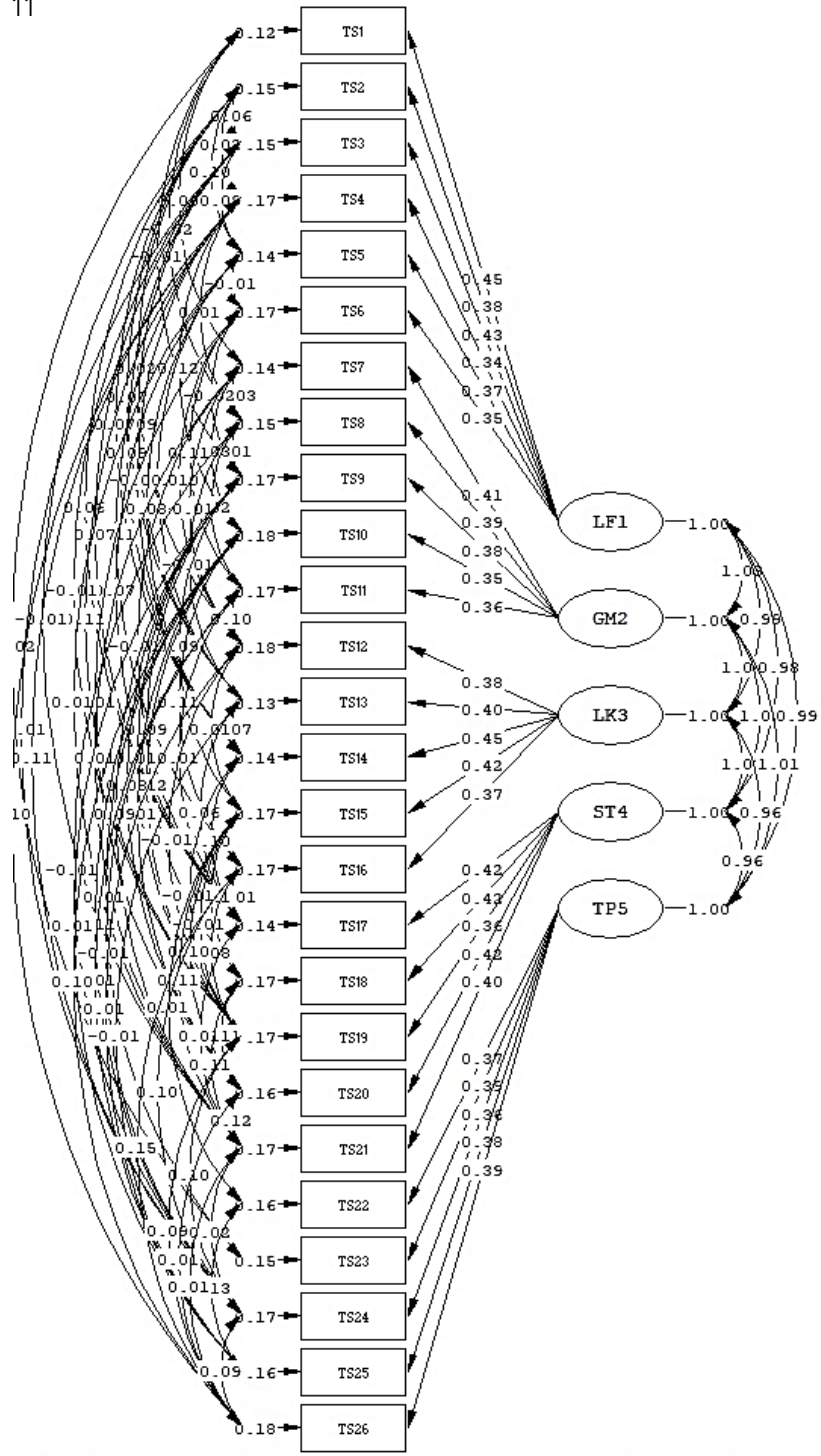
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์ การ พยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของตัว บ่งชี้ (e)
LF	TS1	0.45**(0.03)	0.63	0.34	0.12
	TS2	0.38**(0.03)	0.49	0.03	0.15
	TS3	0.45**(0.03)	0.56	0.06	0.15

	TS4	0.34**(0.03)	0.40	-0.08	0.17
--	-----	--------------	------	-------	------

ตาราง 21 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์ การ พยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของตัว บ่งชี้ (e)
	TS5	0.37**(0.03)	0.49	-0.01	0.14
	TS6	0.35**(0.03)	0.42	0.06	0.17
GM	TS7	0.41**(0.03)	0.54	0.17	0.14
	TS8	0.39**(0.03)	0.51	0.15	0.15
	TS9	0.38**(0.03)	0.46	-0.23	0.17
	TS10	0.35**(0.03)	0.41	-0.74	0.18
	TS11	0.36**(0.03)	0.44	-0.36	0.17
LK	TS12	0.38**(0.03)	0.45	0.11	0.18
	TS13	0.40**(0.03)	0.55	0.10	0.13
	TS14	0.45**(0.03)	0.59	-0.17	0.14
	TS15	0.42**(0.03)	0.51	-0.11	0.17
	TS16	0.37**(0.03)	0.44	0.19	0.17
ST	TS17	0.42**(0.03)	0.55	0.04	0.14
	TS18	0.42**(0.03)	0.51	-0.02	0.17
	TS19	0.36**(0.03)	0.43	0.18	0.17
	TS20	0.42**(0.03)	0.52	0.09	0.16
	TS21	0.40**(0.03)	0.49	-0.10	0.17
TP	TS22	0.37**(0.03)	0.46	0.13	0.16
	TS23	0.39**(0.03)	0.43	0.26	0.15
	TS24	0.36**(0.03)	0.43	0.27	0.17
	TS25	0.38**(0.03)	0.48	0.07	0.16
	TS26	0.39**(0.03)	0.46	0.26	0.18

จากตาราง 20 และ 21 สามารถสร้างโมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ได้ดัง
ภาพประกอบ 11

Chi-Square=194.96, df=202, P-value=0.62595, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 11 โมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าไค - สแควร์ (Chi - Square) มีค่าเท่ากับ 194.96 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 202 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P - value) เท่ากับ 0.63 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ X^2/df เท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.96 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.93 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืนแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 21 และภาพประกอบ 10 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 26 ตัวมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.35 - 0.45 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ TS1 - TS6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู (LF) ตัวบ่งชี้ที่ TS7 - TS11 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการเป็นแบบอย่างที่ดี (GM) ตัวบ่งชี้ที่ TS12 - TS16 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยความรักและเมตตาศิษย์ (LK) ตัวบ่งชี้ที่ TS17 - TS21 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยความเสียสละในงานครู (ST) ตัวบ่งชี้ที่ TS22 - TS26 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการมีจิตวิทยาในการสอน (TP) นอกจากนี้จะพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้ว ยังสามารถพิจารณาได้จากค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบย่อย (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficient) ซึ่งก็ให้ความหมายในทำนองเดียวกัน

จากตาราง 21 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ .73 - .92 และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัว

บ่งชี้อื่นในโมเดล ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนมเขต 1 ต่อไป สำหรับโมเดลด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) ได้สเกลองค์ประกอบ 5 ตัว ดังสมการ

$$\begin{aligned} LF &= 0.45(TS1) + 0.38(TS2) + 0.45(TS3) + 0.34(TS4) + 0.37(TS5) \\ &+ 0.35(TS6) \\ GM &= 0.41(TS7) + 0.39(TS8) + 0.38(TS9) + 0.35(TS10) + 0.36(TS11) \\ LK &= 0.38(TS12) + 0.40(TS13) + 0.45(TS14) + 0.42(TS15) + \\ &0.37(TS16) \\ ST &= 0.42(TS17) + 0.42(TS18) + 0.36(TS19) + 0.42(TS20) + \\ &0.40(TS21) \\ TP &= 0.37(TS22) + 0.39(TS23) + 0.36(TS24) + 0.38(TS25) + \\ &0.39(TS26) \end{aligned}$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 26 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

- TS1 แทน ความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ (b=.45)
- TS3 แทน การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ (b=.45)
- TS14 แทน การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ (b=.45)
- TS15 แทน การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจเต็มตาม (b=.42)
- TS17 แทน การจิตผู้อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม (b=.42)
- TS18 แทน การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ (b=.42)
- TS20 แทน การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา (b=.42)
- TS7 แทน การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ (b=.41)

- TS13 แทน ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์ (b=.40)
 TS21 แทน การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ตลอดเวลา (b=.40)
 TS8 แทน การรู้จักหน้าที่ของตนเอง (b=.39)
 TS23 แทน การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย (b=.39)
 TS26 แทน มีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน (b=.39)
 TS2 แทน การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม (b=.38)
 TS9 แทน ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็นแบบอย่างได้ (b=.38)
 TS12 แทน ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์ (b=.38)
 TS25 แทน การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน (b=.38)
 TS5 แทน ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ (b=.37)
 TS16 แทน การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน (b=.37)
 TS22 แทน การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม (b=.37)
 TS11 แทน การตั้งตนอยู่ในความดีงาม (b=.36)
 TS19 แทน การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์ (b=.36)
 TS24 แทน การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียน (b=.36)
 TS6 แทน การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ (b=.35)
 TS10 แทน ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน (b=.35)
 TS4 แทน ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู (b=.34)

ตาราง 22 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 5 ตัว ในองค์ประกอบหลักด้านการพัฒนาตนเอง

องค์ประกอบย่อย	CD	EK	ER
CD	1.00		
EK	.86**	1.00	
ER	.90**	.86**	1.00

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ 3 องค์ประกอบย่อยในด้านการพัฒนาตนเอง (SD) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .86 - .90 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (ER) กับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (CD) และองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (ER) กับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (EK) และ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (EK) กับการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (CD)

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง (SD)

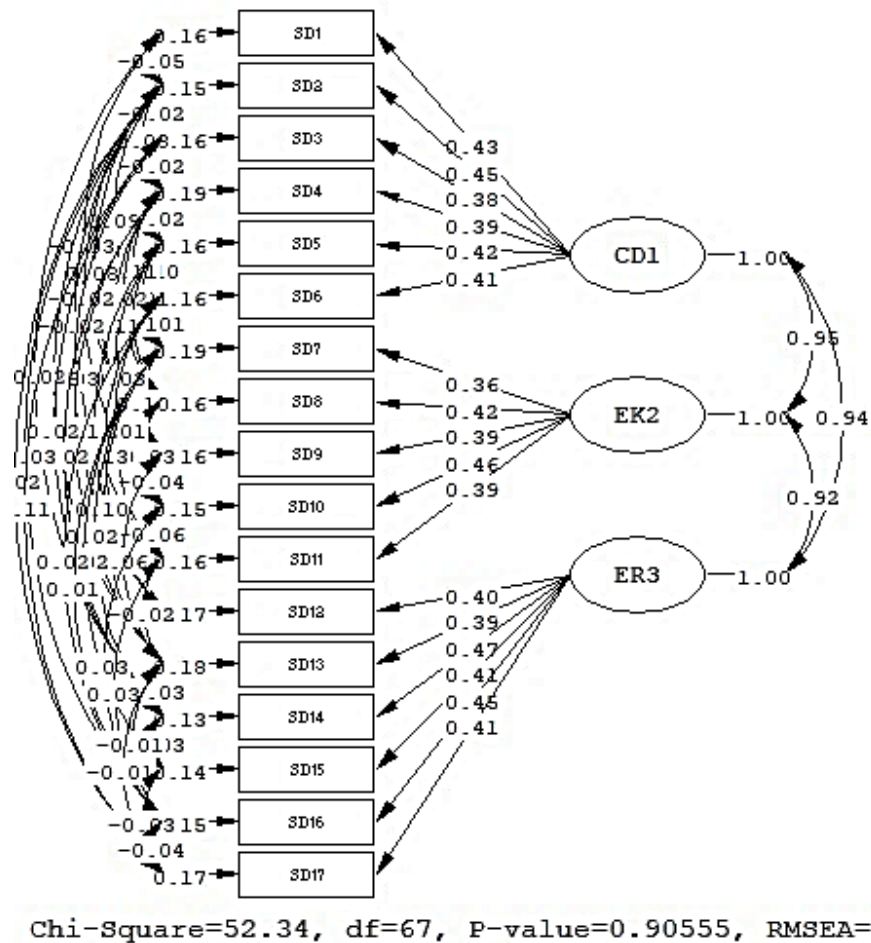
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
CD	SD1	0.43**(0.03)	0.54	0.32	0.16
	SD2	0.45**(0.03)	0.57	0.46	0.15
	SD3	0.38**(0.03)	0.47	0.28	0.16
	SD4	0.39**(0.03)	0.44	0.02	0.19
	SD5	0.42**(0.03)	0.53	0.41	0.16
	SD6	0.41**(0.03)	0.51	0.19	0.16
EK	SD7	0.36**(0.03)	0.41	-0.16	0.19
	SD8	0.42**(0.03)	0.54	0.27	0.16
	SD9	0.39**(0.03)	0.49	0.43	0.16
	SD10	0.46**(0.03)	0.5	0.55	0.15

	SD11	0.39**(0.03)	0.50	0.40	0.16
--	------	--------------	------	------	------

ตาราง 23 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
ER	SD12	0.40**(0.03)	0.49	0.31	0.17
	SD13	0.39**(0.03)	0.45	0.42	0.18
	SD14	0.47**(0.03)	0.64	0.47	0.13
	SD15	0.41**(0.03)	0.54	0.30	0.14
	SD16	0.45**(0.03)	0.57	0.29	0.15
	SD17	0.41**(0.03)	0.50	0.40	0.17

จากตาราง 22 และ 23 สามารถสร้างโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง
ได้ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 โมเดลด้านการพัฒนาตนเอง

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง (SD) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจากค่าไค - สแควร์ (Chi - Square) มีค่าเท่ากับ 52.34 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 67 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.91 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ X^2/df

เท่ากับ 0.78 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.98 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.96 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืนแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 23 และภาพประกอบ 11 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 17 ตัวมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.36 – 0.47 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ SD1 – SD6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (CD) ตัวบ่งชี้ที่ SD7 – SD11 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (EK) ตัวบ่งชี้ที่ SD12 – SD17 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา (ER) นอกจากนี้จะพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้ว ยังสามารถพิจารณาได้จากค่าความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อย (R^2) และค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficient) ซึ่งก็ให้ความหมายในการทำงานเดียวกัน

จากตาราง 23 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง (SD) มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับให้เป็นมาตรฐานแล้ว โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ $-.16 - .55$ และตัวบ่งชี้แต่ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัวบ่งชี้อื่นในโมเดลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อนเข้ามามีวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ต่อไป สำหรับโมเดลด้านการพัฒนาตนเอง (SD) ได้สเกลองค์ประกอบ 3 ตัว ดังสมการ

$$CD = 0.43(SD1) + 0.45(SD2) + 0.38(SD3) + 0.39(SD4) \\ + 0.42(SD5) + 0.41(SD6)$$

$$EK = 0.36(SD7) + 0.42(SD8) + 0.39(SD9) + 0.46(SD10) \\ + 0.39(SD11)$$

$$ER = 0.40(SD12) + 0.39(SD13) + 0.47(SD14) + 0.41(SD15) \\ + 0.45(SD16) + 0.41(SD17)$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 17 ตัว พบว่า สามารถจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการพัฒนาตนเอง (SD) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

SD14 แทน การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัย (b=.47)

SD10 แทน การนำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิดไปทดลองใช้ (b=.46)

SD2 แทน การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน (b=.45)

SD16 แทน การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน (b=.45)

SD1 แทน มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน (b=.43)

SD5 แทน มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย (b=.42)

SD8 แทน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน (b=.42)

SD6 แทน ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ (b=.41)

SD15 แทน การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน (b=.41)

SD17 แทน ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่ (b=.41)

SD12 แทน การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย (b=.40)

SD4 แทน การสอนที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ (b=.39)

SD9 แทน การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา (b=.39)

SD11 แทน มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยน (b=.39)

SD13 แทน การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนา (b=.39)

SD3 แทน การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ (b=.38)

SD7 แทน การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน (b=.36)

ตาราง 24 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 4 ตัว ในองค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

องค์ประกอบย่อย	DC	LM	SA	CI
DC	1.00			
LM	.95**	1.00		
SA	.91**	.92**	1.00	
CI	.85**	.85**	.88**	1.00

จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของ 4 องค์ประกอบย่อยในด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) พบว่า องค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .85 - .95 โดยองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์สูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ (LM) กับการสร้างวินัยในชั้นเรียน (DC) และองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (CI) กับการสร้างวินัยในชั้นเรียน (DC) และการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (CI) กับการจัดการเรียนรู้ (LM)

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการบริหารจัดการ
ชั้นเรียน (CM)

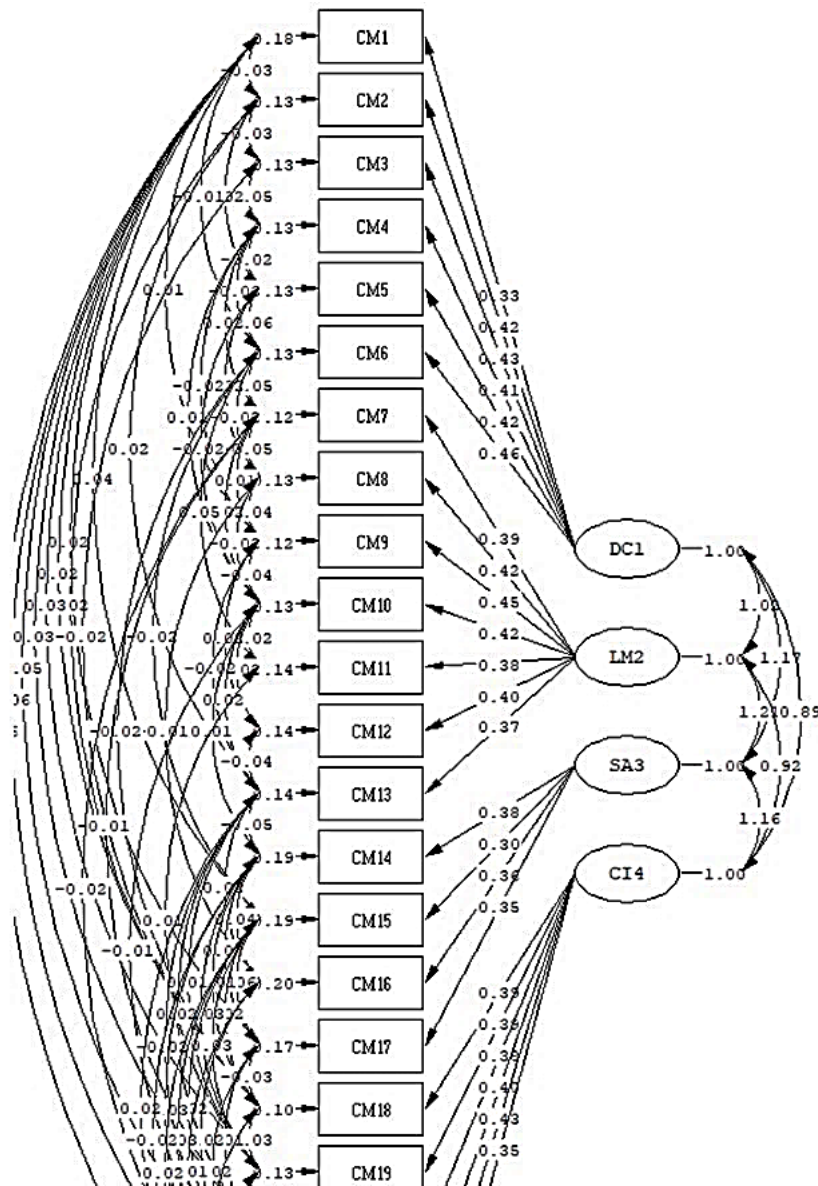
องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
DC	CM1	0.33**(0.03)	0.37	0.02	0.18
	CM2	0.42**(0.03)	0.56	0.00	0.13
	CM3	0.43**(0.03)	0.60	0.08	0.13
	CM4	0.41**(0.03)	0.55	0.12	0.13

ตาราง 25 (ต่อ)

องค์ประกอบย่อย	ตัวบ่งชี้	น้ำหนักองค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (FS)	ความคลาดเคลื่อนของตัวบ่งชี้ (e)
	CM5	0.42**(0.03)	0.56	0.18	0.13
	CM6	0.46**(0.03)	0.62	0.35	0.13
LM	CM7	0.39**(0.03)	0.55	0.13	0.12
	CM8	0.42**(0.03)	0.58	0.03	0.13
	CM9	0.45**(0.03)	0.62	-0.03	0.12
	CM10	0.42**(0.03)	0.57	-0.11	0.13
	CM11	0.38**(0.02)	0.51	-0.24	0.14
	CM12	0.40**(0.03)	0.53	-0.06	0.14
	CM13	0.37**(0.02)	0.50	-0.03	0.14
SA	CM14	0.38**(0.03)	0.43	-2.04	0.19
	CM15	0.30**(0.02)	0.31	-2.36	0.19

	CM16	0.36**(0.03)	0.40	-2.42	0.20
	CM17	0.35**(0.03)	0.41	-1.62	0.17
CI	CM18	0.39**(0.02)	0.60	0.46	0.10
	CM19	0.39**(0.03)	0.54	0.37	0.13
	CM20	0.38**(0.03)	0.53	0.29	0.13
	CM21	0.40**(0.03)	0.51	0.25	0.16
	CM22	0.43**(0.03)	0.54	0.33	0.16
	CM23	0.35**(0.02)	0.46	0.29	0.14

จากตาราง 24 และ 25 สามารถสร้างโมเดลด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ได้
ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 โมเดลด้านการพัฒนาตนเอง

จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์หึ่งค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี พิจารณาจาก ค่าไค – สแควร์ (Chi – Square) มีค่าเท่ากับ 104.33 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 145 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P – value) เท่ากับ 0.99 เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ X^2/df เท่ากับ 0.72 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.97 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืนแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 25 และภาพประกอบ 12 พบว่า น้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัวมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.30 – 0.46 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบ คือ ตัวบ่งชี้ CM1 – CM6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการสร้างวินัยในชั้นเรียน (DC) ตัวบ่งชี้ที่ CM7 – CM13 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการจัดการเรียนรู้

(LM) ตัวบ่งชี้ที่ CM14 – CM17 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อยการจัดบรรยากาศ
 ในชั้นเรียน (SA) ตัวบ่งชี้ที่ CM18 – CM23 เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญขององค์ประกอบย่อย
 การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน (CI) นอกจากนี้จะพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบแล้ว ยัง
 สามารถพิจารณาได้จากค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบย่อย (R^2) และค่า
 สัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ (Factor Score Coefficient) ซึ่งก็ให้ความหมายในทำนอง
 เดียวกัน

จากตาราง 25 แสดงว่าองค์ประกอบย่อยแต่ละองค์ประกอบในโมเดลด้านการ
 บริหารจัดการชั้นเรียน (CM) มีความสัมพันธ์กันทุกตัว ซึ่งความสัมพันธ์นี้เกิดจาก
 ความสัมพันธ์ระหว่างความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมขององค์ประกอบย่อยที่ปรับ
 ให้เป็นมาตรฐานแล้ว โดยมีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุดถึงสูงสุดตั้งแต่ .85 – .95 และตัวบ่งชี้แต่
 ละตัวจะมีความคลาดเคลื่อนรวมอยู่ด้วย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้กับตัว
 บ่งชี้อื่นในโมเดลในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในครั้งนี้ ได้นำค่าความคลาดเคลื่อน
 เข้ามาวิเคราะห์ด้วย ผู้วิจัยได้นำค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์
 ครั้งนี้ไปใช้ในการสร้างสเกลองค์ประกอบย่อย เพื่อให้ได้ตัวแปรใหม่สำหรับนำไปวิเคราะห์
 เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครพนมเขต 1 ต่อไป สำหรับโมเดลด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) ได้
 สเกลองค์ประกอบ 4 ตัว ดังสมการ

$$DM = 0.33(CM1) + 0.42(CM2) + 0.43(CM3) + 0.41(CM4) + \\ 0.42(CM5) \\ + 0.46(CM6)$$

$$LM = 0.39(CM7) + 0.42(CM8) + 0.45(CM9) + 0.42(CM10) + \\ 0.38(CM11) + 0.40(CM12) + 0.37(CM13)$$

$$SA = 0.38(CM14) + 0.30(CM15) + 0.36(CM16) + 0.35(CM17) \\ + 0.39(CM18)$$

$$CI = 0.39(CM19) + 0.38(CM20) + 0.40(CM21) + 0.43(CM22) \\ + 0.35(CM23)$$

จากการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 23 ตัว พบว่า สามารถ

จัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) จากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

CM6 แทน การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน
(b=.46)

CM9 แทน การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน (b=.45)

CM3 แทน การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์
(b=.43)

CM22 แทน ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน (b=.43)

CM2 แทน การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน (b=.42)

CM5 แทน การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก (b=.42)

CM8 แทน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ (b=.42)

CM10 แทน การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (b=.42)

CM4 แทน การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ
(b=.41)

CM12 แทน การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้ (b=.40)

CM21 แทน ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน (b=.40)

CM7 แทน การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ (b=.39)

CM18 แทน คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน (b=.39)

CM19 แทน การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นและ
รับฟังทุกความคิดเห็น (b=.39)

CM20 แทน การมีพฤติกรรมโต้ตอบกันในห้องเรียน (b=.39)

CM11 แทน การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย (b=.38)

CM14 แทน การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (b=.38)

CM13 แทน ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้ (b=.37)

CM16 แทน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
(b=.36)

CM17 แทน การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน (b=.35)

CM23 แทน ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (b=.35)

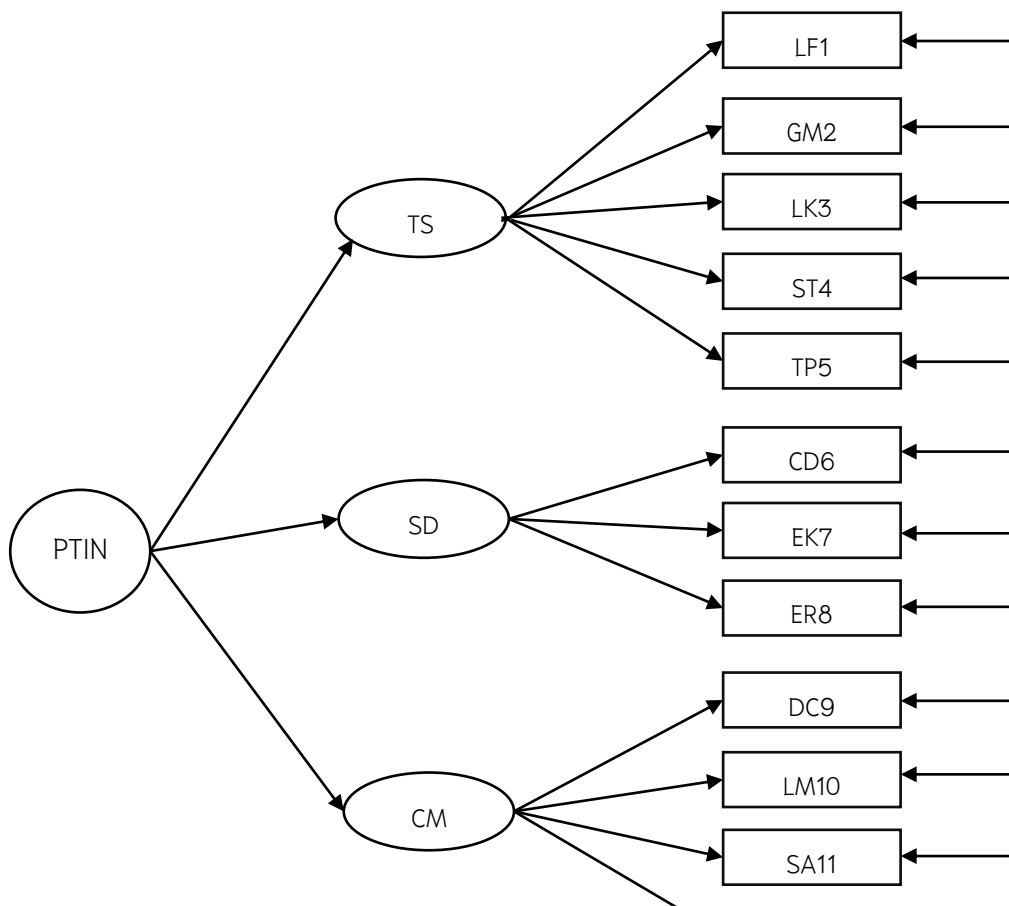
CM1 แทน การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย (b=.33)

CM15 แทน การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

(b=.30)

3.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

การวิเคราะห์ในตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสอดคล้องของโมเดลโครงสร้างความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ซึ่งได้จากสเกลองค์ประกอบที่สร้างขึ้นและองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (SD) และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) ที่นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองสามารถแสดงโมเดล การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ดังภาพประกอบ 14

ภาพประกอบ 14 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองความเป็นครูมืออาชีพ

ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครพนม เขต 1

ก่อนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผู้วิจัยได้ศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างสเกลองค์ประกอบย่อยหรือตัวบ่งชี้ใหม่ทั้ง 12 ตัว เพื่อพิจารณาความ
เหมาะสมของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ รวมถึงการวิเคราะห์
ค่าสถิติของ Bartlett (Bartlett' Test of Sphericity) และค่าดัชนี KMO (Kaiser – Meyer –
Olkin Measure of Sampling Adequacy) เพื่อพิจารณาว่าองค์ประกอบมีความเหมาะสม
หรือไม่ ดังแสดงในตาราง 26

ตาราง 26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

	LF	GM	LK	ST	TP	CD	EK	ER	DC	LM	SA	CI
LF	1.00											
GM	.49**	1.00										
LK	.71**	.65**	1.00									
ST	.50**	.42**	.56**	1.00								
TP	.62**	.53**	.80**	.58**	1.00							
CD	.46**	.47**	.55**	.67**	.54**	1.00						
EK	.49**	.48**	.60**	.78**	.56**	.63**	1.00					
ER	.57**	.54**	.70**	.50**	.57**	.45**	.68**	1.00				
DC	.42**	.52**	.50**	.66**	.47**	.59**	.73**	.53**	1.00			
LM	.68**	.49**	.71**	.52**	.61**	.44**	.45**	.54**	.58**	1.00		
SA	.73**	.65**	.96**	.59**	.82**	.56**	.65**	.73**	.51**	.68**	1.00	
CI	.55**	.55**	.73**	.49**	.63**	.44**	.62**	.69**	.50**	.51**	.75**	1.00

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p<.01)

จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ทั้ง 12 ตัว มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) โดยตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์สูงที่สุดคือ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน (SA) กับความรักและเมตตาศิษย์ (LK) คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .96 ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือการสร้างวินัยในชั้นเรียน (DC) กับความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู (LF) คือมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .42 และพบว่าทุกคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ผู้วิจัยจึงนำไปวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบในการพิจารณาความเหมาะสม ดังแสดงในตาราง 27

ตาราง 27 แสดงค่าสถิติ Bartlett ดัชนี KMO ของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1

โมเดล	Bartlett's Test of Sphericity	p	Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy
ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน	3956.84**	0.00	.91

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$)

จากตาราง 27 พบว่า ค่า Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 3956.84 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($p < .01$) ส่วนค่า KMO หรือ Kaiser – Meyer – Olkin Measure of Sampling Adequacy เท่ากับ .91 ซึ่งมากกว่า 0.50 ดังนั้น จึงสามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ปรากฏในตาราง 28 และภาพประกอบ 14

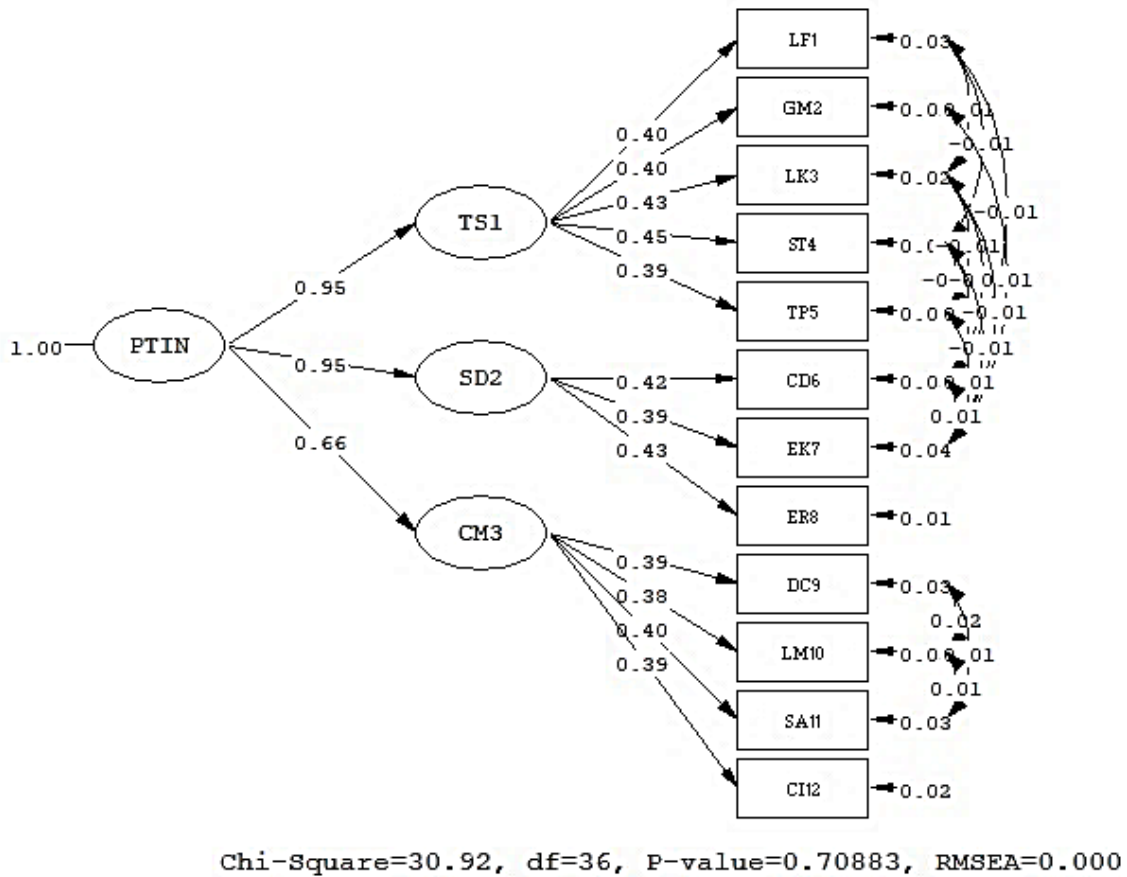
ตาราง 28 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้
ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 1

ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	สัมประสิทธิ์ การ พยากรณ์ (R ²)	สัมประสิทธิ์ คะแนน องค์ประกอบ (FS)	ความคลาด เคลื่อนของตัว บ่งชี้ (e)
LF	0.40**(0.01)	0.83	0.42	0.03
GM	0.40**(0.01)	0.87	0.33	0.02
RM	0.43**(0.01)	0.90	0.44	0.02
ST	0.45**(0.02)	0.88	0.58	0.03
TP	0.39**(0.02)	0.76	0.43	0.05
CD	0.42**(0.01)	0.88	0.65	0.03
EK	0.39**(0.01)	0.78	0.25	0.04
ER	0.43**(0.01)	0.94	1.08	0.01
DC	0.39**(0.01)	0.85	0.52	0.03
LM	0.38**(0.01)	0.83	0.15	0.03
SA	0.40**(0.01)	0.85	0.55	0.03
CI	0.39**(0.02)	0.88	1.08	0.02
อันดับที่ 2				
TS	0.95**(0.05)	0.91	-	-
SD	0.95**(0.05)	0.90	-	-
CM	0.66**(0.05)	.44	-	-

Chi - Square = 30.92 df = 36 P - value = 0.71 GFI = 0.99 AGFI = 0.97

RMSEA = 0.00 ** (p < .01)

จากตาราง 28 สามารถสร้างโมเดลโครงสร้างความเป็นครูมืออาชีพของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ได้ดัง
ภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 โมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

จากตาราง 28 และภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
อันดับสอง ของโมเดลความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล
เชิงประจักษ์ดีมาก พิจารณาจาก ค่าไค - สแควร์ (Chi - Square) มีค่าเท่ากับ 30.92

ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 36 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P - value) เท่ากับ 0.71 นอกจากนี้ยังพบว่าค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 มีค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 และค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 เป็นไปตามหลักการพิจารณาความกลมกลืนแสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่า โมเดลการวิจัยสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์นัยสำคัญ เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์คือ ค่าไค - สแควร์ / df เท่ากับ 0.86 ซึ่งมีค่าต่ำกว่า 2

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของโมเดลตามตาราง 28 และภาพประกอบ 14 พบว่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ทั้ง 12 ตัวมีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.38 - 0.45 ซึ่งเกินเกณฑ์ที่กำหนด คือ 0.30 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เมื่อจัดลำดับตัวบ่งชี้ที่มีความเหมาะสมในการเป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 จากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้

- 1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) กับ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (SD) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และ 3) ด้านการสร้างวินัยในชั้นเรียน (CM) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.66 ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง จะไม่รายงานค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ผู้วิจัยจึงได้นำค่าน้ำหนักองค์ประกอบสำหรับตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน ทั้ง 3 องค์ประกอบ มาสร้างสเกลองค์ประกอบตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 แทนค่าสัมประสิทธิ์คะแนนองค์ประกอบ ดังที่ เพชรมณี วิริยะสีปพงศ์ (2554 อ้างถึงใน ไกศิษฎ์ เพลรินทร์, 2552, หน้า 243) กล่าวไว้ว่า ค่าทั้งสองนี้ให้ความหมายในการทำงานเดียวกัน ดังนั้น จึงสามารถเขียนสมการโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ได้ดังนี้

$$PTIN = 0.95(TS) + 0.95(SD) + 0.66(CM)$$

**ตอนที่ 4 น้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ขององค์ประกอบหลัก
องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1**

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลไกของโมเดลเพื่อคัดเลือกตัวบ่งชี้
ที่แสดงว่ามีค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ตามเกณฑ์ดังนี้
1) เท่ากับหรือมากกว่า 0.70 สำหรับองค์ประกอบหลัก (Farrell & Rudd, 2011) และ
2) เท่ากับหรือมากกว่า 0.30 สำหรับองค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ (Tacq, 1997 อ้างถึงใน
วิลาวัลย์ มาคุ้ม , 2549) ดังแสดงในตาราง 29

ตาราง 29 น้ำหนักองค์ประกอบ (factor loading) ขององค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย
และตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	
ด้านจิตวิญญาณความ เป็นครู (TS)	0.95**	ความรักและ ศรัทธาในวิชาชีพ ครู (LF)	0.40*	TS1	0.45**	
				TS2	0.38**	
				TS3	0.43**	
				TS4	0.34**	
				TS5	0.37**	
				TS6	0.35**	
		การเป็นแบบอย่าง ที่ดี (GM)	0.40*		TS7	0.41**
					TS8	0.39**
					TS9	0.38**
					TS10	0.35**
		ความรักและ เมตตาศิษย์ (LK)	0.43*		TS11	0.36**
					TS12	0.38**
					TS13	0.40**
					TS14	0.45**

ตาราง 29 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	
ด้านจิตวิญญาณความ เป็นครู (TS)		ความรักและ เมตตาศิษย์ (LK)		TS15	0.42**	
				TS16	0.37**	
		ความเสียสละใน งานครู (ST)	0.45*	TS17	0.42**	
				TS18	0.42**	
				TS19	0.36**	
				TS20	0.42**	
ด้านจิตวิญญาณความ เป็นครู (TS)		การมีจิตวิทยาใน การสอน (TP)	0.39*	TS21	0.40**	
				TS22	0.37**	
				TS23	0.39**	
				TS24	0.36**	
				TS25	0.38**	
ด้านการพัฒนาตนเอง (SD)	0.95	การพัฒนา หลักสูตรและการ สอน (SD)	0.42*	SD1	0.43**	
				SD2	0.45**	
				SD3	0.38**	
				SD4	0.39**	
				SD5	0.42**	
		การแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน (EK)		0.39*	SD6	0.41**
					SD7	0.36**
					SD8	0.42**
					SD9	0.39**
					SD10	0.46**
			การวิจัยและ นวัตกรรมทาง การศึกษา (ER)	0.43*	SD11	0.39**
					SD12	0.40**
					SD13	0.39**
					SD14	0.47**
					SD15	0.41**

ตาราง 29 (ต่อ)

องค์ประกอบหลัก	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	องค์ประกอบย่อย	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)	ตัว บ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ b(SE)
ด้านการพัฒนาตนเอง (SD)				SD16	0.45**
				SD17	0.41**
ด้านการบริหารจัดการ ชั้นเรียน (CM)	0.66**	การสร้างวินัยใน ชั้นเรียน (DC)	0.39*	CM1	0.33**
				CM2	0.42**
				CM3	0.43**
				CM4	0.41**
				CM5	0.42**
				CM6	0.46**
		การจัดการเรียนรู้ (LM)	0.38*	CM7	0.39**
				CM8	0.42**
				CM9	0.45**
				CM10	0.42**
				CM11	0.38**
				CM12	0.40**
				CM13	0.37**
		การจัดบรรยากาศ ในชั้นเรียน (SA)	0.40*	CM14	0.38**
				CM15	0.30**
				CM16	0.36**
		การมีปฏิสัมพันธ์ ในชั้นเรียน (CI)	0.39*	CM17	0.35**
				CM18	0.39**
				CM19	0.39**
				CM20	0.38**
				CM21	0.40**
				CM22	0.43**
		CM23	0.35**		

จากตาราง 29 พบว่าค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ขององค์ประกอบหลักทั้ง 3 องค์ประกอบหลักมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.66 – 0.95 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครู (TS) มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.95 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (SD) เท่ากับ 0.95 และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) เท่ากับ 0.66 ตามลำดับ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบขององค์ประกอบย่อยทั้ง 12 องค์ประกอบย่อยมีค่าเป็นบวกและมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 66 ตัวบ่งชี้มีค่าเป็นบวก ตั้งแต่ 0.30 – 0.47 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า จะได้สมการ

$$PTIN = 0.95(TS) + 0.95(SD) + 0.66(CM)$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,803 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 252 คน และ ครู จำนวน 2,551 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลขั้นสูงคือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถิติที่ใช้ ซึ่งนักวิจัยหลายท่านได้ให้แนวทางสำหรับการกำหนดขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างให้สอดคล้องกับสถิติแต่ละประเภท ตามแนวคิดของ Bollen (1989 อ้างถึงใน กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์, 2551, หน้า 55) เสนอว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่าถ้ามีจำนวนมากควรจะต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างมากขึ้นด้วย และตามแนวคิด Gold (1980 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54) ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้กฎอัตราส่วนระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างกับจำนวนพารามิเตอร์ 20 : 1 ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 12 พารามิเตอร์ ได้ขนาดของกลุ่ม ตัวอย่างเท่ากับ 240 คน ส่วน Comrey & Lee (1992 อ้างถึงใน กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์, 2551, หน้า 55) ได้เสนอแนะขนาดกลุ่มตัวอย่าง ว่าถ้าจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากกว่า

300 คน ถือว่ามีความเหมาะสมของการวิเคราะห์ดี งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 350 คน ซึ่งถือว่าไม่ต่ำกว่าเกณฑ์และเป็นไปตามที่นักวิจัยและนักสถิติได้ให้แนวทางไว้ อันจะทำให้การวิเคราะห์องค์ประกอบมีความแม่นยำและสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น และใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ มีข้อคำถามรวมทั้งสิ้น จำนวน 66 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบบลิเคอร์ท

สมมติฐานการวิจัย คือ โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ที่พัฒนาขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 และระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้เชิงสมมติฐานที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติอ้างอิงโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

1. ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก 12 องค์ประกอบย่อย 66 ตัวบ่งชี้ จำแนกเป็นด้านจิตวิญญาณความเป็นครู จำนวน 26 ตัวบ่งชี้ ด้านการพัฒนาตนเอง จำนวน 17 ตัวบ่งชี้ และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน จำนวน 23 ตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

1.1 ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณารายย่อยทั้ง 5 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู การมีจิตวิทยาในการสอน การเป็นแบบอย่างที่ดี

ความเสียหายในงานครู และความรักและเมตตาศิษย์ เมื่อพิจารณาภาพรวม ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายย่อยทั้ง 3 องค์ประกอบย่อยโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนา หลักสูตรและการสอน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการวิจัยและนวัตกรรม ทางการศึกษา เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายย่อยทั้ง 4 องค์ประกอบย่อย โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการสร้าง วินัยในชั้นเรียน เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มีค่าเฉลี่ยความ เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความ สอดคล้องกัน โดยมีค่าไค - สแควร์ (Chi - Square: χ^2) เท่ากับ 30.92 ค่าองศาอิสระ df เท่ากับ 36 ค่านัยสำคัญทางสถิติ (P-value) เท่ากับ 0.71 ค่า χ^2/df เท่ากับ 0.86 ดัชนีวัด ระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับ (CN) เท่ากับ 669.25 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ขององค์ประกอบหลักทั้ง 3 องค์ประกอบ หลักมีค่าเป็นบวก มีค่าตั้งแต่ 0.66 – 0.95 เรียงลำดับจากค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากไป น้อย คือ 1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) มีน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ 0.95 2) ด้านการพัฒนาตนเอง (SD) เท่ากับ 0.95 และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน (CM) เท่ากับ 0.66 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของ ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ดังต่อไปนี้

1. ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ผลการวิจัยที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่าผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษานวนคิดหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเป็นครูมืออาชีพ ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการหลายขั้นตอนเพื่อให้ได้ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน เช่น การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำข้อมูลมาร่างตัวบ่งชี้และสร้างแบบสอบถาม จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาผู้วิจัยวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นได้ (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach' s Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.97 จึงถือว่าตัวบ่งชี้ใช้ได้ทุกตัว นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการพัฒนาตัวบ่งชี้ตามขั้นตอนของ Blank et al (2548 อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2551) ซึ่งมี 6 ขั้นตอนคือขั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาตัวบ่งชี้การนิยามตัวบ่งชี้ การรวบรวมข้อมูล การสร้างตัวบ่งชี้ การตรวจสอบคุณภาพตัวบ่งชี้ และการนำเสนอรายงาน สอดคล้องกับ ประสาท เนิองเฉลิม (2559, หน้า 86) ได้ศึกษาการปฏิรูปตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพ พบว่าการปฏิรูปตนเองเป็นกลไกสำคัญสู่การเป็นครูมืออาชีพส่งผลต่อการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา แนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรก็จะต้องให้ผู้สอนเป็นสำคัญยิ่งกว่า ผู้สอนคือคนที่ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการและธรรมชาติการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับ วสันิกา ฉลากบาง (2559, หน้า 123) ได้ศึกษาจิตวิญญาณความเป็นครู คุณลักษณะสำคัญของครูมืออาชีพพบว่าวิชาชีพครู สังคมคาดหวังให้ครูปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ กล่าวคือ มีความรอบรู้ มีความสามารถและศักยภาพในด้านนวัตกรรมการสอน รักในอาชีพ และมีจิตวิญญาณความเป็นครูในบรรดาคุณลักษณะของครูมืออาชีพข้างต้น จิตวิญญาณความเป็นครูจัดว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญยิ่งทั้งนี้เพราะการปฏิบัติหน้าที่ด้วยจิตวิญญาณเป็นการทำหน้าที่ด้วยใจซึ่งทำให้เกิดความรัก ศรัทธาและยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพ มุ่งมั่น ทุ่มเทในการทำงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่ ดูแลและ

หวังดีต่อศิษย์ เมื่อครูทำงานด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู แน่ใจว่าศิษย์ซึ่งเป็นผลผลิตของครูย่อมมีคุณลักษณะตามที่สังคมต้องการ และครูที่ทำเช่นนั้นก็จัดว่าเป็นครูมืออาชีพ และสอดคล้องกับ และสอดคล้องกับ ลิตาร์คมี สิงหเดชาสิทธิ์ (2559, หน้า 695) ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ เป็นครูต้องรู้คิด เป็นแบบอย่างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการสอน เป็นแบบอย่างครูดี เป็นผู้เรียนรู้ไม่หยุดเพื่อพัฒนาตนเอง และ 16 ตัวบ่งชี้ คือ มีความรู้ด้านวิชาครู มีความรู้ด้านการสอน เนื้อหา มีความรู้ด้านการบูรณาการเทคโนโลยีกับการสอน มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ทักษะการคิด ทักษะการจัดการเรียนรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการสอน ทักษะการวิพากษ์ผลงานของผู้เรียน ความตั้งใจสอน ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ความยุติธรรม ฆราวาสธรรม 4 รู้จักตนเอง ใฝ่รู้เท่าทันโลก มุ่งมั่นพัฒนา และสร้างสรรค์นวัตกรรม

2. ผลการวิเคราะห์โมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่าโมเดลโครงสร้างตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 3 องค์ประกอบคือ 1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 2) ด้านการพัฒนาตนเอง และ 3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัยและสมมติฐานการวิจัย ดังนั้นองค์ประกอบหลักของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 3 องค์ประกอบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 พบว่าทั้ง 3 องค์ประกอบเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยด้านจิตวิญญาณความเป็นครู (TS) มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.95 ด้านการพัฒนาตนเอง มีน้ำหนัก

องค์ประกอบเท่ากับ 0.95 และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.66 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครูและด้านการพัฒนาตนเองเป็นอันดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันโลกได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว กระแสการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะด้านจิตวิญญาณความเป็นครูที่มีการเสื่อมถอยลงไปเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะคุณธรรมจริยธรรมของครูที่เป็นชาวในเชิงลบ ดังนั้นการให้ความสำคัญกับด้านจิตวิญญาณความเป็นครูเพื่อให้ครูผู้สอนพึงปรับตัวและปฏิบัติตนให้อยู่ในแบบแผนที่ดีงาม ซึ่งสอดคล้องกับ สมหมาย เทียนสมใจ (2554, หน้า 176) ที่กล่าวว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง มีวิถีทางแห่งปัญญาในการบริการ มีเสรีภาพทางวิชาการ และได้รับการยกย่องจากสังคมทั่วไป เช่นเดียวกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ เช่น แพทย์ วิศวกร ทนายความ สถาปนิก เป็นต้น วิชาชีพเหล่านี้ต่างมีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ และเป็นการสร้างความเชื่อถือให้เกิดในวิชาชีพ และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ สร้างความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพ และยกระดับวิชาชีพของตนให้เป็นที่ยอมรับในสังคม จรรยาบรรณในวิชาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจำแนกอาชีพว่าครูเป็นวิชาชีพ และกัญกร เอี่ยมพญาและคณะ (2564, หน้า 398) กล่าวว่า ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญที่สุดที่จะสร้างคุณภาพของผู้เรียน มีการศึกษาเพื่อค้นคว้าหาแนวทางที่จะพัฒนาให้ครูมีคุณภาพทางด้านวิชาการ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และที่สำคัญคือเป็นผู้ที่มีความทุ่มเทเสียสละในการปฏิบัติหน้าที่ที่เรียกกันว่าจิตวิญญาณครู แนวคิดในการสร้างจิตวิญญาณครูเป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับและมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง มีกิจกรรมการยกย่องเชิดชูครูผู้มีจิตวิญญาณ แต่เมื่อโลกก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีที่เรียกว่ายุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมาพร้อมกับศตวรรษที่ 21 ที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของทุกคน ดังนั้นความเป็นผู้มีจิตวิญญาณครูในศตวรรษที่ 21 ยังคงมีองค์ประกอบของจิตวิญญาณครูที่ผ่านมา โดยเพิ่มเติมที่การเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนและการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสามารถดำเนินการไปได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นผู้พร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลง รวมไปถึงด้านการพัฒนาตนเองสืบเนื่องจากการที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และประเทศไทยเองก็ก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 เป็นการเน้นนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตเป็นอย่างมาก

ดังนั้นการที่ครูผู้สอนเรียนรู้และปรับตัว เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอเพื่อให้เราก้าวทันต่อโลกภายนอกและทันต่อการสอนสิ่งใหม่ ๆ กับนักเรียน สอดคล้องกับ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2557, หน้า 1) กล่าวว่า การพัฒนาตนจึงไม่ควรอาศัยการเกิดขึ้นตามธรรมชาติเท่านั้น แต่จะต้องเกิดจากการเรียนรู้ที่ถูกต้องแบบมาอย่างเหมาะสมจึงจะมีประสิทธิภาพนอกจากนี้ถ้าจะยึดหลักจิตวิทยาในการตอบคำถามว่าทำไมจึงต้องพัฒนาตนก็อาจจะกล่าวได้ว่า นักจิตวิทยามีความเชื่อว่าบุคคลแต่ละคนมีทั้งจุดแข็ง (Strength) และจุดอ่อน (Weakness) ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาตนให้มีจุดแข็งเพิ่มขึ้น และมีจุดอ่อนลดน้อยลงนอกจากนี้ จิราภรณ์ พรหมทอง (2559, หน้า 63) ได้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาตนเองของบุคคลเพื่อก้าวสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไม่ว่าจะเป็นด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อบุคคลอย่างเลี่ยงไม่ได้ การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษนี้มีความสำคัญ กล่าวคือจะทำให้บุคคลได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นคนทันสมัยทันโลก ทันเหตุการณ์ โดยมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่เรียนรู้ตลอดชีวิต อันประกอบด้วยการพัฒนาทักษะพื้นฐานไม่ว่าจะเป็นทักษะด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การคิด และทักษะการปฏิบัติในทุกด้านที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของบุคคล การพัฒนาการเรียนรู้ด้านนวัตกรรม การพัฒนาทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ตลอดจนการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของบุคคลในทุก ๆ ด้าน บุคคลที่พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างสม่ำเสมอจะเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับของสังคม สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 3 องค์กรประกอบหลัก 12 องค์กรประกอบย่อย และ 66 ตัวบ่งชี้ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นจึงสามารถใช้เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ที่พบว่าตัวบ่งชี้ทั้ง 66 ตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเกิน .30 และมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าเป็นตัวบ่งชี้ที่สามารถวัดองค์ประกอบหลักได้ เนื่องจากตัวแปรมีความคลาดเคลื่อนน้อย

เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ในส่วนของสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) มีความสอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีข้ออภิปรายเกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ตามลำดับในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.2.1 องค์ประกอบหลัก ด้านจิตวิญญาณญาณความเป็นครู ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบย่อย 26 ตัวบ่งชี้ อภิปรายผล ดังนี้

2.2.1.1 องค์ประกอบย่อยด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู ผลการวิจัยพบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) ความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ
- 2) การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ
- 3) การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม
- 4) ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ
- 5) การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ และ 6) ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู ทั้งนี้เพราะความรักและเชื่อมั่นในอาชีพของตนยอมทำให้ทำงานอย่างมีความสุขและมุ่งมั่น อันจะส่งผลให้อาชีพนั้นเจริญรุ่งเรืองและมั่นคง ดังนั้นครูย่อมรักและศรัทธาในอาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพด้วยความเต็มใจ ถือเป็น การแสดงออกด้วยความชื่นชมและเชื่อมั่นในวิชาชีพ ด้วยตระหนักว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่มีเกียรติ มีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม ครูพึงปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและภูมิใจ รวมทั้งปกป้องเกียรติภูมิของอาชีพครู เข้าร่วมกิจกรรมและสนับสนุนองค์กรวิชาชีพ พฤติกรรมสำคัญเชื่อมั่น ชื่นชม ภูมิใจในความเป็นครูและองค์กรวิชาชีพ ว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อสังคม และการพัฒนาให้สถาบันผลิตครูมีประสิทธิภาพ ครูทุกคนมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความตระหนักในวิชาชีพ มีวิสัยทัศน์ มีความรู้ความสามารถและทักษะตามมาตรฐานวิชาชีพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555, หน้า 51) ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายพัฒนาวิชาชีพครูต้องมีความชัดเจนและเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงทั้งในด้านการผลิตครูที่สอดคล้องกับความต้องการใช้ครู รวมทั้งการพัฒนาครูให้มีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่กับการพัฒนาวิชาการและมาตรฐานแห่งจรรยาบรรณวิชาชีพครู ควรส่งเสริมการอบรมอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องด้วยวิธีการที่หลากหลาย และส่งเสริมให้มีการยกย่องเชิดชูครู เพื่อให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง หากจะพิจารณาให้ดีจะพบว่า เด็กในวันนี้ คือ ผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ดังนั้นอนาคตของประเทศชาติจึงอยู่ในกำมือของเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นในขณะเดียวกันอนาคตของเยาวชนนั้นอยู่ในกำมือของ “ครู” ที่จะเสกสรรปั้นแต่งให้สวยงามเลิศหรูหรือบูดเบี้ยวไร้ค่า ครูจึงเป็นเสมือนบ่าหล่อหลอม

หรือแม่พิมพ์ที่จะทำให้ศิษย์ได้รับการพัฒนาให้เป็นคนเต็มคน คือได้รับการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างสมบูรณ์แบบและสอดคล้องกับ จักรณา อธิรัตน์ปัญญา (2558, หน้า 30) ที่วิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะครูดีมีองค์ประกอบ ความรักในวิชาชีพครู ครูมีความตั้งใจตั้งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ มีความศรัทธาและภาคภูมิใจในวิชาชีพ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ปกป้องเกียรติภูมิครู จนทำให้เกิดพลังแห่งความมุ่งมั่นเป็นครูที่ดีได้ สอดคล้องกับ สัจจวรรณ ทรรพพล (2559) ที่พบว่า องค์ประกอบด้านความรักศรัทธาในวิชาชีพ ประกอบด้วย มีความรักในวิชาชีพครูยิ่งกว่าวิชาชีพใด มีความศรัทธาในวิชาชีพครูมากกว่าวิชาอื่นและมีความมุ่งมั่นตั้งใจมาเป็นครูเป็นอันดับแรก รวมถึงแนวทางการพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นครูควรปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นครู

2.2.1.2 องค์ประกอบย่อยด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผลการวิจัย

พบว่ามีความนำหน้าองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์ 2) การรู้จักหน้าที่ของตนเอง 3) ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็นแบบอย่างได้ 4) การตั้งตนอยู่ในความดีงาม และ 5) ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะการเป็นครูที่ดีคือ มีความรู้ดี มีเทคนิคการสอนดี และปฏิบัติดีเป็นแบบอย่างของนักเรียนและประชาชนทั่วไป เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพสร้างจิตวิญญาณของ ความเป็นมนุษย์ แบบอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน ครูดีมีคุณธรรมประจำจิต ครูดีสร้างชีวิตให้สดใส คุณภาพคุณประโยชน์ จำใส่ใจ ครูดีไซ้สร้างคน สร้างงานและสร้างชาติให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน การเป็นแบบอย่างที่ดีของครูเพื่อให้ศิษย์ได้ประพฤติปฏิบัติตนตามแบบอย่าง จึงได้ชื่อว่า “ครูคือแม่พิมพ์ของชาติ” อาชีพครูเป็นอาชีพที่ไม่ก่อให้เกิดความร่ำรวย ครูต้องมีความพึงพอใจในความเป็นอยู่อย่างสันโดษ ไม่หวนไหวต่อลาภ ยศ สรรเสริญ และความสะดวกสบายต่าง ๆ จึงมีการเปรียบเปรยว่า “ครูคือผู้แจวเรือจ้าง” อีกทั้งอาชีพครูยังเป็นผู้ชี้แนะแสงสว่างแห่งปัญญาให้แก่ศิษย์ จึงมีการเปรียบเทียบว่า “ครูคือแสงเทียน” สอดคล้องกับ ระเบียบคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณครู พ.ศ. 2539 ที่เห็นเป็นการสมควรให้มีการปรับปรุงระเบียบคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณครูและวินัยตามระเบียบประเพณีครู พ.ศ. 2526 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6(2) และมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 คณะกรรมการอำนวยการคุรุสภาจึงวางระเบียบไว้เป็นจรรยาบรรณครู เพื่อเป็นหลักปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพครูข้อ 4(3) ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็น

แบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ สอดคล้องกับ อุบล เลี้ยววาริณ (2556, หน้า 118 -120) นอกจากนี้ ครูดียังมีการศึกษาจากปรัชญาการศึกษา คือ ครูเป็นแบบอย่างที่ดี ครูต้องมีความรู้ความสามารถและต้องประพฤติดี รู้จักค้นคว้า ทันทสมัย และเป็นผู้สร้างสรรค์ประชาธิปไตย ยังสอดคล้องกับ ชาญชัย อินทรประวัติ (2557, หน้า 1) ที่กล่าวว่า บุคลิกภาพมีส่วนอย่างสำคัญต่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ องค์ประกอบของบุคลิกภาพของครู ทั้งรูปร่างหน้าตา กิริยาอาการ และการแต่งกาย เป็นสำคัญ ครูที่มีบุคลิกภาพด้านกายภาพเป็นปกติและน่าศรัทธา น่านับถือ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกับลูกศิษย์มากกว่าครูที่มีบุคลิกภาพด้านกายภาพที่ผิดปกติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผิดปกติในทางที่ไม่ดี หากจะกล่าวเฉพาะในด้านการแต่งกายแล้ว อาจจะสามารถสรุปได้ว่าการแต่งกายที่เหมาะสมที่สุดของครู คือการแต่งกายที่สะอาด เรียบร้อย ดูดี น่านับถือ

2.2.1.3 องค์ประกอบย่อยด้านความรักและเมตตาศิษย์ ผลการวิจัยพบว่ามีความหมายขององค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์ 2) การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจเต็มตาม 3) ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์ 4) ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์ 5) การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน ทั้งนี้เพราะการมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนมีความเมตตาปรารถนาดีต่อนักเรียนปรารถนาจะให้เขาเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ครูทำการสอน มีความคิดความเชื่อที่นักเรียนก็มีความปรารถนาที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ครูทำการสอนเช่นเดียวกัน และตามจรรยาบรรณข้อที่ 1 ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้าอธิบายได้ว่า ครูต้องรักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดยเสมอหน้า หมายถึงการตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจของศิษย์อย่างจริงจัง สอดคล้องกับความเคารพ การยอมรับ การเห็นอกเห็นใจต่อสิทธิพื้นฐานของศิษย์จนเป็นที่ไว้วางใจเชื่อถือและชื่นชมได้ รวมทั้งเป็นผลไปสู่การพัฒนารอบด้านอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับ พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม (2554, หน้า 1) ที่กล่าวว่า ในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เป็นพื้นฐานของการเป็นครูที่ดี ได้แก่ หลักธรรมที่เรียกว่า กัลยาณมิตรธรรม ซึ่งเป็นธรรมที่พระพุทธเจ้ากล่าวถึงคุณลักษณะของครูที่ดี โดยพระธรรมปิฎกโดยกล่าวถึงกัลยาณมิตรธรรม 7

ประการที่ 1 บีโย แปลว่า เป็นผู้น่ารักหรือเป็นที่รัก หมายความว่า ท่านที่เป็นครู ประกอบด้วยเมตตา ทำให้ผู้เป็นนักเรียนรู้สึกเสมือนมีเพื่อน ทำให้เกิดความชุ่มฉ่ำใจ ไม่อ้างว้างว่าเหว่ มีความอบอุ่นใจ มีความสบายใจ ฉะนั้นบุคคลที่เป็นครูทุกคนพึงยึดหลัก กัลยาณมิตรธรรมเป็นหลักปฏิบัติเพื่อให้เป็นครูที่สมบูรณ์มีคุณค่าน่าเคารพยกย่องนับถือ จากศิษย์และบุคคลในสังคม อันกล่าวได้ว่า ครูที่มีกัลยาณมิตรธรรม 7 ย่อมเป็นครูที่ดี สอดคล้องกับ เพทาย เข็นจิตโสมนัส (2557, หน้า 1) ที่กล่าวว่า ครูต้องมีคุณสมบัติ ในระดับสูง ได้แก่ 1) การเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมสุภาพเรียบร้อยและเหมาะสมที่จะเป็นครู ไม่ประพฤติผิดศีลธรรมจรรยาที่ถูกต้องดั่งงามต่าง ๆ 2) มีความเมตตากรุณา และปรารถนา ต่อผู้อื่นเป็นพื้นฐานของจิตใจ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู 3) มีความอดกลั้นอดทน และระงับยับยั้งจิตใจต่อสิ่งชั่วร้ายให้กระทำผิดต่าง ๆ มีหิริโอตตบปะต่อสิ่งชั่วร้ายที่ทำให้กระทำ ผิดในด้านต่าง ๆ มีสติปัญญาที่สามารถแยกแยะดีชั่วและถูกผิดอย่างพอเพียงที่จะดำเนิน ชีวิตได้อย่างถูกต้องดั่งงามและเหมาะสม 4) มีจิตใจเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีความเสียสละและ จิตอาสา เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมและสังคมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ปรารถนาจะให้เด็ก และเยาวชนและคนในสังคมมีความสุขและเจริญรุ่งเรืองสอดคล้องกับ พระเทพวรมณี (2554, หน้า 1) กล่าวถึงภารกิจของครูและการเป็นครูที่ดี 10 ประการ โดยกล่าวเป็นคำ กลอนดังนี้ “ครูที่ดีควรมีศีลธรรมจรรยา มีเมตตาต่อศิษย์ ไม่สอนผิดหลักวิชา มุ่งค้นคว้าอยู่ เสมอ ไม่พาลั่งเพลอประพฤติผิด รักศิษย์ไม่ลำเอียง ไม่คิดเกี่ยงการงาน ดิตบบริการสังคม นิยมความเป็นบัณฑิต และพูด ทำ คิด แต่เรื่องดี”

2.2.1.4 องค์ประกอบย่อยด้านความเสียสละในงานครู ผลการวิจัย พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การจิตผู้ อาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม 2) การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์ 3) การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา 4) การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ ตลอดเวลา 5) การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์ ทั้งนี้เพราะ ครูมาจากคำว่า “ครู” แปลว่า หนัก ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษกำหนดให้บุคคลที่ทำหน้าที่ในการสืบทอดและ ถ่ายทอดองค์ความรู้ จากภายนอกที่มองเห็น ความรู้จากภายในให้กระจ่าง และเป็นผู้มีหน้าที่สร้างบุคคลให้มีคุณภาพทั้งทางวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นกัลยาณมิตร และครู คือ ผู้ให้ ผู้เติม และผู้มีเมตตา ครูย่อมอยู่ในฐานะผู้ให้มิใช่ผู้รับ ครูคือ ผู้ที่จุดดวงประทีปทางปัญญา ให้แก่ศิษย์พ้นจากความมืด คือ ความไม่รู้ โดยพยายามประคับประคอง ส่งเสริมให้ศิษย์

เจริญก้าวหน้าในทุกวิถีทาง ครูคือ ผู้ให้ศาสตร์ศิลปวิทยาแก่มวลมนุษยชาติ ครูที่แท้จริง คือ ผู้ให้สำหรับศิษย์โดยไม่มีขอบเขต ทั้งนี้เพราะ หัวใจ และวิญญาณของครูบรรลุล้ำสามประการ คือ ปัญญา กรุณา และบริสุทธิ์ ครูต้องเสียสละ อดทนต่ออุปสรรค ให้การศึกษา ให้คำแนะนำและส่งเสริมบุคคลให้มีความเจริญงอกงามในการเรียนรู้ แก่เยาวชนด้วยความจริงใจและบริสุทธิ์ใจ สอดคล้องกับ นุชลี อุปภัย (2556, หน้า 116) กล่าวว่าครูต้องมีการรับผิดชอบ การทุ่มเทเพื่อการสอนครูที่มีอุดมการณ์ จะต้องใช้ชีวิตครูอย่างเต็มเวลาทั้ง 3 ส่วน คือ 1) งานสอน ครูต้องใช้เวลาในการเตรียมการสอนอย่างเต็มที่ วางแผนการสอน ค้นคว้า หาวิธีการที่จะสอนศิษย์ในรูปแบบต่าง ๆ และในขณะที่ ดำเนินการสอนต้องสอนให้ครบตามเวลาที่กำหนด เข้าสอนตรงเวลา เลิกสอนให้ตรงเวลา 2) งานครู นอกเหนือไปจากการสอน ครูต้องใช้เวลาทำงานด้านต่าง ๆ เช่น งานธุรการงาน บริหาร บริการ และงานที่จะทำให้สถาบันก้าวหน้า 3) งานนักศึกษา ให้เวลา ให้การอบรม แนะนำสั่งสอนศิษย์ เมื่อศิษย์ต้องการคำแนะนำหรือต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าในเวลา ทำงานหรือนอกเวลาทำงาน ครูควรมีเวลาให้ศิษย์ สอดคล้องกับ สุระ ต้นพล (2556, หน้า 1) กล่าวว่าความเสียสละเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานของผู้ที่อยู่ร่วมกันในสังคม ทุกคนในสังคม ต้องมีน้ำใจเอื้อเพื่อเสียสละแบ่งปันให้แก่กัน ไม่มีจิตใจคับแคบ เห็นแก่ตัว ความเสียสละจึง เป็นคุณธรรมเครื่องผูกมิตรไมตรี ยึดเหนี่ยวจิตใจไว้ เป็นเครื่องมือสร้างลักษณะนิสัยให้ เป็นคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม จะเกิดความสงบสุขได้ควรจะมีคุณธรรมคือความเสียสละ คือเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อส่วนรวม สอดคล้องกับ ญัฐสุภรณ์ หลาวทอง และปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ (2553, หน้า 38) กล่าวว่า การเสียสละในงานครู เป็นการให้ความรู้และเวลาด้วยเต็มใจ โดยไม่หวัง สิ่งตอบแทนหรือคำนึงถึงความสะดวกสบายของตนเองเป็นหลัก ความเสียสละในบุคคลที่มี จิตวิญญาณความเป็นครูสังเกตได้จาก การอุทิศเวลา การทุ่มเททำงานโดย ไม่หวังผลตอบแทน

2.2.1.5 องค์ประกอบย่อยด้านการมีจิตวิทยาในการสอน ผลการวิจัย

พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย
- 2) มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย ที่เหมาะกับการเรียนรู้ของนักเรียน
- 3) การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน
- 4) การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม และ
- 5) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับ

นักเรียน ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพอีกประการหนึ่งที่เขาไม่ได้คือ บรรยากาศในชั้นเรียน เพราะถ้าผู้เรียนมีความสุข อบอุ่นใจ สนุกสนาน มีความปลอดภัยทางจิต ปราศจากความกดดันต่าง ๆ มีสัมพันธภาพที่ดีกับครู กับเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ย่อมส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี และพร้อมที่จะพัฒนาศักยภาพของตน บรรยากาศในชั้นเรียนที่กล่าวถึงเป็นบรรยากาศทางจิตวิทยาที่มีความละเอียดอ่อนต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจ ความจริงใจ การมีทักษะในการแสดงออกทางพฤติกรรม ไม่ว่าจะเป็นบุคลิกภาพประจำตัว ท่าทีการสื่อสารทั้งทางวาจาและภาษากาย รวมทั้งมนุษยสัมพันธ์ ตลอดจนการเข้าใจปัญหาของผู้เรียน ซึ่งล้วนแต่มีประโยชน์ต่อการนำมาใช้ในการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนทั้งสิ้นและการรับรู้เป็นกระบวนการแปลความหมายระหว่างประสาทสัมผัสกับระบบประสาทของมนุษย์ที่ใช้อวัยวะรับสัมผัสสิ่งใดสิ่งหนึ่งทำให้ส่วนของประสาทสัมผัสในอวัยวะนั้นส่งผลเชื่อมโยงไปยังสมองและสมองจะถอดรหัสนั้นไปยังระบบประสาททำให้เกิดการรับรู้และรู้สึก จิตวิทยาการรับรู้เป็นเหตุการณ์ความรู้สึกที่เป็นผลจากกิจกรรมของเซลล์สมอง เป็นลักษณะหนึ่งของจิตแต่ไม่ใช่จิตทั้งหมด สอดคล้องกับ John Dewey เป็นทั้ง นักปรัชญาและนักจิตวิทยา Shook (1998-2003, หน้า 2) ที่เชื่อว่าความสำคัญของสิ่งแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์ และเชื่อว่าการศึกษาคือกระบวนการทางสังคมในอันที่จะเตรียมบุคคลเพื่อให้สามารถใช้ชีวิตสร้างสรรค์คุณค่าและประโยชน์แก่สังคมต่อไป Dewey เห็นว่า ผู้เรียนเป็นภาระว่างเปล่าที่คอยการเติมความรู้เข้าไปเสมือนเป็นผู้รองรับทุกอย่างที่ผู้สอนป้อนให้ เขาเน้นว่าการทำความเข้าใจพัฒนาการและการเจริญเติบโตในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนเป็นสิ่ง จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องศึกษาหาความรู้ เขาเชื่อว่าหน้าที่หลักของสถานศึกษาคือจะต้องสอนให้ผู้เรียนเป็นนักคิดโดยช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการคิดมิใช่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ข้อมูลและความรู้มากมายจากบทเรียน สอดคล้องกับ สอนประจันทร์ เสียงเย็น (2559, หน้า 57) กล่าวว่า มีหลายคนที่เป็นครูโดยไม่ได้ผ่านการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษามาก่อน จึงอาจมีข้อสงสัยบางประการเกิดขึ้น เช่น “ทำไมคนที่เรียนครูต้องเรียนจิตวิทยาการศึกษา” และ “ถ้าไม่มีความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาจะเป็นครูได้หรือไม่” ซึ่งจากประโยชน์ของจิตวิทยาการศึกษาข้างต้นก็พอจะทำให้สามารถตอบคำถามเหล่านี้ได้ว่าจิตวิทยาการศึกษาที่มีประโยชน์ต่อวิชาชีพครูเพียงไร ครูที่ไม่มีความรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษาแต่มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นครูที่ดีอาจสามารถพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของตนเองได้ โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาและการลองผิดลองถูกจนค้นพบกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการสอนอย่างไรก็ตาม การได้ศึกษาเนื้อหาสาระ

ของจิตวิทยาการศึกษา ก่อนประกอบวิชาชีพครูจะช่วยเตรียมครูผู้สอนให้สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมองเห็นช่องทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ อมรรัตน์ แก่นสาร (2560, หน้า 7) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า จิตวิญญาณความเป็นครู ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก มีด้านการมีจิตวิทยาในการสอน จำนวน 24 ตัวบ่งชี้เช่นกัน

2.2.2 องค์ประกอบหลัก ด้านการพัฒนาตนเอง ซึ่งประกอบไปด้วย องค์ประกอบย่อย 17 ตัวบ่งชี้ อภิปรายผล ดังนี้

2.2.2.1 องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ผลการวิจัยพบว่า มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน
- 2) มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน 3) ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ 4) การสอนที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ 5) การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ
- 6) มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย ทั้งนี้เพราะการพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการที่มีระบบเป็นเหตุเป็นผลในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น หรือกระบวนการในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม รวมทั้งมีการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรควรดำเนินการแบบมีส่วนร่วมรับพิชิตชอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต้องคำนึงถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีขั้นตอนต่อเนื่องกันตามลำดับ โดยผลที่ได้ในแต่ละขั้นตอนด้วย กระบวนการวิจัยจะนำไปสู่การดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป เริ่มตั้งแต่การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร การยกกร่างสร้างหลักสูตร การทดลองใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร รวมไปถึงการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพที่ดีที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน การที่จะพัฒนาหลักสูตรได้ควรมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาแนวคิดทฤษฎีการศึกษา จิตวิทยา การเรียนรู้ ประวัติความเป็นมาและระบบการจัดการศึกษาไทย วิสัยทัศน์และแผนพัฒนาการศึกษาไทย ทฤษฎีหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร มาตรฐานและมาตรฐานช่วงชั้นของ

หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปัญหาและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งควรเป็นผู้มีสมรรถนะเกี่ยวกับความสามารถวิเคราะห์หลักสูตร สามารถปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย สามารถประเมินหลักสูตรได้ทั้งก่อนและหลังการใช้หลักสูตร และสามารถจัดทำหลักสูตรได้ สอดคล้องกับ ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2555, หน้า 48) กล่าวว่าการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับ ชญาดา จอมทะรักษ์ (2562, หน้า 130) ที่ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้มี 6 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 18 ชั่วโมง สื่อการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมากและทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกัน ผลการทดลองใช้พบว่า การรู้เรื่อง วิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในภาพรวมและรายด้านและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ น่านน้ำ บัวคล้าย (2562, หน้า 141) ได้ศึกษาการพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพรูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พบว่า ผลทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพรูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา พบว่า 1) คุณลักษณะวิชาชีพรูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) นักศึกษามีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการเรียน ของความรู้เรื่องคุณลักษณะวิชาชีพรูภาพรวม สูงกว่าค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) นักศึกษา มีความพึงพอใจต่อหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพรูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2.2.2 องค์ประกอบย่อยด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ผลการวิจัย พบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การนำวิธี

แก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิด ไปทดลองใช้ 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน 3) การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา 4) มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเทคนิคการ และ 5) การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน

ทั้งนี้เนื่องจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูในสถานศึกษาโดยผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้ครูทุกคนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของผู้เรียนเป็นหลัก เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 สำหรับครูไทย เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ การตั้งคำถามเชิงคุณค่าของสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การสร้างวงสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาการศึกษาของผู้เรียนอย่างแท้จริง และยังเป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลังร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบ กัลยาณมิตรสู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียน เป็นสำคัญ และความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชน สอดคล้องกับ กิตตินันท์ โนสุ (2557) เรื่อง องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน พบว่า ครูที่มีจิตวิญญาณ ประกอบด้วยการพัฒนาตนเอง ความมีเหตุผลในการปฏิบัติงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติตามจรรยาบรรณ การมีคุณธรรมและจริยธรรม ความรัก ศรัทธาในวิชาชีพ และการปฏิบัติการสอน สอดคล้องกับ นิตยา พรหมพินิจ (2558) เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศงขลา เขต 2 พบว่า ตัวบ่งชี้หรือองค์ประกอบย่อยคุณภาพชีวิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สงขลา เขต 2 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และมีความสอดคล้องเหมาะสมกับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เหมาะสมกับจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพและเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมต่อสังคมและประเทศชาติ สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม (2553, หน้า 225) ที่พบว่า แนวทางการใช้หลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนเป็นการบูรณาการแนวคิดกระบวนการทำหลักเทียบกับกลยุทธ์

บลูโอเซียน ผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติของแนวทางการใช้หลักเทียบ สำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนจากการพิจารณาตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติอยู่ในระดับสูง และจากผลการประชุมชี้แจงทำความเข้าใจและทดลองใช้ในโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษา นำร่อง ปรากฏว่า โรงเรียนมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงาน มีบุคลากรที่มีความพร้อมทางวิชาการและยินดีเข้าร่วมดำเนินการ โรงเรียนสามารถจัดตารางการดำเนินงาน เข้ากับปฏิทินปฏิบัติงานของทางโรงเรียน และสามารถจัดสรรงบประมาณสนับสนุน การดำเนินงานได้

2.2.2.3 องค์ประกอบย่อยด้านการวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่ามีความจำเป็นองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้มีการศึกษาวิจัย
- 2) การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน
- 3) การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน
- 4) ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่
- 5) การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย และ
- 6) การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนา ทั้งนี้เพราะนโยบายของรัฐให้ความสำคัญต่อการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศให้กับทรัพยากรมนุษย์เพราะว่าการวิจัยเป็นกระบวนการของการสร้างเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ เกิดกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี รวมถึงวิทยาการใหม่ ๆ ให้ตอบสนองต่อการนำไปใช้ประโยชน์และสร้างมูลค่าสนับสนุน การพัฒนาประเทศในทุกด้าน โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมุ่งเน้นส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานวิจัยของภาครัฐ และภาคเอกชน พัฒนาการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมในระดับภาคหรือกลุ่มจังหวัดหรือจังหวัดให้ตรงกับความต้องการของพื้นที่ และผลักดันให้นำผลผลิตจากการวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างให้เกิดสังคมเศรษฐกิจฐานนวัตกรรมที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศอื่นที่มีระดับการพัฒนาใกล้เคียงกัน การศึกษาเป็นองค์ประกอบแรกที่มีความสำคัญและมีการวางระบบการศึกษาให้เชื่อมโยงกับการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกกลุ่มทุกช่วงวัย ให้มีคุณภาพ มีศักยภาพในการแข่งขัน เพื่อเป็นฐานหลักสนับสนุนการพัฒนาประเทศในทุกด้านอย่างยั่งยืน เจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการมุ่งเสริมสร้างและวางระบบการวิจัย

และพัฒนาการสร้างนวัตกรรมในสถาบันการศึกษา พร้อมผลักดันให้มีการนำไปใช้
 ประโยชน์เพื่อให้บรรลุสัมฤทธิ์ผลและเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาสู่การพัฒนาคน
 สังคมและประเทศชาติ การวิจัยทางการศึกษาจึงนับเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการขับเคลื่อน
 การปฏิรูปการศึกษา โดยการวิจัยที่มีคุณภาพจะสร้างฐานความรู้และนวัตกรรม
 ทางการศึกษาที่มีคุณค่ารวมทั้งพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม อันก่อให้เกิดประโยชน์
 ต่อการนำมาใช้แก้ปัญหาปรับปรุง และกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการศึกษา
 และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ อรรถนุช มั่งมีสุขศิริ
 (2560, หน้า 80) ที่ศึกษาการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
 คุณลักษณะและทักษะของนักประดิษฐ์ พบว่า บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
 คุณลักษณะและทักษะของนักประดิษฐ์ในการวิจัยครั้งนี้มีเป้าหมายที่ครูผู้สอนสาระ
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยบทบาทของครูที่จะพัฒนานักประดิษฐ์ต้องเริ่มจากทัศนคติ
 ภายในตัวครู สู่ความรู้ความสามารถ การจัดการเรียนรู้เสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ
 ของผู้เรียนน ดังนี้ 1) การมีปรัชญาในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 และมีทัศนคติต่อผู้เรียนว่าผู้เรียนทุกคนเป็นนักประดิษฐ์ได้ ด้วยการจัดประสบการณ์
 การเรียนรู้ให้นักเรียนฝึกคิด วิจัยค้นหาคำตอบ ฝึกทำนำความคิดสู่การปฏิบัติ
 สร้างคุณลักษณะและทักษะของนักประดิษฐ์อย่างต่อเนื่อง 2) ครูมีความรู้และสามารถ
 ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้กล่าวคือต้องมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ
 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 3) ครูจัดการเรียนรู้โดยอำนาจการ
 ให้เกิดการเรียนรู้ (learning facilitator) และมีการวางแผนและจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
 จัดบรรยากาศให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) การวัดประเมินผล ครูประเมิน
 และวิจัยว่าผู้เรียนได้คุณลักษณะ ทักษะและความรู้ที่จำเป็นแล้วเป็นหลัก
 และการประเมินผลผลิตคือสร้างสิ่งประดิษฐ์สำเร็จเป็นเรื่องราวและสร้างเสริมกำลังใจ
 เพื่อให้ผู้เรียนคิดสิ่งใหม่ ๆ และเปิดใจกว้างรับความผิดพลาด จากการลองผิดลองถูก
 ความคิดใหม่ ๆ 5) ทบทวนสรุปภาพความสำเร็จ และข้อปรับปรุงแก้ไขร่วมกับผู้เรียน ทั้งใน
 ผลผลิต สิ่งประดิษฐ์และกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ วัชรินทร์ ปานพรหม
 (2555, หน้า 138) ได้ศึกษา การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการที่ส่งผลต่อ
 สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2 พบว่าการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้าน

วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย หลักสูตร การเรียนการสอน สื่อการสอนการประเมินผล และการบริหารจัดการ ตามลำดับ การจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการส่งผลต่อ สมรรถนะประจำสายงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่การเรียนการสอน บริหารจัดการ สื่อการสอน หลักสูตร และการประเมินผล โดยร่วมกันทำน่ายได้ร้อยละ 61 และปัญหาอุปสรรคในการจัดการนวัตกรรมทางการศึกษาด้านวิชาการและสมรรถนะประจำสายงานของครูได้แก่ ครูขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ขาดความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและขาดอุปกรณ์ที่ทันสมัย ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดอบรมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงานให้ครูได้พัฒนาตนเองและจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยในการปฏิบัติงานให้ครู

2.2.3 องค์ประกอบหลัก ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยองค์ประกอบย่อย 23 ตัวบ่งชี้ อภิปรายผล ดังนี้

2.2.3.1 องค์ประกอบย่อยด้านการสร้างวินัยในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่ามีความนำหน้าองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน 2) การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ 3) การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน 4) การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก 5) การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ และ 6) การปลุกฝังและสร้างระเบียบวินัย ทั้งนี้เพราะ การสร้างวินัยในชั้นเรียนเป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กอย่างสร้างสรรค์โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษจะมีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตัวเองมากกว่าที่จะโดนบังคับ เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต การสร้างวินัยในชั้นเรียนนั้น มีความแตกต่างจากการลงโทษ เพราะการลงโทษโดยทั่วไปนั้น เป็นการบังคับให้หยุดพฤติกรรมจากภายนอก ซึ่งสามารถหยุดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กได้ทันที แต่ไม่อาจจะทำให้เด็กสำนึกได้ด้วยตัวเอง และยิ่งลงโทษมากเท่าไร การแสดงพฤติกรรมต่อต้านของเด็กก็ยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการสร้างวินัยเชิงบวกที่เน้นการพูดคุย ปรับความเข้าใจระหว่างกัน เพื่อหาทางแก้ปัญหาในพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก ถึงแม้ว่าวิธีนี้อาจต้องใช้เวลาในการปรับพฤติกรรมนานกว่าวิธีแรก แต่ถ้าสามารถทำให้สำเร็จ จะทำให้เด็กมีวินัยจากใจของตัวเองและจะเป็นผลที่ดีต่อเด็กไปในระยะยาว การสร้างวินัยในชั้นเรียนเชิงบวก

เป็นวิธีการที่สอดคล้องกับธรรมชาติการรับรู้และการเรียนรู้ของเด็ก กล่าวคือเด็กจะรับรู้สิ่งที่เราสื่อสารได้ดีเมื่อเราตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็กก่อน แล้วสมองของเด็กจึงจะเปิดรับสิ่งที่เราต้องการสื่อสาร และเด็กจะเรียนรู้สิ่งที่เราสื่อสารได้ดีเมื่อเราสร้างและรักษาสัมพันธภาพที่ดีกับเด็กก่อน แล้วสมองของเด็กจะพร้อมทำความเข้าใจ และการสร้างวินัยควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ซึ่งเป็นวัยที่กำลังสร้างลักษณะนิสัยและต่อเนื่องถึงเด็กวัยเรียนซึ่งจะมีกระบวนการเรียนรู้ คิดอย่างมีเหตุผลมากขึ้น เด็กจะเลือกทำกิจกรรมอย่างที่มีสนใจและลงมือทำด้วยตนเอง ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาความจำและการแก้ไขปัญหาด้วยเหตุผล การฝึกวินัยทำให้เด็กเกิดนิสัยในการควบคุมตนเองอันจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่น ในสังคมได้ โดยไม่ล่วงเกินสิทธิหรือประพฤตินิยมารยาทของสังคม การฝึกวินัยให้เด็กจำเป็นต้องกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ค่อยเป็นค่อยไปโดยมีการยืดหยุ่นได้ตามสภาพของเด็ก และควรให้เด็กเข้าใจถึงเหตุผลของกฎระเบียบนั้น ๆ ควรหลีกเลี่ยงการข่มขู่ แต่ควรสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องชมเชยเมื่อมีโอกาส สถาบันที่มีบทบาทในการการปลูกฝังการมีวินัยแก่คนในชาติ ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันการเมืองและการปกครอง สื่อมวลชน และองค์กรอิสระ ถึงแม้ว่าการพัฒนาการมีวินัยต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายสถาบันดังกล่าวไปแล้วนั้น การปลูกฝังการมีวินัยในตนเองให้แก่เด็กวัยเรียนนั้นเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาที่ต้องพยายามปลูกฝังความมีระเบียบวินัยให้เหมาะสมกับวัย โดยเริ่มแรกจากสถาบันครอบครัว เพราะบิดามารดามีบทบาทต่อพฤติกรรมของเด็กและคอย อบรมสั่งสอนให้เด็กมีพฤติกรรมความประพฤติที่ดีได้ และนอกจากนี้แล้ว ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเช่นกันในการเสริมสร้างวินัยให้เด็กเมื่ออยู่ในชั้นเรียน พร้อมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ควรร่วมมือกันและประสานแนวคิดระหว่างบ้านและโรงเรียน และวิธีการทางบวกเพื่อสร้างวินัย สอดคล้องกับ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวถึง วิธีสร้างวินัยในตนเอง ดังนี้ “การจะให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ยั่งยืนเคยชิน ย่อมมาจากจิตใจที่มีความพึงพอใจ มีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น เมื่อเกิดปัญญาเรียนรู้ เกิดความรู้ความเข้าใจมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของการกระทำนั้น จะเป็นวิธีสร้างวินัยความรับผิดชอบในตนเอง เป็นการจัดสรรโอกาส ทำให้ชีวิตและสังคมมีระเบียบเป็นโอกาสแก่การพัฒนามนุษย์ “มุ่งหวังให้เด็กได้แนวทางในการประพฤติปฏิบัติ โดยการปฏิบัตินั้นซึมซับเข้าไปในตัวเด็กควบคุมตัวเองในการกระทำสิ่ง

ต่าง ๆ ได้ตามความคาดหวังและมีความสุขโดยเฉพาะ สอดคล้องกับ อุษาวดี คำยา (2557, หน้า 89) ได้ศึกษาการพัฒนาครูด้านการสร้างวินัยนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยเตย อำเภอภูตรัง จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธ์ การประชุมเชิงปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน พบว่า ผู้ร่วมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจ เกิดความตระหนัก และรู้แนวทางในการปฏิบัติการเสริมสร้างวินัยนักเรียน สามารถดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าว พบว่า ประสพผลสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ ครูผู้เข้าร่วมกิจกรรม คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกคน สอดคล้องกับ ชุมศิริ ตันติธารา (2559, หน้า 60) ได้ศึกษาผลการใช้โปรแกรมการสร้างวินัยเชิงบวกที่มีต่อการทำงานของสมอ ด้านการจัดการของเด็กปฐมวัย พบว่า หลังจากผู้วิจัยได้นำเสนอโปรแกรมการสร้างวินัยเชิงบวกกับกลุ่มทดลองและทำการวัดประเมินแล้ว หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีระดับการทำงาน ของสมอด้านการจัดการพัฒนาสูงขึ้นและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และหลังการทดลองระดับการทำงานของสมอด้านการจัดการ ของกลุ่มทดลองยังมีความคงทนต่อเนื่องไปถึงระยะติดตามผล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า การสอนนักเรียนด้วยโปรแกรมการสร้างวินัยเชิงบวกนั้นส่งผลเชิงบวกต่อการทำงานของสมอด้านการจัดการ เนื่องจากหลักการของการสอนด้วย เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกส่งผลต่อสภาพอารมณ์ของเด็กในเชิงบวก ทำให้เด็กสามารถ ปรับและควบคุมอารมณ์ตนเองได้ดี และเกิดการเรียนรู้ (Raver, 2003) ประกอบกับเทคนิค ที่ผู้วิจัยนำมาใช้แล้วแต่เป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพในตัวเองในการส่งเสริมให้เด็กใฝ่รู้ ให้ความสนใจกิจกรรมที่จัดขึ้นในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น

2.2.3.2 องค์ประกอบย่อยด้านการจัดการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า มี คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การพัฒนาผู้เรียน ในทุกด้าน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ 3) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ 4) การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้ 5) การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียน เป็นสำคัญ 6) การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย และ 7) ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะ การจัดการเรียนรู้เป็นการตั้งใจกระทำให้เกิดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่ดีย่อมทำให้เกิด การเรียนรู้ที่ดี ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้สอนที่สอน อย่างมีหลักการมีความรู้และมีทักษะ จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมายและมีคุณค่า

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้กระบวนการเรียนรู้มิได้จำกัดว่าจะต้องเกิดขึ้นเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ หรือที่เรียกกันว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจและนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และสัมฤทธิ์ผล และการจัดการเรียนรู้ไม่ใช่เป็นเพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาโดยใช้วิธีการบอกให้จดจำและนำไปท่องจำเพื่อการสอบเท่านั้น แต่การจัดการเรียนรู้เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่านั้น กล่าวคือ วิธีการใดก็ตามที่ผู้สอนนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เรียกได้ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ รดา วัฒนะนิรันดร (2558, หน้า 74) พบว่าผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียน คำอักษรรำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่องการอ่าน เขียน คำอักษรรำ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 22.33 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.33 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.00 จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทย เรื่อง การอ่าน เขียน คำอักษรรำ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.33 สอดคล้องกับ เจษฎายุทธ ไกรกลาง (2560, หน้า 71) ที่ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐาน ต่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า 1) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐานต่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ 3) ความสามารถในการ

คิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และมีความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2.3.3 องค์ประกอบย่อยด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน

ผลการวิจัยพบว่ามีความน่าหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
- 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และ
- 4) การจัด สภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้เพราะ บรรยากาศในชั้นเรียนถือเป็น บรรยากาศทางจิตวิทยาที่สำคัญที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูผู้สอนต้องมีทักษะ ประสบการณ์และจิตวิทยาในการสร้างบรรยากาศดังกล่าวได้โดยเลือกรูปแบบ (Model) วิธีการ (Innovation) เครื่องมือ (Media) ตลอดจนเทคโนโลยี (Technology) เพิ่มเสริมสร้าง บรรยากาศที่เร้าให้ผู้เรียน ใฝ่รู้ใฝ่เรียนมากยิ่งขึ้น การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน ให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน เพื่อช่วยส่งเสริมให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนิน ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างความสนใจใฝ่รู้ ใฝ่ศึกษา ตลอดจนช่วยส่งเสริม ความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียนและยังช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไป อย่างราบรื่น เช่น ห้องเรียนที่ไม่คับแคบจนเกินไป ทำให้นักเรียนเกิดความคล่องตัว ในการทำกิจกรรม ช่วยส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงามและความมีระเบียบวินัยให้แก่ผู้เรียน เช่น ห้องเรียนที่สะอาด ที่จัดโต๊ะเก้าอี้ไว้อย่างเป็นระเบียบ มีความเอื้อเพื่อแผ้วถ่อกัน นักเรียนจะซึมซับสิ่งเหล่านี้ไว้โดยไม่รู้ตัว ช่วยส่งเสริมสุขภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน เช่น มีแสงสว่างที่เหมาะสม มีที่นั่งไม่ใกล้กระดานดำมากเกินไป มีขนาดโต๊ะและเก้าอี้ที่เหมาะสม กับวัย รูปร่างของนักเรียนนักศึกษา ฯลฯ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และสร้างความสนใจ ในบทเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดมุมวิชาการต่าง ๆ การจัดป้ายนิเทศ การตกแต่งห้องเรียน ด้วยผลงานของนักเรียน ช่วยส่งเสริมการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เช่น การฝึกให้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน การฝึกให้มีอัธยาศัยไมตรีในการอยู่ร่วมกัน ฯลฯ ช่วยสร้าง เจตคติที่ดีต่อการเรียนและการมาโรงเรียน เพราะในชั้นเรียนมีครูที่เข้าใจนักเรียน ให้ความเมตตาเอื้ออารีต่อนักเรียน และนักเรียนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน สอดคล้องกับ ธรรมรักษ์ ละอองนวล (2556, หน้า 60) ได้ศึกษาการจัดการชั้นเรียนในโรงเรียนเคียวนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า การจัดการ ชั้นเรียนในโรงเรียนเคียวนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษาศรีสะเกษ

เขต 2 ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.82$) เพราะโรงเรียนมีการวางแผนสภาพแวดล้อม จึงมีผลต่อการจัดการชั้นเรียนในโรงเรียนเคียวน่า และตามหลักจิตวิทยา สภาพแวดล้อมโดยรอบมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคล บุคคลที่อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีย่อมปรับพฤติกรรมของตนเองตามสภาพแวดล้อมไปในแนวที่ดี เรียกว่าปรับตัวไปในทางที่จะก่อให้เกิดเป็นการเรียนรู้ที่ดี ในทางการศึกษาหรือการเรียนการสอนจึงได้เน้นให้มีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้โดยรอบตัวผู้เรียน โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนซึ่งจะมีอิทธิพลต่อนักเรียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากผู้เรียนจะต้องใช้เวลาอยู่ในห้องเรียนสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง และครูก็ได้ใช้ห้องเรียนเป็นแหล่งกลางในการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ดังนั้นการจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และการสอนของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญในการสร้างประสิทธิภาพทางการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน สอดคล้องกับ เพชรา ชาญพันธ์ (2560, หน้า 65) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยพหุระดับการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า สำหรับผลการทดสอบอิทธิพลสุ่ม (Random effects) พบว่าค่าส่วนที่เหลือของค่าเฉลี่ยระดับห้องเรียนความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ มีความแปรปรวนระหว่างห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แสดงว่า การจัดบรรยากาศการกระตุ้นความสนใจ ส่งผลต่อความสามารถในการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของห้องเรียนเมื่อพิจารณาผลการทดสอบอิทธิพลคงที่ (Fixed effects) เมื่อนำค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมาเป็นตัวแปรตาม พบว่า บรรยากาศของการกระตุ้นความสนใจ ตัวแปรบุคลิกภาพของครูผู้สอน บรรยากาศที่เป็นอิสระ บรรยากาศของการยอมรับนับถือ บรรยากาศที่ทำทนาย บรรยากาศของการควบคุม ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือไม่มีตัวแปรใดของการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนที่ส่งผลต่อสัมประสิทธิ์การถดถอยพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.2.3.4 องค์ประกอบย่อยด้านการมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

ผลการวิจัยพบว่ามีค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน
- 2) ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
- 3) คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน
- 4) การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัยหรือแสดงความคิดเห็นและรับฟังทุกความคิดเห็น
- 5) การมีพฤติกรรมโต้ตอบกัน

ในห้องเรียน และ 6) ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะ ปฏิสัมพันธ์การสอนเป็นลักษณะสากลของกระบวนการสอนกว้างกว่าหมวดหมู่ของ "อิทธิพลการสอน" มาก ซึ่งลดกระบวนการสอนให้สัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างวิชากับวัตถุ แม้แต่การวิเคราะห์แบบผิวเผินของการฝึกสอนจริงก็ดึงความสนใจไปที่ปฏิสัมพันธ์ที่หลากหลาย เช่น นักเรียน - นักเรียน, นักเรียน - ทีม, นักเรียน - ครู ฯลฯ ความสัมพันธ์หลักของกระบวนการสอนคือความสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม การเริ่มต้นซึ่งกำหนดผลลัพธ์ในท้ายที่สุดคือความสัมพันธ์ ปฏิสัมพันธ์การสอนเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างครูและนักเรียนในระหว่างงานการศึกษาและมุ่งเป้าไปที่การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก ปฏิสัมพันธ์เป็นหมวดหมู่เชิงปรัชญา ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อมโยงที่จำเป็นในระดับสากลของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด ในวิทยาการการสอน ปฏิสัมพันธ์ทางการสอนทำหน้าที่เป็นหนึ่งในแนวคิดหลักและเป็นหลักการทางวิทยาศาสตร์และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่อยู่ร่วมกัน การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข จะทำให้ผู้เรียนรู้สึกรักที่จะเรียนรู้และเกิดการเรียนรู้ได้โดยง่าย การเรียนรู้ดังกล่าว ได้แก่การเรียนรู้ด้านความรู้ และการเรียนรู้ทางสังคม ทั้งนี้เนื่องจาก เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา คือ การให้ผู้เรียนมีความรู้ และสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างราบรื่นมีความสุข สอดคล้องกับ วัชรพงษ์ หวันสมาน (2559, หน้า 49) เรื่องการเสริมสร้างการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนภาษาอังกฤษเฉพาะทางในห้องเรียนออนไลน์โดยใช้กระบวนการเสริมต่อศักยภาพการเรียนรู้ พบว่า กระบวนการเสริมต่อศักยภาพทางการเรียนรู้ (scaffolding) เป็นแนวคิดที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีการสร้างความรู้เชิงสังคมที่ผู้เรียนและผู้เรียนร่วมกันสร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านการปฏิสัมพันธ์โดยมีผู้สอนคอยให้ความช่วยเหลือ ผลการวิจัยได้มาจากการวิเคราะห์ความคิดเห็น 1,810 ข้อความที่ผู้เรียนและผู้สอนได้ตอบกันระหว่างการสอนผ่านเฟซบุ๊กเป็นเวลา 12 สัปดาห์ ผลการวิเคราะห์ความถี่และเนื้อหาของการปฏิสัมพันธ์พบว่าจำนวนความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนสูงกว่าความถี่ของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และยังพบอีกว่าผู้สอนมีบทบาทมากในช่วงแรกของการเรียน ทั้งนี้เพื่อปูพื้นฐานให้ผู้เรียนสามารถเรียนออนไลน์ได้ และเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นจนในที่สุดผู้เรียนมีบทบาทมากขึ้นในการเรียนโดยผู้สอนลดบทบาทลงจนเกือบเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ สอดคล้องกับ วงกต ศรีอุไร (2562, หน้า 121) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่าระบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้น

เรียนได้ โดยประสิทธิผลของการใช้รูปแบบสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ในชั้น ผลการประเมินด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนพบว่าผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนโดยใช้รูปแบบสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรูปแบบระบบสนับสนุนการปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียนที่นำไปใช้ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และผู้เรียนคนอื่น ๆ มากขึ้นซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจเนื้อหาวิชาเพิ่มมากขึ้น และทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น อีกทั้งผู้สอนยังสามารถเห็นพัฒนาการของผู้เรียนได้อย่างชัดเจนผ่านทางแถบสีแสดงระดับการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างและใช้สื่อซึ่งทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ผลของงานวิจัย ที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ในหลากหลายด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 66 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญและสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตลอดจนมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำวิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมตามวิธีการนี้ไปใช้ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ในเรื่องอื่น ๆ ต่อไปได้อย่างเป็นผลดีและผู้บริหารสามารถกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับครูให้มีความเป็นมืออาชีพ หรือเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เช่น มีการประเมินการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องทุก ๆ 1 – 2 ปี หรือให้ครูจัดตั้งกลุ่มช่วยกันผลัดเปลี่ยนเพื่อประเมินการสอน เมื่อครูคนใดคนหนึ่งทำการสอน เพื่อนครูที่เหลือจะเข้าไปสังเกตการสอนและมีการให้ผลสะท้อนกลับหลังการสอนนั้นจบลง และผลัดเปลี่ยนกันไปเรื่อย ๆ เช่นนี้จนครบทุกคน การเรียนรู้แบบร่วมมือกันของครูนี้จะช่วยให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจ

ในการสอนมากขึ้น มีความเข้าใจในการปฏิบัติจนเกิดความชำนาญ วิธีการนี้จะช่วยสนับสนุนให้ครูมีความเป็นครูมืออาชีพ

1.2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักที่สำคัญคือ ด้านจิตวิญญาณ ความเป็นครูและด้านการพัฒนาตนเอง มีน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .95 ดังนั้น ครูควรให้ความสำคัญกับทั้ง 2 ด้านนี้ให้มากที่สุด และด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.66 นอกจากนี้ตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ทั้ง 66 ตัวบ่งชี้ที่สามารถแสดงความเป็นครูมืออาชีพในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดังนี้

1.2.1 ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ควรให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ความรักและเมตตาศิษย์
- 4) ความเสียสละในงานครู และ 5) การมีจิตวิทยาในการสอน

1.2.2 ด้านการพัฒนาตนเอง ควรให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และ 3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา

1.2.3 ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรให้ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และ 4) การมีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงเสนอแนะ ดังนี้

2.1. ควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดหรือแบบประเมิน โดยยึดตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 เพื่อให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้บริหารโรงเรียนใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพของครูในสังกัดต่อไป

2.2. ควรศึกษาปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ เช่น ค่านิยม สังคมที่มีต่ออาชีพครูในปัจจุบัน กระบวนการพัฒนาตนเองในวิชาชีพครู เป็นต้น

2.3. ควรทำวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพ เช่น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญการสัมภาษณ์ครูดีเด่น การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนหรือการกำหนดนโยบายเพื่อยกระดับคุณภาพของครูให้เป็นครูมืออาชีพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกพร ฉันทนารุ่งศักดิ์. (2553). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของระบบการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ สำหรับสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย*. ดุษฎีนิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิชาการ. (2544). *การพัฒนาศักยภาพครู*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2558). *การพัฒนาตนเอง*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.hospital.moph.go.th 8 มกราคม 2564
- กรรณิการ์ ศรีวาริรัตน์. (2551). *โมเดลเชิงสาเหตุของคุณภาพชีวิตครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กัญญา เอี่ยมพญา. (2564). จิตวิญญาณครูในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 8(2), 398.
- กฤษดา ผ่องพิทยาและคณะ. (2563). *คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ และจิตวิญญาณความเป็นครู*. กรุงเทพฯ: หจก.วารานนท์ เอ็นเตอร์ไพรส์.
- กัลยาณี ชูศรีวัน. (2556). *การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน รายวิชา สังคมศึกษาพื้นฐาน (ส 33102) สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ์*. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 7(3), 221-232.
- กิตติ ไสภณโกโดย. (2553). “คุณธรรม” “จริยธรรม” และการดำรงอยู่กับสังคมประชาธิปไตย. *สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน*, 3(2), 114
- กิตินันท์ โนสุและ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2561). องค์ประกอบและตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดภาคเหนือตอนบน. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, 12(2), 53-65.
- กীরดี คุวานันท์. (2560). *การจัดการเรียนรู้วิถีผู้เรียนเป็นสำคัญ*. ปทุมธานี: นัชชาวัฒน์.
- โกศิษฎ์ เปลรินทร์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับผู้บริหาร*

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ขวัญตา นิลทศร. (2556). *คุณลักษณะของครูมืออาชีพในยุคการปฏิรูปการศึกษาของครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ชันธุ์ชัย อธิเกียรติและธนารักษ์ สารเถื่อนแก้ว. (2558). *การสอนแบบทันสมัยและเทคนิควิธีสอนแนวใหม่*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://regis.skru.ac.th/regis.skru.ac.th/RegisWeb/datafiledownload/25590714-15.pdf>. 6 กุมภาพันธ์ 2564.
- เชษฐา ทองยิ่ง. (2559). *ปัญหาครู : ปัญหาที่รอการปฏิรูป*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://library2.parliament.go.th/ebook/content-issue/2559/hi2559-091.pdf>. 20 เมษายน 2564.
- คณะครุศาสตร์. (2556). *การส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและการให้กำลังใจผู้เรียน*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://edu.kpru.ac.th/contents/e-learning4/12.pdf>. 15 มกราคม 2564.
- คณะครุศาสตร์. (2557). *เอกสารประกอบการสอน เรื่องการบริหารจัดการในชั้นเรียน*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก www.fieldexperienceskus.weebly.com. 6 กุมภาพันธ์ 2564.
- ครูเชียงใหม่. (2564). *การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.kruchiangrai.net>. 18 ตุลาคม 2563.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2557). *การพัฒนาตนเอง*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก https://council.kbu.ac.th/file_download/Article/Article-58-09-30-1.pdf. 21 พฤษภาคม 2565.
- จักษณา อธิรัตน์ปัญญา. (2558). *การวิเคราะห์องค์ประกอบของคุณลักษณะของครูดีในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มศว.* 5(2). 30
- จรรยา ลินลา. (2562). *กระบวนการพัฒนาตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม*. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(2), 169-176.
- จิรวดี ทวีโชติ. (2561). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- จิรนนท์ นุ่นชูคັນ. (2559). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 9(1), 87-99.
- จิราพร เครือแวงมน. (2562). การพัฒนาแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ภายในสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราภรณ์ พรหมทอง. (2559). การพัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เพื่อเข้าสู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์น*, 10(2), 63.
- ฉัตรชัย ทองเจริญ. (2556). คุณลักษณะการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ชญาดา จอมทะรักษ์. (2562). การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้เรื่องวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ค.อ.ด. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชาญชัย อินทรประวัตติ. (2557). *จิตวิทยาสำหรับครู ตอนที่สาม : องค์ประกอบของบุคคลผู้เป็นครู*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.sut.ac.th/edu/article/psychology3.htm>. 2 พฤษภาคม 2565.
- ชูชาติ พวงสมจิตร์. (2560). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน. *Veridian EJournal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทยสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 10(2), 1342-1354.
- โชคชัย ปัญญาคำ. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพลักษณะด้านจริยธรรม ของนักศึกษาสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณรงค์ฤทธิ์ อินทนาม. (2553). *การพัฒนาหลักเทียบสำหรับการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐกรรณ์ หลาวทองและปิยวรรณ วิเศษสุวรรณภูมิ. (2553). การพัฒนาแบบวัดจิต

วิญญาณความเป็นครู. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย, 23(1), 25-54.

- ณัฐกา นาเลื่อน. (2556). ผลการสอนโดยใช้รูปแบบวงจรการเรียนรู้ 7E ร่วมกับเทคนิคการใช้คำถามที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ณัฐกา นครสูงเนิน. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 10(31), 7-18.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2562). แนวปฏิบัติการบริหารจัดการชั้นเรียนของครูปฐมวัยตามแนวห้องเรียนคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. วารสารบัณฑิตศึกษา, 16(73), 23-30.
- ดวงใจ ชนะสิทธิ. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการส่งเสริมจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูมิภาควัดตะวันออก. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญาโท: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เดชกุล มัทวานุกุล. (2564). การปฏิรูปตนเองเพื่อความเป็น "ครูมืออาชีพ". (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.curriculum-instruction.com>. 28 กุมภาพันธ์ 2564.
- ทศนา แคมมณี. (2559). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2554). ประสบการณ์ของการเป็นครูผู้มีจิตวิญญาณความเป็นครู: การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Experience of Spirituality in Teachers: A Phenomenological Study). วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 18(1), 55-65.
- น่านน้ำ บัวคล้าย. (2562). การพัฒนาหลักสูตรเสริมสร้างคุณลักษณะวิชาชีพครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- หงษ์ลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลริสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัยและคณะ. (2551). *การสำรวจและสังเคราะห์ตัวอย่างชี้คุณธรรมจริยธรรม*.

กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2551). *การพัฒนาตัวอย่างชี้การประเมิน Paper presented at the การประชุมวิชาการ เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม, โรงแรมแอมบาสเดอร์*.

นรรชต์ ฝันเชียร. (2562). *เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน*. (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก <https://www.trueplookpanya.com/education/content/71919/-teaartedu-teaart-teamet>. 6 กุมภาพันธ์ 2564.

นฤมล เนียมหอม. (2556). *การสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย*. (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก <http://pecerathailand.org/assets/pdf/38.pdf> 6 กุมภาพันธ์ 2564.

นฤมล ปภัสสรานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

นัยนัน บุญมี. (2555). *ความต้องการการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ เคทีซีมิโก้ จำกัด สาขาเซ็นทรัลเวสต์. วิทยานิพนธ์ ปศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร*.

นิภาภรณ์ ชัยโพธิ์กลาง. (2561). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 24(2), 80-95*.

นุชลี อุปภัย. (2556). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3.) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.

บุญมี แทนแก้ว. (2552). *จริยธรรมกับชีวิต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

บุษรา อ่อนคง. (2561). *การบริหารจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21*. (ออนไลน์)

เข้าถึงได้จาก <http://www.guru5g.in.th/e-Training/Unit-4/1-Unit-4.pdf>.

1 กุมภาพันธ์ 2564.

เบญจมาศ วรรณปะเข. (2562). *แนวทางการพัฒนาตนเองของครู สังกัดสำนักงานเขต*

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด*, 9(2), 159-168.

- เบญจมินทร์ โคตรสุโน. (2561). การพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4. *Journal of Graduate School Sakon Nakhon Rajabhat University*, 15(71), 179- 187.
- ประกาศรี สีสหอำไพ. (2550). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประสาท เนืองเฉลิม. (2559). การปฏิรูปตนเองสู่การเป็นครูมืออาชีพ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(1), 66.
- ประเสริฐ บัวจันอัฐ. (2559). *การศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาวิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง*. งานวิจัย รศ.ม. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- พระครูสมุห์วิชัย ชาติจิตโต. (2560). การประยุกต์หลักเมตตาในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อจัดการความขัดแย้ง. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 5(พิเศษ), 5.
- พระครูสังฆรักษ์จักรกฤษณ์ ภูริปัญญา. (2562). จิตวิญญาณความเป็นครูมืออาชีพ. *Journal of MCU Nakhondhat*, 6(1), 31-37.
- พระครูอุทุมพรกิตติคุณ (เลื่อน ภาโมโร). (2558). การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาด้วยหลักพุทธธรรม. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 2(1), 70-80.
- พระธรรมปิฎก. (2538). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. (พิมพ์ครั้งที่ 8.) กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระมงคลธรรมวิธาน. (2561). ครูมืออาชีพสู่การเรียนรู้แบบมืออาชีพ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*, 11(1), 2486-2499.
- พระเทพวรมณี. (2554). *ปาฐกถาธรรมครูที่ดี*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://wiboonman.blogspot.com/2010/06/blog-post.html>. 2 พฤษภาคม 2565.
- พรณี ลีกิจวัฒน์ (2558). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.

- พวงพยอม คำมุง. (2564). ความหมายของ “คุณธรรม” และ “จริยธรรม”. (ออนไลน์)
เข้าถึงได้จาก https://pr.prd.go.th/nan/ewt_news.php?nid=2337&filename=intro.
24 เมษายน 2564.
- พาสนา จุลรัตน์. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณ
ความเป็นครูของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิชิต ฤทธิจรรยา. (2559). เทคนิคการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพเยาว์ ยินดีสุข. (2558). รู้เนื่อหาก่อน สอนเก่ง การเปลี่ยน
วัฒนธรรมคุณภาพในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พาญ ทองกิ่ง. (2563). บทบาทครูกับการจัดบรรยากาศชั้นเรียนเชิงบวกในศตวรรษที่
21. วารสารศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 4(1), 50-59.
- พิริยะ ตระกูลสว่าง และคณะ. (2562). มโนทัศน์สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน.
(ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://www.seal2thai.org/sara/sara014.htm>. 6 มกราคม
2564.
- พิศมัย แก้วเจริญผล. (2559). การพัฒนากลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนของครูในสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ
เขต 2. *Journal of Education Naresuan University*, 18(1), 133-143.
- เพทาย เย็นจิตโสมนัส. (2557). บทความเรื่องพันธู์ของครู. คอลัมน์การเมือง : ทัศนะ
วิจารณ์ กรุงเทพธุรกิจ. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
[http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/reader-
opinion/20110830/407005](http://www.bangkokbiznews.com/home/detail/politics/opinion/reader-opinion/20110830/407005). 2 พฤษภาคม 2565.
- ภัทริน ไชยวงศ์และ ธรินธร นามวรรณ. (2561). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะ
ครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดหนองคายจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดบึงกาฬ. *วารสารมหาวิทยาลัย*

- ราชภัฏร้อยเอ็ด, 12(2), 228-238.
- ภาวัต ตั้งเพชรเดโช. (2558). จิตวิญญาณความเป็นครูกับความก้าวหน้าในอาชีพที่
พยากรณ์ความทุ่มเทในการทำงานของครู. *วารสารจันทร์เกษมสาร*, 21(40),
79-88.
- ภาวิตา มหาวงค์. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างจิตวิญญาณ
ความเป็นครูของนักศึกษาวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏ. ดุษฎีนิพนธ์* ปร.ด.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มยุรี ดั่งนคร. (2558). ครูมืออาชีพยุคอาเซียน. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 2(1).34.
- มลิวลัย สมศักดิ์. (2561). องค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*, 11(1), 51-58.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). *คู่มือการจัดระบบการ
เรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา
พรินท์ติ้ง.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2558). *การบริหารจัดการชั้นเรียน*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้
จาก http://www.eledu.ssru.ac.th/monmanus_su/pluginfile.php. 6 กุมภาพันธ์
2564.
- มุกดา คำอานา. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์การเชิงสร้างสรรค์กับการ
พัฒนาตนเองของครูในทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มุกิตา ดงกระพันธ์. (2554). *การศึกษาอิทธิพลของการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
การรับรู้การสนับสนุนจากองค์กรผ่านความผูกพันต่อองค์กร และความพึงพอใจในง
ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่*. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เมธาสิทธิ์ ธีฎรัตน์ศรีสกุล. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : แนวทางปฏิบัติ
สำหรับครู. *วารสาร มทร.สุวรรณภูมิ*, 2(2), 214-228.
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). *ความเป็นครู*. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

- ยูนิเซฟ ไทยแลนด์. (2564). นโยบายห้าประการด้านเด็กและเยาวชนที่รัฐบาลใหม่ควรให้ความสำคัญ. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.unicef.org/thailand/th/stories/>. 20 เมษายน 2564.
- โย ใจวงศ์. (2559). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รัชฎาพร พิมพิชัย. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ศ. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2548). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 5 กันยายน 2548. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 76 ง. หน้า 44 - 46. .
- _____. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 4 ตุลาคม 2556. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง. หน้า 71.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 5 ธันวาคม. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุจิรัตน์ นาคะรัมย์. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เรชา ดุลยรัตน์. (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูการจัดกระบวนการกลุ่มการจัดการเกี่ยวกับการสอน กับพฤติกรรมการมีความมีระเบียบวินัยในห้องเรียนของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลัดดาวัลย์ สืบจิต. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ลัดดาวัลย์ แก่นจักร. (2560). การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการพัฒนาตนเองของครูโรงเรียนเอกชน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรรณนิภา วงศ์สวัสดิ์. (2560). การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างสมรรถนะครูด้านการบริหารจัดการชั้นเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วันทนา จาปาศรี. (2558). การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วรารภรณ์ ศรีวิโรจน์. (2556). *ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู และลักษณะครูที่ดี*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://edu.pbru.ac.th/e-media/10.pdf>. 26 ธันวาคม 2563.
- วันเพ็ญ นันทะศรี. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วันเพ็ญ สืบบุตร. (2561). การพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ GI รายวิชา การศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัลนิกา ฉลากบาง. (2559). จิตวิญญาณความเป็นครู: คุณลักษณะสำคัญของครูมืออาชีพ. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 6(2), 124.
- วิทยากร เชียงกุล. (2564). *ความสุขคือสิ่งที่คุณสร้างเองได้*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/649087#> 15 กุมภาพันธ์ 2564.
- วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. (2558). *จรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์*. พะเยา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีพะเยา.
- วิลาวัลย์ มาคัม . (2549). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการความรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศรัณยู ศิริเจริญธรรม. (2556). *ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อความเป็นครูมืออาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*.

- วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
 ศิริวรรณ แก้วทองดี. (2561). *แนวทางการพัฒนาตนเองของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขต
 บึงสามพัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 40*. วิทยานิพนธ์
 ศษ.ม. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศรุติ อัครเรืองสุข. (2559). *นวัตกรรม เทคโนโลยีและการสื่อสารทางการศึกษา*. อุดรธานี:
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย. (2561). การบริหารจัดการชั้นเรียน. *วารสารศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 16(1), 24–38.
- ศุภกร สัมคุณธรรมโม. (2559). นวัตกรรมกระบวนการฝึกอบรมที่มีผลต่อประสิทธิผลการ
 ดำเนินงานในธุรกิจขายตรงแบบหลายชั้น. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 14(1),
 143–152.
- สมหมาย เทียนสมใจ. (2554). *รูปแบบการบริหารงานที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา*. ปร.ด. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหมาย ปะบุตร. (2558). *การพัฒนาความเป็นครูวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
 ราชภัฏสวนสุนันทา.
- สัญญา สดประเสริฐ. (2562). ศตวรรษที่ 21 : ทักษะการเรียนรู้สู่ความเป็นครูมืออาชีพ.
วารสารสหวิทยาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(1), 1–12.
- สันติ บุญภิรมย์. (2557). *การบริหารจัดการในห้องเรียน (Classroom Management)*.
 กรุงเทพฯ: ทริปเฟล็ด เอ็ดดูเคชั่น.
- สันติพจน์ กลับดี. (2558). *ทักษะขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและ
 การสื่อสาร*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <http://thailand.prd.go.th/1700/ewt/asean thai /ewtnews.php?nid =3314&filename=index>. 10 เมษายน 2561.
- สุระ ต้นพล. (2556). *ความเสียหาย*. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก
<http://training.p3.police.go.th/doc2556/book01.pdf>. 2 พฤษภาคม 2565.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2550). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *สรุปสาระสำคัญ*

- รายงานผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง
(พ.ศ.2552-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *ยอดครูผู้มีอุดมการณ์ โครงการตามรอยเกียรติยศครูผู้มีอุดมการณ์และจิตวิญญาณ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือครูอาชีพ*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานการศึกษา*.
(ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก <https://www.obec.go.th/> 1 สิงหาคม 2563.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2564). *จรรยาบรรณสำหรับครู ก.ค.* (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก http://www.uic.ac.th/webold/images/stories/filepdf/ethics_teach.pdf.
8 มีนาคม 2564.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ (1)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- _____. (2561). *คู่มือการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). *ปัญหาครู : ปัญหาที่รบกวนปฏิรูป. บทความวิชาการ, 1-5*.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2552). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ลิตาร์ศมี สิงหเดชาสิทธิ์. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ครูมืออาชีพ*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). *ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21*. ดุษฎีนิพนธ์ กศ.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพจี สุภาพ. (2562). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาครูมืออาชีพในสังคมไทยปัจจุบัน*. *วารสารมหาจุฬาริชาการ*, 6(1), 216-231.
- สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชณีกุล ภิญโญภาณุวัฒน์. (2554). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้*

- โปรแกรม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุภาวดี เจริญจิตร. (2558). การจัดการสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กับการพัฒนาพฤติกรรมด้านจิตพอสัยของนักเรียนโรงเรียนบ้านชุมชนมุกพร้าว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2556). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุราษฎร์ พรหมจันทร์. (2556). การจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรียา ทองดอนพุ่ม. (2554). ความต้องการพัฒนาตนเองในการบริหารการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุวิชัย ชื่นชม. (2558). แนวคิดเรื่องความรักของสตีฟา ไส บาบ่า. วารสารปณิธาน, 11(7), 62-93.
- เสาวณีย์ ลีขาบบัณฑิต. (2558). เทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- แสงรุณีย์ มีพร. (2563). การวิจัยและพัฒนาคู่มือการจัดการความรู้เพื่อการบริหารจัดการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- อมรรัตน์ แก่นสาร. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 7(1), 7-15.
- อมาวลี ไชโยภาค. (2557). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นปฏิสัมพันธ์ เพื่อพัฒนาการใช้ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารบัณฑิตวิจัย, 5(1), 55-64.
- อรธณพ จินะวัฒน์. (2559). การพัฒนาตนของผู้ประกอบวิชาชีพครู. วารสารสาขา

- มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ, 9(2), 1379.
- อัจฉราลักษณ์ วิเศษ. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมของครูพลศึกษา*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช มั่งมีสุขศิริ. (2560). *การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณลักษณะและทักษะของนักประดิษฐ์*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัด
การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาชั้นพื้นฐาน.
- Barkoukis, V., Hagger, M., Lambropoulos, G., & Tsozbatzoudis, H. (2010). Extending
the trans-contextual model in physical education and leisure-time contexts:
Examining the role of basic psychological need satisfaction. *British Journal of
Educational Psychology*, 80, 647–670.
- Brockett, G. & Hiemstra, R. (1991). *Self – directed in Adult Learning: Perspective on
Theory, Research, and Practice*. New York: Routledge.
- Colville–Hall S. (2011). *Responsible Classroom Management: Building a Democratic
Learning Community*. (Online) Retrieved from
[http://www3.uakron.edu/education/safeschools/
security/security.html](http://www3.uakron.edu/education/safeschools/security/security.html)>September. 12 February 2021.
- Dickson's. (2021). *Is teaching a profession? Are teachers professionals?*. (Online)
Retrieved from <https://blogs.glowscotland.org.uk/glowblogs/teachingjourney>.
23 April 2021.
- Esther T. C and Other. (2011). Profiling teachers' sense of professional identity.
Educational Studies, 37(5).
- Gilpatrick R & Holzworth, S. (2010). *Classroom Management Strategies and
Behavioral Interventions to Support Academic Achievement*. Walden University,
Minnesota.
- Good' C.V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill.
- Hessong R F. & Weeks, T H. (1987). *Introduction to Education*. New York:
Macmillan Publishing.

- Hough & Duncan. (1970). *Teaching description and analysis Research and Curriculum*. Addison-wesley.
- Jelena, J. & Tatiana, B. (2017). Professional Identity Of Higher Education Teachers In Samples Of riga And Smolensk. *Society Intergration Education, 1, May*. 26(27), 197–207.
- Mehta, A. C. (2005). *Indicators of educational development with focus on elementary education: Concept and definitions*. (Online) Retrieved form <http://www.educationforallindia.com>. 21 April 2021.
- Orazbayeva, K. O. (2016). Professional Competence of Teachers in the Age of Globalization. *International Journal of Enveronmental & Science Education*, 11(9), 2659–2672.
- Sergiovanni, T. (1994). *Building community in schools*. San Francisco: CA: Jossey Bass.
- Sumarto & Emmi Kholilah Harahap. (2020). Professional Teacher Managemant In Effective Schoools. *Internation Journal of Research-GRANTHAALAYAH*, 8(3).
- Thomas H. (1987). *The Social Construction of Technological Systems: New Directions in the sociology and History of Technology*. Cambridge: M.I.T.Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนา

1. ผศ.ดร.ดวงใจ สีเขียว	ตำแหน่ง	อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ
2. ผศ.ดร.สุมาลี เชื้อชัย	ตำแหน่ง	อาจารย์ภาควิชาหลักสูตรและ
การสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ
3. ดร.วิลาวัลย์ ต่านสิริสุข	ตำแหน่ง	อาจารย์สาขาการประถมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
4. ผศ.ดร.ลักษณา อินทะจักร	ตำแหน่ง	อดีตหัวหน้าวิชาการและ
อาจารย์โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
5. นางแววนภา กาญจนวดี	ตำแหน่ง	คุณครูโรงเรียนพญาไท

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.วิญญูพีญ นันทะศรี	ตำแหน่ง	อาจารย์คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารและ พัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏสกลนคร
2. นายปวัน มาลากุล ณ อยุธยา	ตำแหน่ง	อาจารย์โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร(ฝ่ายประถม)
3. นางพรรณวดี มณีรัตน์	ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ สพป.นครพนม เขต 1
4. นายวีรพันธ์ ชูยพิมพ์	ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านดอนโตน
5. นางพรรณวดี ศักดิ์ศรีบุญดี	ตำแหน่ง	ครูโรงเรียนอนุบาลนาแกผดุง ราชกิจเจริญ อ.นาแก จ.นครพนม

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความร่วมมือ

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี เชื้อชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วิลาวัลย์ ด้านสิริสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิภา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักขณา อินทะจักร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๙๙๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางแววนภา กาญจนวดี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวผู้วิจัยมีความจำเป็นต้องสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปใช้ประกอบการสร้างเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายวีรพันธ์ ชูพิมพ์

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายปวัน มาลากุล ณ อยุธยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางพรรณวดี ศักดิ์ศรีบุญดี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพแก้ว เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๐๔๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๒ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันเพ็ญ นันทะศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๙๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๘ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๒๔๒๑๒๔๗๑๓๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต ๑” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) โดยมี ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัลลภิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้รับการยกเว้นการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๑๗๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรธัญญกรณ์)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๖๘๕๓ ๒๔๘๔

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การศึกษาองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ชื่อเรื่องงานวิจัย

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

ผู้วิจัย นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา นักศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า
ผศ.ดร.วัลนิกา ฉลากบาง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

สถานที่ทำงาน.....

ทำการสัมภาษณ์ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2564

คำชี้แจง

1. การสัมภาษณ์ครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
2. แบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยระบุประเด็นที่จะสัมภาษณ์และแจ้งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทราบล่วงหน้า 7 วัน โดยขออนุญาตหมายวัน เวลาที่จะทำการสัมภาษณ์
3. การสัมภาษณ์จะใช้เวลาประมาณ 45 นาที โดยผู้วิจัยขออนุญาตฉบับที่ทำการสัมภาษณ์ และบันทึกเสียง
4. การสัมภาษณ์ครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้มากำหนดองค์ประกอบเพิ่มเติมในกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีความหมายและองค์ประกอบ ดังนี้

1) ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครพนม เขต 1 หมายถึง ครูที่มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นผู้ที่สามารถปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของตนเองให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ และเป็นครูที่มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป มีความสามารถในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้ครบทุกด้าน มีความภาคภูมิใจจรรยาบรรณแห่งความเป็นครู ซึ่งมี 3 องค์ประกอบหลักดังนี้

1.1) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู หมายถึง จิตสำนึกตามกรอบ

คุณธรรมจริยธรรม ปฏิบัติตนอยู่บนวิถีแห่งความเป็นครูและพฤติกรรมการแสดงออกที่เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งของศิษย์เพื่อร่วมงานและคนในสังคม รวมไปถึงความศรัทธาและความรักในอาชีพ เป็นผู้เสียสละ มีความอดทนมุ่งมั่น เสียสละทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่และปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักศีลธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่

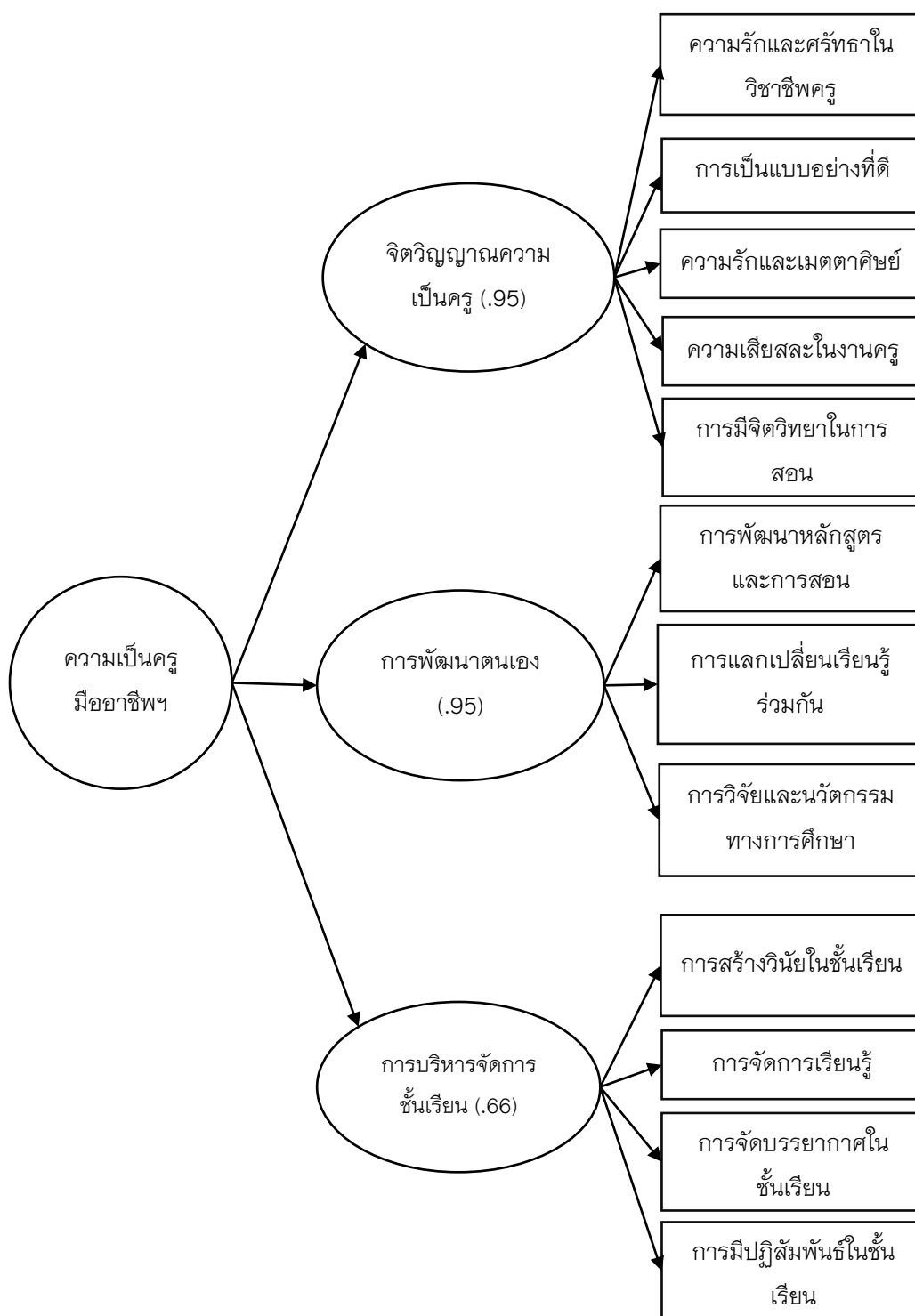
1) ความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู 2) การเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ความเชี่ยวชาญในการสอน 4) ความรักและเมตตาศิษย์ 5) การมีคุณธรรมและจริยธรรม

1.2) ด้านการพัฒนาการสอน หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะ

พัฒนาความรู้ ความสามารถของตนเองให้เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยผ่านกระบวนการที่สร้างเสริมเพิ่มพูนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคลากรในด้านความรู้ ความชำนาญเพื่อให้ได้ผลตามที่หน่วยงานต้องการหรือได้ผลงานที่ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม พื้นฐานความเป็นไปได้ในสภาพจริง มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา 3) การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

1.3) ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินการ

ทั้งภายในและภายนอกของห้องเรียนที่ทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้โดยครูสร้างและคงสภาพเงื่อนไขของการเรียนรู้เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีองค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน 2) การจัดการเรียนรู้ 3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน 4) การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน

กรอบแนวความคิด

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เกี่ยวกับองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

.....

จากที่ท่านได้ศึกษากรอบแนวคิดการวิจัยเบื้องต้น และนิยามศัพท์เฉพาะ
 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมือ
 อาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1
 แล้วท่านมีความคิดเห็นในประเด็นต่างๆต่อไปนี้อย่างไร

1. ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้
 องค์ประกอบหลักและมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบตัวบ่งชี้	ความคิดเห็น		ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
1.1 ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู			
1.1.1 ความรักและศรัทธาใน วิชาชีพครู
1.1.2 การเป็นแบบอย่างที่ดี		
1.1.3 ความเชี่ยวชาญในการ สอน		
1.1.4 ความรักและเมตตาศิษย์			
1.1.5 การมีคุณธรรมและ จริยธรรม			
1.2 ด้านการพัฒนาการสอน			
1.2.1 การแสวงหาความรู้

		
--	--	--	-------

ความคิดเห็น (ต่อ)

องค์ประกอบตัวบ่งชี้	ความคิดเห็น		ความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	
1.2.2 การสร้างนวัตกรรมทาง การศึกษา		
1.2.3 การสร้างชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ
1.3 ด้านการบริหารจัดการชั้น เรียน		
1.3.1 การสร้างวินัยในชั้นเรียน
1.3.2 การจัดการเรียนรู้		
1.3.3 การจัดบรรยากาศในชั้น เรียน		
1.3.4 การปฏิสัมพันธ์ในชั้น เรียน			

2. องค์ประกอบด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ควรประกอบด้วย

องค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

.....

.....

.....

.....

3. องค์ประกอบด้านการพัฒนาการสอน ควรประกอบด้วยองค์ประกอบ
ย่อยอะไรบ้าง นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

.....

.....

.....

.....

4. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน ควรประกอบด้วย
องค์ประกอบย่อยอะไรบ้าง นอกจากที่กล่าวมาข้างต้น

.....

.....

.....

.....

5. จากองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบข้างต้น ท่านคิดว่าควรเพิ่ม/มี
องค์ประกอบอะไรอีก (โปรดอธิบาย) และควรมีองค์ประกอบย่อยอะไร

.....

.....

.....

.....

กราบขอบพระคุณอย่างสูงในความอนุเคราะห์

นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา

นักศึกษาปริญญาโทบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

แสดงผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
จิตวิญญาณความเป็นครู									
1) ความรักและศรัทธาวิชาชีพครู									
1.	ความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2.	การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2) การเป็นแบบอย่างที่ดี									
1.	การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2.	การรู้จักหน้าที่ของตนเอง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็นแบบอย่างได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80	สอดคล้อง
5.	การตั้งตนอยู่ในความดีงาม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3) ความรักและเมตตาศิษย์									
1.	ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การตอบสนองต่อความต้องการ ความ	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
	ถนัด ความสนใจเต็มตามศักยภาพของนักเรียนอย่างจริงจัง								
5.	การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

4) ความเสียสละในงานครู

1.	การจัดผู้อาสาช่วยเหลือนักเรียนและผู้อื่นและสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ตลอดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

5) การมีจิตวิทยาในการสอน

1.	การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2.	การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	มีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

2. ด้านการพัฒนาตนเอง

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน									
1.	มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การสอนที่มีจุดมุ่งหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน									
1.	การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
2.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การนำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิด ไปทดลองใช้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเทคนิคการทำงาน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา									

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1.	การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
2.	การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆที่ได้มีการศึกษาวิจัย	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	สอดคล้อง
4.	การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน

1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน

1.	การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
2) การจัดการเรียนรู้									
1.	การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	สอดคล้อง
4.	การวางแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
7.	ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน									
1.	การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4) การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน									

ที่	ตัวบ่งชี้	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่					รวม	ผลการวิเคราะห์	แปลผล
		1	2	3	4	5			
1.	คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
2.	การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นและรับฟังทุกความคิดเห็น	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
3.	การมีพฤติกรรมโต้ตอบกันในห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
4.	ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
5.	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง
6.	ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS for windows

- ค่าอำนาจจำแนก (r) Item Total Correlation

- ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient)

ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach)

- ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้

ความโด่งของแบบสอบถามความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน

ค่าอำนาจจำแนก (r) Item Total Correlation
 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ด้วยวิธีของครอนบาค (Cronbach)
 ของครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

Item – Total Statistics

	Corrected Item- Total Correlation
ข้อ1.1.1	.368
ข้อ1.1.2	.260
ข้อ1.1.3	.649
ข้อ1.1.4	.522
ข้อ1.1.5	.539
ข้อ1.1.6	.553
ข้อ1.2.1	.527
ข้อ1.2.2	.442
ข้อ1.2.3	.265
ข้อ1.2.4	.290
ข้อ1.2.5	.443
ข้อ1.3.1	.431
ข้อ1.3.2	.638
ข้อ1.3.3	.479
ข้อ1.3.4	.524
ข้อ1.3.5	.547
ข้อ1.4.1	.528
ข้อ1.4.2	.458
ข้อ1.4.3	.657
ข้อ1.4.4	.439
ข้อ1.4.5	.538
ข้อ1.5.1	.395
ข้อ1.5.2	.509

ข้อ1.5.3	.603
ข้อ1.5.4	.529
ข้อ1.5.5	.606
ข้อ2.1.1	.569
ข้อ2.1.2	.621
ข้อ2.1.3	.711
ข้อ2.1.4	.723
ข้อ2.1.5	.648
ข้อ2.1.6	.633
ข้อ2.2.1	.642
ข้อ2.2.2	.708
ข้อ2.2.3	.545
ข้อ2.2.4	.701
ข้อ2.2.5	.708
ข้อ2.3.1	.731
ข้อ2.3.2	.520
ข้อ2.3.3	.604
ข้อ2.3.4	.604
ข้อ2.3.5	.547
ข้อ2.3.6	.495
ข้อ3.1.1	.381
ข้อ3.1.2	.536
ข้อ3.1.3	.464
ข้อ3.1.4	.370
ข้อ3.1.5	.462
ข้อ3.1.6	.308
ข้อ3.2.1	.677
ข้อ3.2.2	.674

ข้อ3.2.3	.573
ข้อ3.2.4	.559
ข้อ3.2.5	.631
ข้อ3.2.6	.722
ข้อ3.2.7	.561
ข้อ3.3.1	.490
ข้อ3.3.2	.370
ข้อ3.3.3	.661
ข้อ3.3.4	.688
ข้อ3.4.1	.739
ข้อ3.4.2	.696
ข้อ3.4.3	.688
ข้อ3.4.4	.747
ข้อ3.4.5	.736
ข้อ3.4.6	.725

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.967	66

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ ความโด่ง
ของแบบสอบถามความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน

1. ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู

Descriptive Statistics

Descriptive Statistics							
	N	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
TS1	350	4.5514	.56288	-.785	.130	-.409	.260
TS2	350	4.6286	.53986	-1.076	.130	.128	.260
TS3	350	4.6057	.57550	-1.146	.130	.326	.260
TS4	350	4.6057	.53952	-.924	.130	-.228	.260
TS5	350	4.6457	.53009	-1.126	.130	.228	.260
TS6	350	4.6143	.54307	-1.004	.130	-.034	.260
TS7	350	4.5914	.55776	-.964	.130	-.085	.260
TS8	350	4.5971	.54641	-.922	.130	-.206	.260
TS9	350	4.5657	.56647	-.879	.130	-.236	.260
TS10	350	4.5914	.55260	-.931	.130	-.168	.260
TS11	350	4.6200	.54709	-1.068	.130	.128	.260
TS12	350	4.5943	.57250	-1.066	.130	.147	.260
TS13	350	4.6286	.53986	-1.076	.130	.128	.260
TS14	350	4.6029	.58588	-1.180	.130	.391	.260
TS15	350	4.5829	.58905	-1.086	.130	.180	.260
TS16	350	4.5714	.55555	-.840	.130	-.338	.260
TS17	350	4.6143	.56884	-1.162	.130	.368	.260
TS18	350	4.5771	.58983	-1.060	.130	.125	.260
TS19	350	4.5829	.55396	-.891	.130	-.244	.260
TS20	350	4.5943	.58243	-1.116	.130	.252	.260
TS21	350	4.5800	.57965	-1.026	.130	.061	.260
TS22	350	4.6114	.53837	-.952	.130	-.172	.260
TS23	350	4.5943	.55212	-.944	.130	-.141	.260
TS24	350	4.5914	.54739	-.895	.130	-.259	.260
TS25	350	4.5971	.55162	-.957	.130	-.114	.260
TS26	350	4.5686	.58111	-.974	.130	-.042	.260
Valid N	350						

(listwise)							
------------	--	--	--	--	--	--	--

Correlations

		LF1	GM2	LK3	ST4	TP5
LF1	Pearson Correlation	1.00	.87 ^{**}	.92 ^{**}	.80 ^{**}	.77 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		.00	.00	.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00	350.00
GM2	Pearson Correlation	.87 ^{**}	1.00	.90 ^{**}	.87 ^{**}	.81 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00		.00	.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00	350.00
LK3	Pearson Correlation	.92 ^{**}	.90 ^{**}	1.00	.89 ^{**}	.78 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00	.00		.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00	350.00
ST4	Pearson Correlation	.80 ^{**}	.87 ^{**}	.89 ^{**}	1.00	.73 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00	.00	.00		.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00	350.00
TP5	Pearson Correlation	.77 ^{**}	.81 ^{**}	.78 ^{**}	.73 ^{**}	1.00
	Sig. (2-tailed)	.00	.00	.00	.00	
	N	350.00	350.00	350.00	350.00	350.00
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).						

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.944
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	9783.459
	df	325
	Sig.	.000

2. ด้านการพัฒนาตนเอง

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
SD1	350	4.5286	.58446	-.804	.130	-.336	.260
SD2	350	4.5486	.59769	-.958	.130	-.082	.260
SD3	350	4.5914	.55260	-.931	.130	-.168	.260
SD4	350	4.5486	.58313	-.888	.130	-.201	.260
SD5	350	4.5657	.58144	-.962	.130	-.066	.260
SD6	350	4.5971	.57202	-1.079	.130	.176	.260
SD7	350	4.5571	.56233	-.810	.130	-.369	.260
SD8	350	4.5514	.57795	-.874	.130	-.229	.260
SD9	350	4.5457	.55826	-.728	.130	-.519	.260
SD10	350	4.5600	.60143	-1.027	.130	.043	.260
SD11	350	4.5686	.55591	-.827	.130	-.360	.260
SD12	350	4.5714	.57581	-.961	.130	-.069	.260
SD13	350	4.5457	.57843	-.849	.130	-.270	.260
SD14	350	4.5257	.58947	-.818	.130	-.313	.260
SD15	350	4.5429	.55849	-.716	.130	-.536	.260
SD16	350	4.5657	.59604	-1.031	.130	.059	.260
SD17	350	4.5600	.58206	-.937	.130	-.113	.260
Valid N (listwise)	350						

Correlations

		CD6	EK7	ER8
CD6	Pearson Correlation	1.00	.86 ^{**}	.90 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00
EK7	Pearson Correlation	.86 ^{**}	1.00	.86 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00		.00
	N	350.00	350.00	350.00
ER8	Pearson Correlation	.90 ^{**}	.86 ^{**}	1.00
	Sig. (2-tailed)	.00	.00	
	N	350.00	350.00	350.00
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).				

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.926
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	4679.9
		38
	df	136
	Sig.	.000

3. ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน

Descriptive Statistics

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness		Kurtosis	
	Statistic	Statistic	Statistic	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
CM1	350	4.4914	.53922	-.352	.130	-1.089	.260
CM2	350	4.5286	.55426	-.621	.130	-.693	.260
CM3	350	4.5057	.56011	-.564	.130	-.726	.260
CM4	350	4.4943	.54978	-.446	.130	-.912	.260
CM5	350	4.5200	.55464	-.586	.130	-.734	.260
CM6	350	4.5114	.58013	-.709	.130	-.479	.260
CM7	350	4.5314	.52216	-.369	.130	-1.316	.260
CM8	350	4.5429	.55334	-.681	.130	-.614	.260
CM9	350	4.5457	.56844	-.792	.130	-.382	.260
CM10	350	4.5086	.56007	-.575	.130	-.714	.260
CM11	350	4.5400	.53244	-.504	.130	-1.026	.260
CM12	350	4.5429	.55334	-.681	.130	-.614	.260
CM13	350	4.5029	.52855	-.304	.130	-1.269	.260
CM14	350	4.5143	.58006	-.720	.130	-.464	.260
CM15	350	4.5400	.52157	-.404	.130	-1.287	.260
CM16	350	4.4657	.57922	-.533	.130	-.666	.260
CM17	350	4.5600	.54125	-.677	.130	-.696	.260
CM18	350	4.5571	.50883	-.362	.130	-1.552	.260
CM19	350	4.5229	.53346	-.433	.130	-1.095	.260
CM20	350	4.5714	.52369	-.590	.130	-.998	.260
CM21	350	4.5429	.56360	-.749	.130	-.465	.260
CM22	350	4.5371	.58886	-.864	.130	-.239	.260

CM23	350	4.5114	.51747	-.233	.130	-1.509	.260
Valid N (listwise)	350						

Correlations

		DC9	LM10	SA11	CI12
DC9	Pearson Correlation	1.00	.95 ^{**}	.91 ^{**}	.85 ^{**}
	Sig. (2-tailed)		.00	.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00
LM10	Pearson Correlation	.95 ^{**}	1.00	.92 ^{**}	.85 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00		.00	.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00
SA11	Pearson Correlation	.91 ^{**}	.92 ^{**}	1.00	.88 ^{**}
	Sig. (2-tailed)	.00	.00		.00
	N	350.00	350.00	350.00	350.00
CI12	Pearson Correlation	.85 ^{**}	.85 ^{**}	.88 ^{**}	1.00
	Sig. (2-tailed)	.00	.00	.00	
	N	350.00	350.00	350.00	350.00
**. Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).					

KMO and Bartlett's Test

Kaiser–Meyer–Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.924
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	6091.999
	df	253
	Sig.	.000

เพศ อายุ ประสบการณ์ในการทำงาน วุฒิการศึกษาสูงสุด

Statistics

		เพศ	อายุ	วุฒิการศึกษา	ประสบการณ์
N	Valid	350	350	350	350
	Missing	0	0	0	0

เพศ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ชาย	116	33.1	33.1	33.1
	หญิง	234	66.9	66.9	100.0
	Total	350	100.0	100.0	

อายุ

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เกิน 30 ปี	80	22.9	22.9	22.9
	31-40 ปี	100	28.6	28.6	51.4
	41-50 ปี	116	33.1	33.1	84.6
	51-60 ปี	54	15.4	15.4	100.0

	Total	350	100.0	100.0	
--	-------	-----	-------	-------	--

วุฒิการศึกษา

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ป.ตรี	234	66.9	66.9	66.9
	ป.โท	114	32.6	32.6	99.4
	ป.เอก	2	.6	.6	100.0
	Total	350	100.0	100.0	

ประสบการณ์

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ไม่เกิน 5 ปี	87	24.9	24.9	24.9
	6-10 ปี	73	20.9	20.9	45.7
	11-15 ปี	66	18.9	18.9	64.6
	16 ปีขึ้นไป	124	35.4	35.4	100.0
	Total	350	100.0	100.0	

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1
(ฉบับสมบูรณ์)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

เรียน ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

เนื่องด้วยดิฉันนางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ขณะนี้อยู่ระหว่างการนาวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โดยมีท่าน ดร.พรเทพ เสถียรนพเก้า เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยดร.วัลนิกา ฉลากบาง เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้ท่านได้รับคัดเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ภายใต้อาชีพที่เป็นจริงโดยมีท่านเป็นผู้ให้ข้อมูล ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนโดยตรงจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบและส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

2. แบบสอบถามฉบับนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ด้าน จำนวน 66 ข้อ

3. วิธีตอบ

ตอนที่ 1 โปรดใส่เครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง หรือกรอกข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์

ตอนที่ 2 หลังจากที่ท่านอ่านข้อความในแต่ละข้อแล้ว ขอให้ท่านพิจารณาว่าตัวบ่งชี้ในแต่ละข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด สำหรับการนำมาวัดความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 โปรดทำเครื่องหมาย

หมายเหตุ ✓ ลงในช่องระดับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียงช่องเดียวเท่านั้น

4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามฉบับนี้จะเป็นข้อมูลลับเฉพาะ ไม่ก่อให้เกิด
ความเสียหายต่อผู้ตอบแบบสอบถามโดยเด็ดขาด จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบตามสภาพความ
จริง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะ
ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

ขอขอบพระคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

นางสาวทรัพย์สุรีย์ วงษา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง • หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- ชาย • หญิง

2. อายุ

- ไม่เกิน 30 ปี • 31 – 40 ปี • 41 – 50 ปี • 51 – 60 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี • ปริญญาโท • ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- ไม่เกิน 5 ปี • 6 – 10 ปี • 11 – 15 ปี • 16 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดโดยที่สุด

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ที่	ตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
จิตวิญญาณความเป็นครู						
1) ความรักและศรัทธาวิชาชีพครู						
1.	ความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในวิชาชีพที่มีเกียรติ					
2.	การตระหนักในวิชาชีพว่ามีความจำเป็นต่อสังคม					
3.	การอุทิศตนเพื่อประโยชน์ต่อวิชาชีพ					
4.	ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพครู					
5.	ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ					
6.	การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ					
2) การเป็นแบบอย่างที่ดี						
1.	การแต่งกายสุภาพเหมาะสมกับกาลเทศะเป็นแบบอย่างแก่ศิษย์					
2.	การรู้จักหน้าที่ของตนเอง					
3.	ความประพฤติตามวัฒนธรรมอันดีงามถือเป็นแบบอย่างได้					
4.	ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					
5.	การตั้งตนอยู่ในความดีงาม					
3) ความรักและเมตตาศิษย์						
1.	ความปรารถนาดีเห็นอกเห็นใจต่อศิษย์					
2.	ความเอาใจใส่ช่วยเหลือต่อศิษย์					
3.	การให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์					
4.	การตอบสนองต่อความต้องการ ความถนัด ความสนใจเต็มตามศักยภาพของนักเรียนอย่างจริงจัง					
5.	การเป็นผู้ให้ที่แท้จริงโดยมิได้หวังผลตอบแทน					

ที่	ตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4) ความเสียสละในงานครู						
1.	การจิตอาสาช่วยเหลืองานผู้อื่นและสังคม					
2.	การแบ่งปันเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์					
3.	การสั่งสอนศิษย์ อุทิศเวลาของตนให้ศิษย์					
4.	การทำงานที่มอบหมายทั้งในและนอกเวลา					
5.	การสั่งสอนศิษย์หรือให้คำแนะนำศิษย์ตลอดเวลา					
5) การมีจิตวิทยาในการสอน						
1.	การศึกษาวิจัยผู้เรียนทางด้านพฤติกรรม					
2.	การมีเทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย					
3.	การสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียน					
4.	การวิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียน					
5.	มีการเรียนการสอนที่หลากหลายที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักเรียน					
2. ด้านการพัฒนาตนเอง						
1) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน						
1.	มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นขั้นตอน เกี่ยวเนื่องกัน					
2.	การพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียน และการจัดการเรียนการสอน					
3.	การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ					
4.	การสอนที่มีจุดหมายมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมี					

ที่	ตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	ผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนรู้ที่พึงประสงค์					
5.	มีการพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้การวิจัย					
6.	ใช้ผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ สูงขึ้น					
2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน						
1.	การสร้างกลุ่มที่ความสนใจในเรื่องเดียวกัน					
2.	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติงานซึ่งกันและกัน					
3.	การระดมความคิดเพื่อหาวิธีแก้ปัญหาจากประสบการณ์ร่วมกับสร้างคู่มือปฏิบัติงานและแนวทางแก้ปัญหา					
4.	การนำวิธีแก้ปัญหาที่ได้จากการระดมความคิดไปทดลองใช้					
5.	มีการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติมาแลกเปลี่ยนเทคนิคการทำงาน					
3) การวิจัยและนวัตกรรมทางการศึกษา						
1.	การค้นคว้าหาความรู้ใหม่โดยการวิจัย					
2.	การศึกษาวิธีการที่เป็นระบบระเบียบและเชื่อถือได้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
3.	การจัดการเรียนรู้จากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆที่ได้มีการศึกษาวิจัย					
4.	การนำความรู้ที่ศึกษามาพัฒนาขึ้นใหม่ให้					

ที่	ตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	สอดคล้องกับบริบทการเรียนการสอน					
5.	การนำความรู้จากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
6.	ใช้การวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบวิธีการสอนแบบใหม่					

3. การบริหารจัดการชั้นเรียน

1) การสร้างวินัยในชั้นเรียน

1.	การปลูกฝังและสร้างระเบียบวินัย					
2.	การกำกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน					
3.	การกำกับพฤติกรรมตามข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์					
4.	การชมเชยนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกว่าตัวเองมีความสำคัญ					
5.	การเปิดโอกาสให้นักเรียนมีทางเลือกในเชิงบวก					
6.	การกำหนดกฎ ระเบียบในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน					

2) การจัดการเรียนรู้

1.	การเรียนการสอนที่คำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ					
2.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์					
3.	การพัฒนาผู้เรียนในทุกด้าน					
4.	การวางแผนการจัดการเรียนรู้					
5.	การใช้วิธีสอนอย่างหลากหลาย					
6.	การประเมินผลและรายงานผลการเรียนรู้					
7.	ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้					

ที่	ตัวบ่งชี้	ระดับความเหมาะสม ของตัวบ่งชี้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3) การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน						
1.	การมีสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้					
2.	การจัดสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้					
3.	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ					
4.	การจัดห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน					
4) การปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน						
1.	คุณครูเข้าใจและเป็นมิตรกับนักเรียน					
2.	การให้โอกาสถามตอบข้อสงสัย หรือแสดงความคิดเห็นและรับฟังทุกความคิดเห็น					
3.	การมีพฤติกรรมโต้ตอบกันในห้องเรียน					
4.	ครูและนักเรียนร่วมกันจัดกิจกรรมในชั้นเรียน					
5.	ครูปลูกฝังให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีในชั้นเรียน					
6.	ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์					

ขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ทรัพย์สุรีย์ วงษา
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 30 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2538
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 12 หมู่ 1 ตำบลก้านเหลือง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม 48130
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านดอนโพน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2562	ปริญญาการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกการประถมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2562	ปริญญารัฐศาสตร์บัณฑิต (ร.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ.2566	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติทำงาน	
พ.ศ.2562-2566	ครูโรงเรียนบ้านดอนโพน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

